

BÉRES JÁNOS

**„KIÖNTÖTT A BÓDVA VIZE
MESSZIRE...”**



EDELÉNY KÖRNYÉKI NÉPDALOK

„KIÖNTÖTT A BÓDVA VIZE MESSZIRE...”

Edelény környéki népdalok

Gyűjtötte:

BÉRES JÁNOS

Edelény, 1988.

EDELÉNYI FÜZETEK 2.

Kiadja az Edelényi Városi Könyvtár

Szerkesztette:

SLEZSÁK INRE

Lektorálta:

DR. BARSÍ ERNŐ

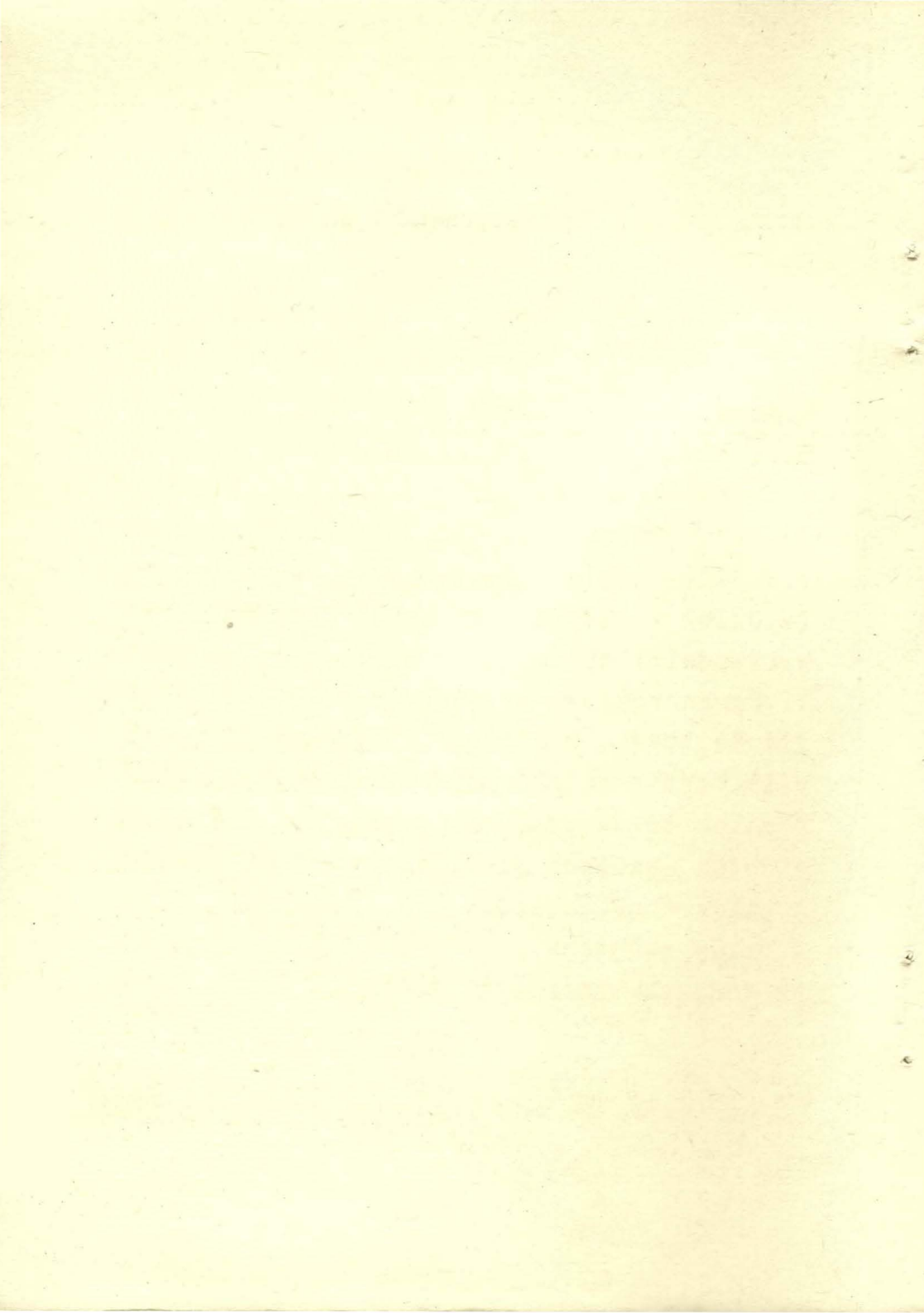
Illusztrálta és a borítót tervezte:

MEZEY ISTVÁN

A
DEBRECENI RUHAGYÁR EDELÉNYI GYÁRA
DOLGOZÓINAK ANYAGI TÁMOGATÁSÁVAL
JELENT MEG.

TARTALOMJEGYZÉK

	oldal
Előszó.....	5
Bevezető.....	7
I.Szerelmi dalok.....	9
II.Katonadalok.....	63
III.Bányászdalok.....	85
IV.Dalok a szántó-vető ember életéből..	95
V.Lakodalmi dalok.....	109
VI.Pásztordalok, betyárdalok.....	127
VII.Balladák, balladaszerű énekek.....	145
VIII.Tréfás dalok, mulatók.....	163
A dalok témák szerinti mutatója.....	179
A dalok kezdősor szerinti mutatója.....	183
A dalosok névmutatója.....	187
A dalok gyűjtőhely mutatója.....	188
Az idézetek forrásjegyzéke.....	189



"A dal ered szívből, s szívhez vágy újra röpdlni."
(Kölcsey Ferenc)

ELŐSZÓ

Az Edelényi Füzetek 2. számát tartja kezében az olvasó.

Az 1987-ben megjelent első kötetben Edelény és környéke legfontosabb helytörténeti adatait adtuk közre. Most, ebben a kiadványban - a sorrenddel a téma fontosságát is jelezve - a kies, szép Bódva-völgy, illetve a volt edelényi járás népdalait jelentetjük meg.

Az edelényi járás évszázadunk elejétől 1984-ig - a járáások országos megszűnéséig - állt fenn. Ez idő alatt többször változott a hozzátartozó községek száma. Nagyobbbrészt mindig a Bódva-völgye és a Cserehát dimbes-dombos területén lévő kis lélekszámú községek tartoztak ehhez a közigazgatási egységhez. A legnagyobb az 1970-es évekre lett néhány Ragály környéki és Szuha-völgyi község hozzátartolásával. A járás megszűnésével ez a Sajó felé eső járásrész - több más, évtizedek óta a közigazgatási egységhez tartozó községgel együtt - (nagyobbbrészt az iparvidék) Kazincbarcika városkörnyékhez került.

Az itt élő lakosság többségének évszázadokon át a mezőgazdaság biztosította a megélhetést. A terület kedvező az állattenyésztésnek, a pásztorkodásnak, a gyümölcstermelésnek és az erdei munkáknak. Az ipari tevékenységek közül a múlt század második harmadától egyre erősödve a bányászat vált a legjellemzőbbé. Ezek a tevékenységek jelentek meg, s élnek elsősorban népdalainkban is.

Bár ezen a területen ölelkezett össze a történelmi Borsod megye északi része a történelmi Abaúj, Gömör és Torna megyék idecsatolt részével, a terület községei néprajzilag nagyon hasonlóak. Az itt élők szokásai, beszéde, ruházódása fontosabb jegyeiben alig különbözik egymástól. A szomszédos felvidék szlovák ajkú területeivel és a közeli palóc lakossággal való kapcsolat, valamint az ország más részéből idetelepült lakosság hatása motiválta kissé a táj néprajzi képét. A járás - mint közigazgatási egység -, az itt élő emberek életvitelének, s ezzel együtt szokásainak olvasztó tégelye, ötvöző műhelye is volt. A lakosság mindenkori társadalmi rendezvényei, összejövetelei, jó alkalmak voltak a szokások cserélődésének, s ezzel együtt a dal és az énekkultúra egységesezésének is.

A kötet gyűjtője századunk első felében induló "néptanító" nemzedék tagja, kora ifjúságától mind a mai napig szívvel, lélekkel vesz részt a közművelődésben. Gyermekkorától falun élt. Falusi emberek között élve, örömeikben, bánataikban, sorsukon osztozva évtizedeken át gyűjtötte hagyományait, köztük dalaikat is. Előbb mint tanító, majd mint általános iskolai, később mint gimnáziumi, még később mint nyugdíjas tanár mindig vezetett énekkart. Így alkalma volt a dalok megfigyelésére, lejegyzésére.

Béres János könyvtárunk honismereti körének tagja. Gyűjtő munkáival több pályázaton részt vett és kiemelkedő helyezéseket ért el. Egyik ilyen pályamunkája volt a népdalgyűjtése. Ebből válogattuk össze ezt a csokrot, amely szemléletesen mutatja be a terület népdalkincsét, az itt élő emberek népdalkultúráját.

A kötetünk hézagpótló. Olyan táj zenei életéről népdalkincséről kapunk benne összefoglalót, amelyet már ezelőtt is többen gyűjtöttek, de így összefoglalva még nem közölték az itt élt, vagy ma is itt élő népdalokat.

A gyűjteményt haszonnal forgathatják iskoláink, népdalköreink, s mindenki, aki szereti népdalainkat.

Őszintén kívánom, váljanak e kötet dalai elgépiesedő világunk műdalainak, nehezen énekelhető modern, vagy moderneskedő dalainak vetélytársává, hogy minél többen megismerjék, énekeljék ezeket és merítsenek ebből is erőt a szülőföld, a lakóhely szeretetéhez, a tartalmas életvitelhez, a szép szerelemhez, az eredményes munkához.

E d e l é n y, 1988. május

Slezsák Imre

BEVEZETŐ

Az itt közölt népdalok mintegy ötven évi gyűjtésem anyagából valók, s a volt edelényi járás területén jegyeztem le azokat. Gyűjtési területemen már többen jártak (előttem és utánam), akik már közre is adták gyűjtéseiket. Az így megjelentetett népdalokat, továbbá az általam ismert népdalkiadványok dalait már nem vettem be gyűjteményembe, ha azokkal azonos az általam lejegyzett népdal. Bevettem azonban a már publikált dalok figyelemre érdemes variánsait és közismert dalokat is, ha azok dallamára újabb dalszöveg került elő. (Így gyűjteményemben dalszöveg dallam nélkül nincs.) Néhány dalnál műdalhatás tapasztalható (bányászdalok, lakodalmos dalok), de ezeket is bevettem gyűjteményembe, mivel igen elterjedtek, közismertek ezen a vidéken.

Gyűjtési területem sem földrajzilag, sem néprajzilag nem mondható egy jellegzetes zárt településnek. E tájon a nép mozgásban volt a múltban is, mozgásban van jelenleg is. Így nemcsak elvitték e vidékről a népdalokat, ide is hozták azokat az idetelepültek. Így nem tudnám meghatározni, mely dalok születtek e tájon, melyek másutt, de ezek a dalok itt éltek, még itt élnek.

A népdalgyűjtés céljáról és fontosságáról szükségtelen beszélnem, megtették azt már sokan mások. Néhány gondolatomat azonban elmondom, ami a népdalok gyűjtésére inspirált: Szülőfalumban, Bánfalván már gyermek- és ifjú koromban sok népdallal megismerkedtem. 1934-től Martonyiban, majd 1942-től Borsod községben (ma Edelény) voltam református kántortanító az iskolák államosításáig. Az akkori időkben még a falu életéhez, mint természetes életem hozzátartozott a népdal. A sárospataki tanítóképzőben is az énektanítás a népdalra épült fel. Lejegyezgettem a népdalokat, hogy megtanuljam, hogy az iskolában, a népművelésben tovább adjam. Az egyházi énekarokban, a kórusokban is énekeltünk világi dalokat is, elsősorban népdalokat. 1962-től az edelényi gimnáziumban tanítottam 1975-ig, nyugdíjba menetelemig, többek között ének-zenét, és vezettem énekkart is. Ezekben az időkben már megdöbbenve tapasztaltam, hogy a népdal elhalóban van az iskolában is, a falu életében is. A tanulók között már kevés "nótafa" akadt, kevés népdaltudással. - 1974-ben megszerveztük Edelényben a Pávakört, amely azóta is működik, 1977-től Népdalkör néven. Ennek vezetését a megalakulásától folyamatosan végeztem 13 éven át. A tagok zöme az idősebb korosztályhoz tartozott, s tartozik; népdalszeretetük, ismeretük, tudásuk kiváló, ami az intenzívebb gyűjtőmunkára adott alkalmat. S mivel 1975-től nyugdíjban vagyok, több időm jutott a további gyűjtőmunkára. Vidékünkön a lakosság zöme a múltban mezőgazdaságban, kisebb része a bányászatban dolgozott. Ma már az iparosodás a jellemző. A múltban

a természettel való állandó szoros kapcsolat kedvezett a népdal-
éneklésnek. Úgy érzem és látom, hogy mi vagyunk az utolsó tanúk,
akik a népdalokat ifjú éveinkben még a maguk természetességében,
élőben hallottuk és daloltuk a munka- és ünnepi alkalmak kapcsola-
tában, s még az emlékek nosztalgiájával daloljuk ma is a népdal-
körökben. Adatközlőim közül már sokan nem élnek. Voltak közöttük,
s az élők között még vannak, akik bandákban arattak, daloltak
kepebálon, dohány csomózásakor, vasárnap délutánokon az utcákon
sétálva, vagy a kapuk előtt karéjban táncoltak, daloltak, fonó-
házakba jártak, népszínművekben daloltak, pásztorok, akik furulya-
szóval ébresztették a falut. Emlékeim között is vannak olyan ese-
mények, amikor este tíz óra után a csendőrok zavarták szét az
utcán, vagy az ablakom alatt szépen daloló fiatalokat. De a dalo-
lási kedvet semmi sem fojthatta el, minden alkalmat megragadtak a
dalolásra. S ma? A kertem alatt esténként hazafelé ballagó pász-
torfiú nyakában zsebrádió lóg, a szőlőt kötözgető asszony, leány
karóra akasztott rádiót, magnót bömböltet. Sorolhatnám még tovább,
amit mindenki tud: ma a rohanás, a gépek zaja, a gépzene "fojtogat-
ja" a népdalt. a népdaléneklést.

Kodály Zoltán, Bartók Béla és követőik csaknem az utolsó órákban
végezték a népdalok gyűjtését. De mint a múltban az aratók után az
elszóródott kalászkövek is összeszedték, én is beálltam azok sorá-
ba, akik a kalásszedők munkájához hasonlóan a még kallódó népdal-
okat megkísérlék összeszedni, menteni azt, ami még menti-
hető a jelennek és a jövőnek, hátha lesz még az elpergett szemekből
zsendülő élet.

NÉHÁNY MEGJEGYZÉS A DALOK RÖGZÍTÉSÉVEL KAPCSOLATBAN:

Gyűjteményembe csak dallammal ellátott dalokat vettem be. A kottás
dalokat szövegtartalom szerinti elrendezésben csoportosítottam. Az
utánuk lévő, tehát azonos dallamú, de szövegük szerint más csoport-
hoz tartozó dalok hovatarozását a tematikus betűrendes mutató
jelzi. (Természetesen vannak dalok, amelyek több témakörbe is so-
rolhatók lennének. Sok népdalszöveget több dallamra is énekelnek.)

A tempo jelzést csak a rubato és parlando daloknál jelöltem. A
többi dallam tempo giusto-val értendő. E dalok zömének általános
tempója: ♩ = 90-120.

Az első versszaktól eltérő ritmusváltozást csak akkor jelöltem, ha
a szótagszám változik. Egyébként a dallamhoz tartozó szöveget
alkalmazkodó ritmus-ban énekeljük.

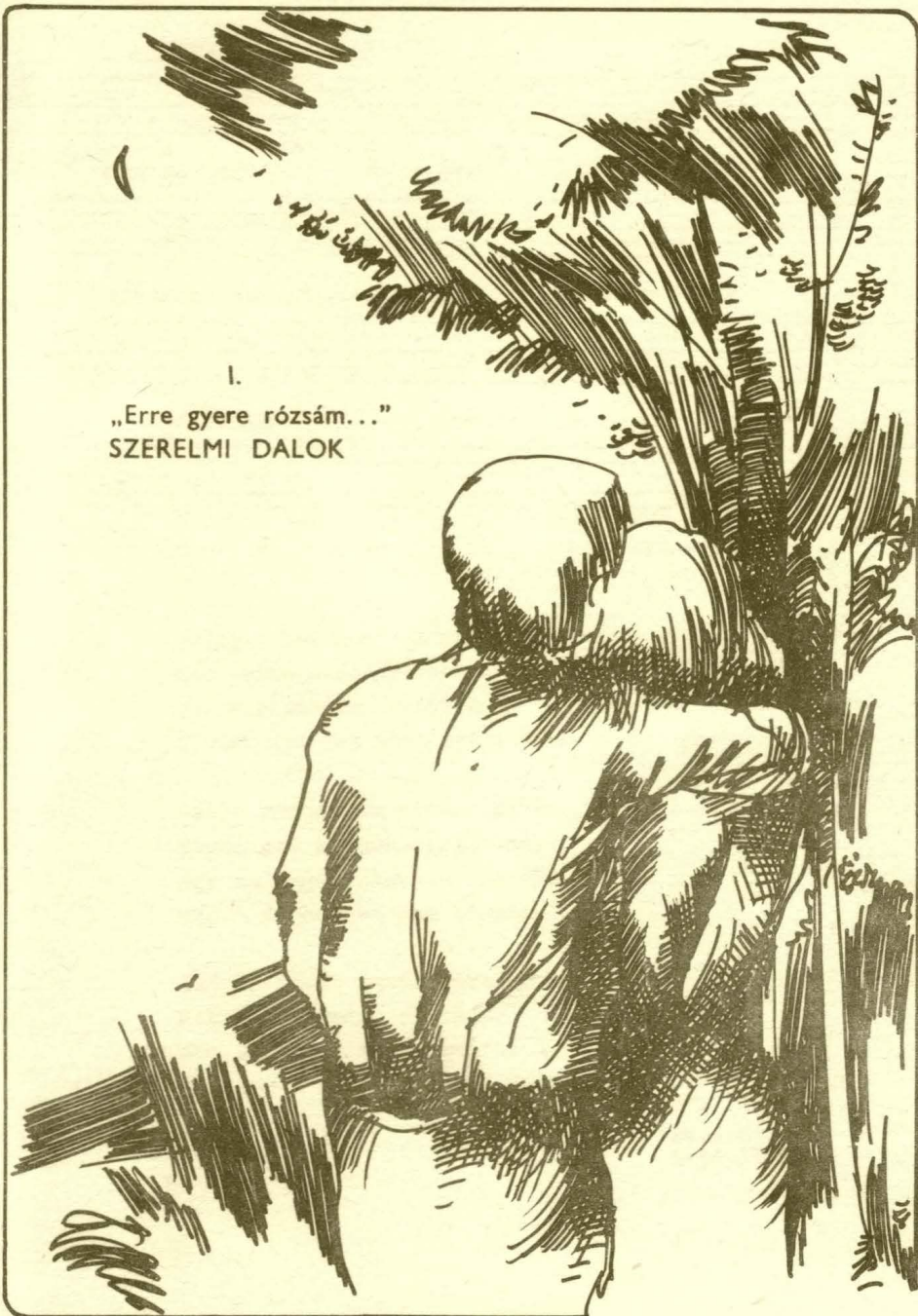
A daloknál feltüntettem az adatközlés helyét, évét, az adatközlő(k)
nevét és korát. (Ha a felvétel helyével nem azonos a lakhely, akkor
a lakhelyet is.)

A szövegeközlésben a köznyelvet vettem alapul, azokat az adatközlők
éneke szerint írtam le.

E D E L É N Y, 1988. május

Béres János

I.
„Erre gyere rózsám...”
SZERELMI DALOK



Er-re gye-re ró-zsám, nin-csen sár,
 Nin-csen az aj-tó-mon sem-mi zár.
 Ki-nyí-lik az aj-tó ma-gá-tól,
 A sze-re-tóm gyen-ge kar-já-tól.

Addig a házamból ki nem megy,
 Míg három szál gyertya el nem ég!
 Már a negyedik is félen ég,
 A szerelem még most sem elég.

Három krajcárom volt, elástam.
 Kiszáradt a torkom, kiástam.
 Egy se legény, aki nem iszik,
 Míg a koporsóba nem teszik.

Jaj, de sokat áztam, fáradtam,
 Mikor házasodni akartam.
 Nem találtam kedvemre valót,
 Az lesz a szeretóm, aki volt.

Edelény, 1979
 Népdalkör



A bor-so - di to - rony de mesz - zsi - re el - lát - szik,



An - nak te - te - jé - ben pi - ros ró - zsa vi - rág - zik.



Azt a pi - ros ró - zsa - t száz - fe - lé fúj - ja a szél,



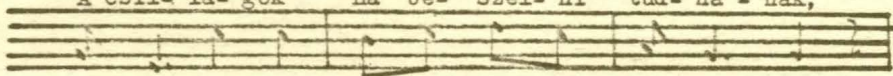
Ha meg - un - tál ba - bám, sza - bad, hogy más - t sze - res - sél.

Jaj, de sötét felhő borítja be az eget,
Nem engedik babám, hogy téged szeresselek,
Vagy engedik babám vagy még jobban eltiltják
Vagy a sírunkat is jó előre megássák.

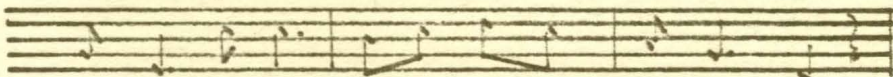
Edelény, 1984
Pásztor János /72/



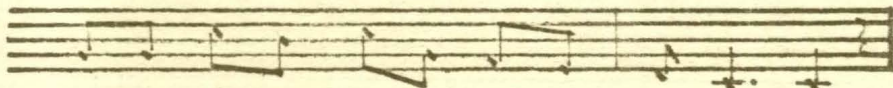
A csil- la- gok ha be- szél- ni tud- ná - nak,



A lá - nyok-ra min- dent ki- val - la - ná - nak.



Ki- val- la - nák azt a tit- kos be - szé - det,



A - mit szer- dán, szom- bat es- te be- szél - nek.

A csillagok jaj, de szépen ragyognak,
Érted babám jaj, de sokat piszkolnak.
Szenvedtem már érted babám eleget,
Arra kérlek, felejtse el a nevemet.

Damak, 1981
Szilva Józsefné /70/

A há- zunk- ra rá- szál- lott a csó - ka,
 Nem kell a lányt ta - ni- tan- ni csók- ra,
 Nem ta- nít- ja az ap - ja, any- ja rá - ja,
 Még- is tud- ja husz é - ves ko - rá - ra.

A legényt se szokták kioktatni,
 Hogy kell a lányokra kacsontani,
 Nem tanulta azt soha iskolába,
 Mégis igen nagy a tudománya.

Damak, 1971
 Szilva Józsefné /70/

Akkor szép az er - dő , mi - kor zöld,
Mi - kor a vad - ga-lamb ben - ne költ.
O - lyan a vad - ga-lamb ba-bám, mint a lány,
Si - rat - ja a pár- ját , ha el - száll.

Jaj,de szépen esik az eső,
Eső után zöldül a mező,
Mező közepében legel a bárány,
Jaj,de szép a göndörhajú lány.

Edelény, 1975
Balázs Antal /61/

Ár - va csa-lán csipte meg a ke - ze - met,
 Bar-na le - gény csalta meg a szí - ve - met.
 Bar-na le-gény ne csald meg az ár-va szí-ve-met,
 Én a - ka - rom meg-csal-ni a ti - e - det.

Tiszta búzát öntöttem a garatra,
 Most vagyok a szeretőmmel haragba,
 Ha haragszik, azt is tudom, hogy mi a baja:
 Járna hozzám, de az anyja nem hagyja.

+

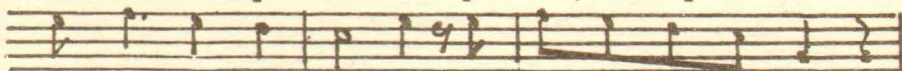
Edelény, 1975
 Antal Pálné /52/

Cukros vizet nem adnak a madárnak,
 Tegnap temették az édesanyámat.
 Anyám sincsen, szeretőm is elhagyott,
 Jaj, Istenem, de igen árva vagyok.

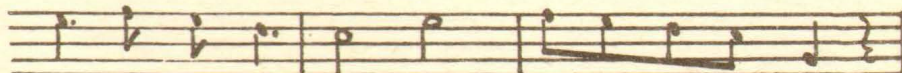
Edelény, 1975
 Kádás Istvánné /50/



Barázdában szépen szól a pacsirta, a pacsirta.



Ez a bar-na kis-lány a le-ve-let ír-ja.



ír-jad te bar-na lány azt a le-ve-let!



Míg meg-í-rod, ta-lán el is fe-lej-ted a ne-ve-met.

Nincsen kedvem, mert elvitte a gólya, de a gólya,
Mer ott jártam, ahol nem kellett volna.
Gólyamadár hozd vissza a kedvemet,
Kedvem mellé a régi szeretőmet, az enyémet!


Martonyi, 1938
Kórus

Bar-na kis-lány ud-va - ra, ud - va - ra, ud-va - ra,
Már-vány-kő-vel van rak-va, kirakva, de ki-rak-va.
Nem hi- á -ba van rak-va, kirakva, de ki- rak-va,
Bar-na le-gény jár i-de, jár o - da be raj-ta.

Ez a kislány azt hiszi, azt hiszi, azt hiszi,
Szeretője elveszi, elveszi, elveszi.
Ne higgy kislány előre, előre, de előre,
Nem lesz abból semmise, semmise jövőre.

Edelény, 1976
Antal Béla /55/

Parlando



Bód-va vi - ze jaj, de szé-pen ka-nya-rog,
Csén-des part-ján bar-na kis-lány an-da - log.
Né - ze - ge - ti a ro - ha - nó ,selymes ha-bo-kat,
Mé - lye - ket a ta-va - szi szél haj-to-gat.

Bódva partján kizöldült már a nyárfa,
Sárgarigó fészket rak az égára.
Sárgarigó azt dalolja, csak azt füttyüli,
Jaj, de boldog, aki egymást szereti.

Edelény - Miskolc, 1974
Lajos Árpád /63/

Cin-tá-nyér-ről jó a cuk-ros he-ró-ce,
bo-gá-csa,

Fáj a szí-ve-m egy szép bar-na le-gény-re,
le-ány-ra,

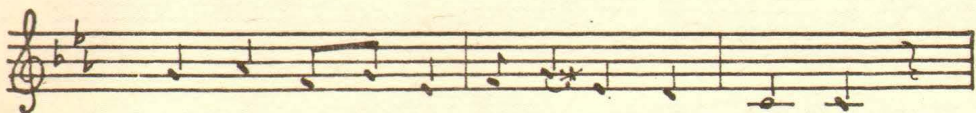
Én u-tá-nam sen-ki szí-ve ne fáj-jon,

Úgy-se há-za-so-dok még én a nyá-ron.
me-gyek férj-hez

Cintányéron három alma de piros,
Legénynek a lányhoz járni nem tilos,
Tilos volna, még akkor is eljárnék,
Míg egy igaz szeretőre találnék.

Én ezt a legényt csak addig szerettem,
Míg a cukrot a zsebéből kivettem,
De már mostan utat mutatok neki,
Elmehet már üres mind a két zsebi.

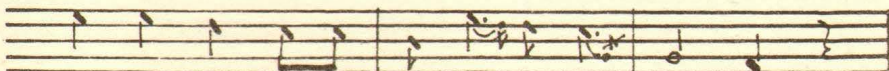
Edelény-Trizs, 1983
Kádás Jánosné /43/
Garam Istvánné /60/



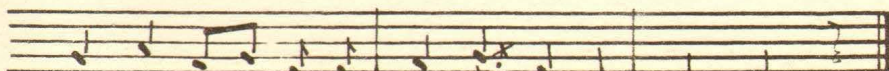
En - gem az a - nyám nem i - gen sze - re - tett,



Zöld er - dő - ben egy bo - kor - ban szült en - gem.



Zöld er - dő - ben egy bo - kor a szál - lá - som,



Még - is Da - ma - kon a leg - szebb lány a pá - rom.

Damak, 1981
Almágyi Miklósné /45/



"...itt él az eredeti, mindenki számára hozzáférhetően, a nép éneke. A népé, mely nem okmányokkal, de nyelvével, dalaival bizonyítja, hogy itt ő éli legtisztában a nemzeti folytonosság életét ezer éve."

(1)

(Kodály Zoltán)



Csillagok, csillagok, szépen ragyog - ja - tok.

A szegény le-gény-nek u-tat mu-tas - sa - tok.

Mu-tas-sa-tok u-tat a sze-gény le - gény-nek,

Hadd ta-lál-ja há-zát a sze-re- tő - jé - nek.

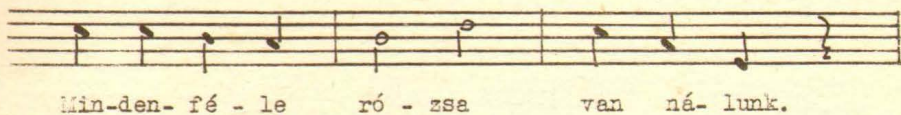
Udvarom, udvarom, szép kerek udvarom,
 Nem söpri már többet az én gyenge karom.
 Söpörtem eleget, söpörjön már más is,
 Öleltem a babám, ölelje már más is.

Liba, liba, liba, de szép sereg liba,
 Minek is menjek el már én a lagziba.
 Minek is én nékem az a lakodalom,
 Akiben a babám maga a menyasszony.

+

Istenem, Istenem, édes, jó Istenem,
 Mikor lesz már nékem szép, szabad életem?
 Akkor lesz majd nékem szép, szabad életem,
 Mikor a babámat a keblemre ölelem.

Edelény, 1984
 Kádás Jánosné /44/



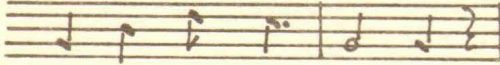
Erre gyere, erre nincsen sár,
Nincsen az ajtómon semmi zár,
Kinyílik az ajtó magától,
A szeretőm gyenge karjától.

Szögliget, 1986
Gulyás Gyuláné /60/

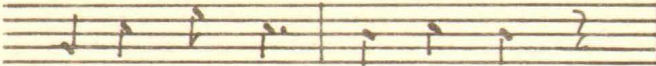
1. variáns



Csü-tör-tö - kőn es - te,



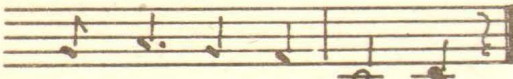
Jár-tam az al - vég - be,



Csiz-mám nyi-kor - gá - sá - ra,



Sej, a szí-ve-m sü-rü dob - ba - ná - sá - ra,



Nem éb - redt fel sen - ki.

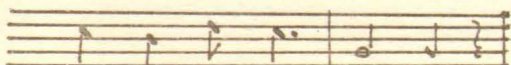
Felébredt a rózsám,
De nem jött ki hozzám.
Megállj, kislány, megbánod,
Már én többet tihozzátok nem járok,
Más szeretőt tartok!

Csütörtökön este
Jártam nálad lesbe,
Sütötted a pogácsát,
Engemet meg se kínáltál,
Pedig éhes voltam./Var.:Pedig nagyon vártam!/
Edelény, 1976
Kalocsai István /27/

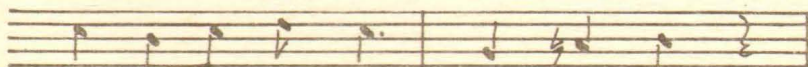
2. variáns



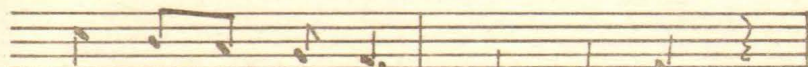
Csü-tör- tö- kön es - te



Mentem a ba - bám- hoz,



E - sett az e - ső, fújt a szél,



Sej, de be nem e - resz - tet - tél,



Más - sal be - szél- get- tél.

Másnap, péntek este
 Ismét megjelentem,
 Akkor is lámpát gyújtottál,
 Engem be nem bocsájtottál,
 Verjen meg az Isten!

Martonyi, 1936
 Kórus

De sze-ret-nék az er-dő - ben fa len - ni,
 Ha va - la - ki ha - za - vin - ne tü - zel - ni,
 Fel - tü - zel-ném ezt a ke-rek vi - lá - got,
 A - me - lyik-ben sze- re- tőt nem ta - lá - lok.

De szeretnék csillag lenni az égen,
 Éjfél tájban leragyognék az éjben,
 Megnézném, hogy ki van fenn a faluban,
 Kit ölel a szeretőm a kapuban.

A csillagok ha beszélni tudnának,
 A lányokra mindent kivallanának,
 Kivallanák, ki van fenn a faluban,
 Ki beszél a babámmal a kapuban.

Edelény, 1985
 Pásztor János /73/

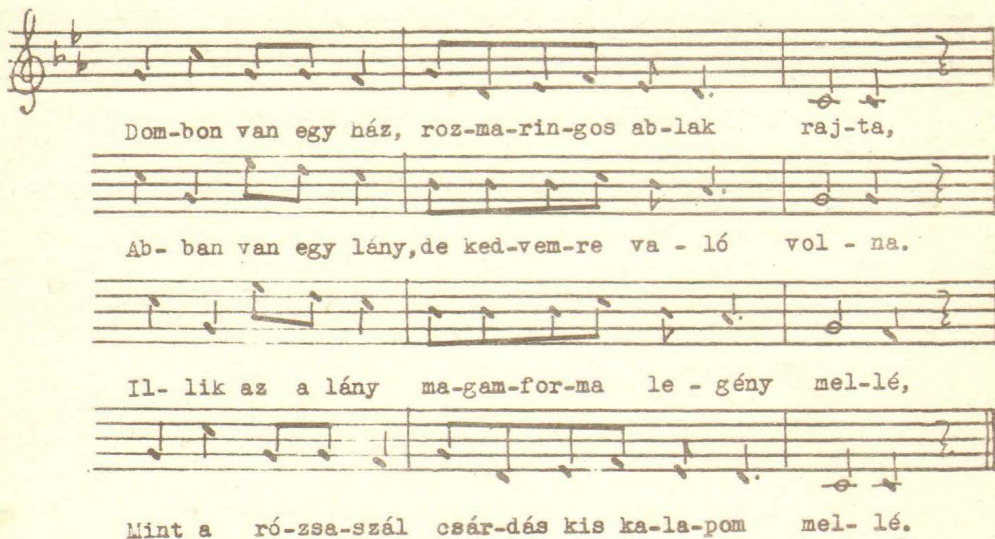
De sze-ret-nék haj-nal-csil-lag len-ni,
 Ba-bám ab-la-ká-ba be-ra-gyog-ni.
 Be-ra-gyog-nék hoz-zá-ja, haj-nal-ba,
 Csó-kot kér-nék tő-le u-tol-já-ra.

Dombon van az özvegyasszony háza,
 Benne van a lánya vetett ágya,
 Benne van a selyem ágycsipke-takaró,
 Ez a kislány de kedvemre való.

Szánom-bánom, amit csekedtem,
 Hogy tevéled szerelembe estem.
 Szerelembe nem estem, csak szóba,
 Sajnálom, de nem tehetek róla.

Szánom-bánom, hogy megházasodtam,
 Legénységem gyászba borítottam,
 Mert már nékem nem lehet szeretni,
 Nem lehet a lányokat megölelni.

Edelény, 1975
 Béres Jánosné/49/



Dom-bon van egy ház, roz-ma-rin-gos ab-lak raj-ta,
Ab-ban van egy lány, de ked-vem-re va-ló vol-na.
Il-lik az a lány ma-gam-for-ma le-gény mel-lé,
Mint a ró-zsa-szál csár-dás kis ka-la-pom mel-lé.

Édes angyalom, várlak este a kapuba,
Megsúgom neked, lehetünk mi ketten jóba.
Nem lehet abból semmi kárja az anyádnak,
Hogyha bennünket néha csókolózni látnak.

Demak, 1981
Almágyi Miklósné /45/

E - de - lé - nyi csár - da cse - rep - zsin - de - lyes,
 Ben - ne a sze - re - tőm szo - ba - min - de - nes.
 Min - den a ke - zé - re rá van bíz - va,
 Csak a sze - re - lem - től van el - tilt - va.

Aki a szerelmet eltiltja,
 Az Isten áldása nincs rajta,
 Mert a szerelemnél nincsen nagyobb,
 Érted kisangyalom meghalok.

Edelény, 1978
 Antal Pálné /68/

El-hord-ta a víz a gya-log - u - tat,

Jár-nék hoz-zád, de már meg-un - ta - lak.

Mesz-sze né - kem in-nen o - da jár - ni,

Sze-gyen lesz, na el kell tő-led vál - ni.

- Látod babám azt a piros rózsát?
Nappal virít, este járok hozzád.
Este járok, mikor senkise lát,
Mégis irigy rám az egész világ.

Edelény, 1985
Pásztor János /73/

Er-dő, er -dő, er- dő, de szép sű-rű er - dő,
 Egy szép ri-gó-ma-dár ben-ne a ke - rű - lő.
 Én is vol - tam a sű- rű er-dő ke-rű-lő - je,
 Egy szép bar-na kis-lány /legény/ i - gaz sze-re - tő - je.

Pásztor János /72/
 Edelény, 1984

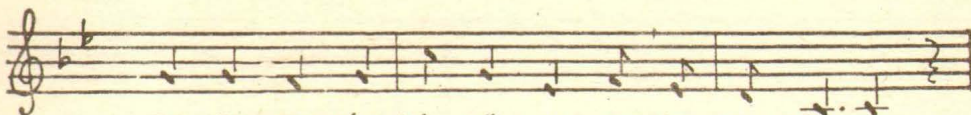
Cse-re - pes, cse-re-pes a mi há-zunk te-te- je,
 Vad - ga-lamb szállott a te - te - jé -be.
 Vad-ga-lamb tur-bé-kold el a nó- tám,
 Hogy a csár-dás tu- bi- cím sze-ret-e még i-ga-zán?

Damak, 1981
 Almégyi Miklósné /45/

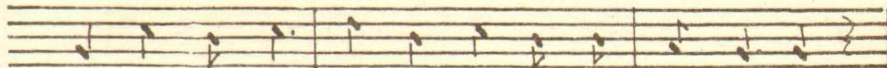
Er-dő szé-lén de ma-gás, er-dő szélén de magas a ju-har-fa.
 Ki-csi ma-dár a fész-két, ki-csi madár a fész-két o-da rakja.
 Zöld erdőben a da-los ma-dár-nak is van pár - ja,
 Csak én magam egyedül, csak én magam egyedül vagyok árva.

Este kezdtem sejehaj, este kezdtem a lovamat nyergelni.
 Reggelig tart sejehaj, reggelig tart a szerszámot felrakni.
 Csillag van a kis pejlovam fején, nem kantár,
 Gyáva legény sejehaj, gyáva legény, ki a lányokhoz nem jár.

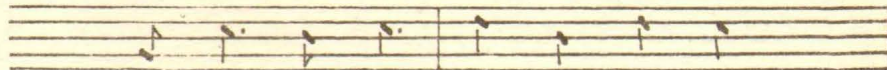
Edelény, 1975
 Pévakör



Es - te van már ké - ső es - te, de ső - tét van,



Nem lá - tom az or - szág - út - ját, hogy mer - re van.



Gye - re ba - bám, gyújt - sál gyer - tyát,



Mu - tasd meg az or - szág - út - ját, hogy mer - re van!

Kerek az én szoknyám alja, de csuhajja,
Barna legény fekszik rajta, de csuhajja.
Gyere babám, igazítsd meg,
Fáj a szívem, vigasztald meg, hogy ne fájjon!

Borsod, 1943
Kórus

Es-te van már ki-len-cet út az ó-ra,

I - lyen későn ki bo-lyong a fa - lu - ba?

Én bo-lyon-gok, mert nem tudok el - a - lud - ni,

Fáj a szí-ve-m, a sze - re-lem gyö- tö - ri.

Fáj a szívem, gyógyítani nem lehet,
 Majd meggyógyít a jó Isten, ha szeret.
 Majd meggyógyít a koporsóm száldeszakája,
 Majd ha a föld zuhog az oldalára.

Edelény, 1984
 Dudás Jánosné /60/
 Kédas Jánosné /44/

Ez a ló, ez a ló, ez a sár - ga csi - kó,
 Nem a Ga - ri - bal - di mé - ne - sé - ből va - ló.
 Záradék:
 ... ne várj visz - sza en - gem.

Megkötöm lovamat szomorú fűzfához,
 Lehajtom a fejem két első lábához.

Elmegyek, elmegyek, el is van vágásom,
 Mert már nékem Trizs faluban nincsen maradásom.

Akkor lesz én nekem visszajövetelem,
 Majd ha az a búzakarász száz keresztet terem.

Az pedig sohsem lesz, hogy annyit teremjen,
 Így hát kedves kisangyalom ne várj vissza engem.

Trizs, 1983
 Demeter Lajos /76/
 Molnár Lajosné /63/

Fecs-ke -ma - dár szál-lott a vas - út - ra,
 Is - ten ve - led ba - bám u - tol - já - ra.
 Nem fo - gok a há - zad e - lőtt jár - ni,
 Tu - dom, fog az ár - va szí - ved fáj - ni.

Fecskemadár de sokat vándorolsz,
 Nem láttad-e a rózsám valahol?
 Láttam biz én Kassa felé jární,
 Elkezdett az árva szívem fájni.

Rozi néni hallja-e, hallja-e,
 Hát a lányát adja-e, adja-e?
 Ha nem adja, akkor temesse el!
 Fájt a szívem, sohsem felejttem el.

Trizs, 1983
 Demeter István /65/

+

Lyányok, lyányok, szép szendrői lyányok,
 Vessen lángot az alsó szoknyátok!
 Az is azért vessen tüzes lángot,
 Árva szívem sokszor megcsaltátok.

Láttál-e már vizen bugyborékot,
 Közepében két szál rozmaringot?
 Láttam biz én, le is szakajtottam,
 Szeretõmnek a kalapjához szúrtam.

Lyányok, lyányok, szép szendrői lyányok,
A legénynek kendőt ne adjatok!
Mert a legény kétfelé hasítja,
Büszkeségből a csizmájába húzza.

Szendrő, 1975
Koren Istvánné /13/

Mal-lod-e ba-bám, mit duny-nyog a szü - nyog?

Még az éj - jel dun-nád a-lá bú - jok,

Le-haj - tom a fe - jem a pár - nád - ra,

Csó - kot a-dok a pi - ros két or - cád - ra.

Damak, 1984
Almágyi Miklósné /48/

É - des - a - nyám ha él - ne, ha él - ne,
 Köny - nyebb vol - na bús szí - vem re - mé - nye,
 Ki - pa - na - szol - nám a szí - vem tit - kát,
 Nyis - sa, nyis - sa, nyis - sa fel a sír - ját,
 É - des - a - nyám, nyis - sa fel a sír - ját!
 Néz - ze meg a leg - ked - ve - sebb lá - nyát!

A rozmaring lehajlott, lehajlott,
 A szeretőm elhagyott, elhagyott.
 Ha elhagyott, nem fáj az senkinek,
 Mi gondja van én rám valakinek!

A szeretőm karjai, karjai,
 Nem akarnak hajlani, hajlani.
 Meg kell annak hajlani, hajlani,
 Ha meg akar ölelni, csókolni!

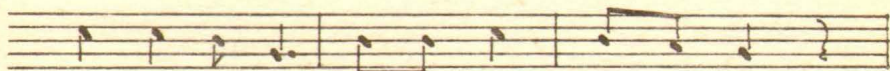
Martonyi, 1937
 Kórus

A rozmaring lehajlott a földre,
 A szeretőm elhagyott egy évre.
 Ha ő engem elhagyott egy évre,
 Én meg őtet elhagyom örökre.

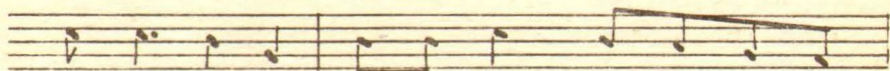
Trizs, 1984
 Demeter István /66/



É - des - a - nyám vett né - kem ka - la - pot,



Fúj - ja a szél raj - ta a sza - la - got.



Ha nem fúj - ja , ma - gam is lo - bog - ta - tom,



Ezt a kis - lányt i - de csa - lo - ga - tom.

Még azt mondják, ez se szép, az se szép,
Olyan vagyok, mint a csillagos ég,
Olyan vagyok, mint az engedelem, a
Két orcáján nyílik a szerelem.

Édelény, 1975
Béres Jánosné /49/

Fe-ke-te a kö-kény, fe-hér a vi-rá-ga,
 Lá-tom a ba-bá-mat a más kar-já-ba zár-va.
 Azt mond-tam, nem bánom, de a-zért saj-ná-lom,
 Mi-kor a ba-bá-mat a más kar-já-ban lá-tom.

- Fekete faluban fehér torony látszik,
 Látom a babémat, a más ölében játszik.
 Azt mondtam, nem bánom, de azért sa-
 lalom,
 Mikor a babémat a más ölében látom.

Martonyi, 1938
 Kórus

Fekete a kökény, fehér a virága,
 Bort iszik a legény, piros az orcája.
 Azt mondják a lányok, hogy pünkösdi rózsa,
 Pedig a szerelem lángja lobog rajta.

Öreg már a legény, nem siet, csak ballag,
 Nem nyílik utána virágos kis ablak.
 Rácsos kis kapuban már senkise várja,
 Nem borul a kislány csókkal a vállára.

Edelény, 1978
 Népdalkör

Gyócs az ingem, gyócs a gatyám, lo-bo - gós az uj - ja,
 Nem lo-bog az, nem lo-bog az ha a szél nem fúj - ja.
 Ha a szél nem fúj - ja, ma-gam lo-bog - ta - tom,
 Még az éj-jel a ba - bá-mat vé - le be - ta - ka - rom.

Életemben de sok hegyet-völgyet összejártam,
 Az én kedves galambomnak párját nem találtam.
 Piros az orcája, csókra áll a szája,
 Az én kedves galambomnak sehol nincsen párja.

+

Szögliget, 1972
 Ujj Márta /18/

A miskolci kaszárnyára rászállott egy gólya,
 Vízet hozott a szájába regruták számára.
 Mosdjatok regruták, mert porosak vagytok,
 Azt csak a jó Isten tudja, mikor szabadultok.

Mikor kezdtem leszerelni, fegyver volt az első,
 Sírt a bundás, hullt a könnye, mint a zápor-eső.
 Ne sírj, bundás, ne sírj, letelik a katona-idő,
 Nékem is volt, de már letelt ez a két esztendő.

Pokrócomnak négy sarkára varrom a nevemet,
 Átadom a szerelvényem a tizennégyeseknek.
 Hadd olvassa róla a bundás regruta,
 Kinek van még, hátra van még huszonnégy hónapja.

Damak, 1981
 Almégyi Miklósné /45/

Ha - za, ha - za, ha - za, ha - za már,
/fi - úk, lá - nyok/

Mert a pi - ros haj - nal ha - sad már.

Szép a pi - ros haj - nal, ba - bám a - ra - nyos,

Es - te csó - kol - lak meg, de nem most.

Szép a piros pünkösdi rózsza,
Mikor kötik gyöngykoszorúba,
Mikor felteszik a leány fejére,
Akkor száll a bánat a szívére.

Edelény, 1976
Drótos Istvánné /43/

Parlando

Hár-mat to - jott a fe - ke - te ká - nya,

Sze-re - tőm a fa - lu leg - szebb lá - nya.

Giusto

Lí - pi - tyen - be, la - pa - tyon - ba, gye - re ró - zsám a ka - rom - ba,

Sporsulva

Lí - pi - tyen - be, la - pa - tyon - ba, gye - re ró - zsám a ka - rom - ba.

Ne azt nézd, hogy lyukas a nadrágom,
 Büszkén rakom én azért a lábom.
 Lipityenbe...stb.

Edelény, 1976
 Magyar József /58/

Hej, Ke - re - ki , Ke - re - ki,

Csak egy szó - ra gye - re ki !

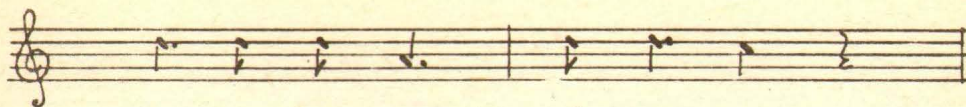
Nem me - he - tek a - ra - nyo - som ki,

Gön - dör ha - jam bon - tom ki.

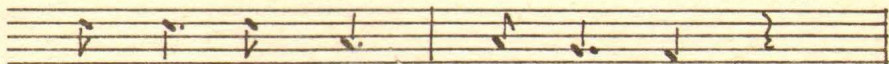
Juhász kutyák ugatnak,
 Talán meg is harapnak.
 Ne félj aranyosom, nem hagylak, a
 Subám alá takarlak.

Szénát eszik az ökröm,
 Ha jól lakik bekötöm.
 Aztán elmegyek a babámhoz, - hogy
 Vállaljon el magához.

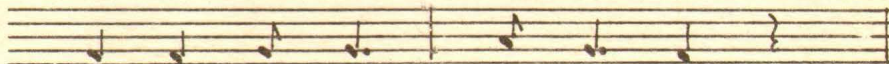
Trizs, 1984
 Demeter István /66/



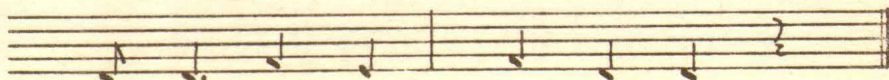
Hej, ki - ke - let, kí - ke - let,



Ne fújd re - ám a sze - let!



Nem vol - tam én csa - po - dár,



De te min - dég az vol - tál.

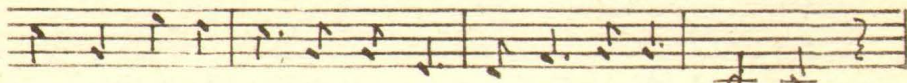
Hej, kis kincsem, kis kincsem,
Drága kis feleségem,
Te benned van mindenem,
Minden gyönyörűségem.

Hej, ki lánya, ki lánya?
De takaros kis lányka!
Ha az ölembe ülne,
Szerelembe merülne.

Edelény, 1984
Pásztor János /72/



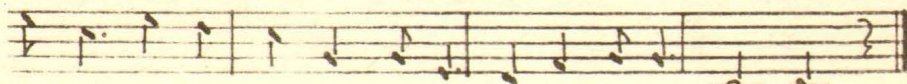
Hi-deg szél fúj é-des- a- nyám, hoz-za ki a ken-dóm!



Még az éj-jel fel-ke-re-sem a ré - gi sze- re-tóm.



Ki - ál - lok a ka - pu - já - ba,



Ki - be-szél-ge - tem ma-ga- mat vé-le u-tol - já - ra.

Ellőtték a jobb karomat, folyik a piros vérem,
Nincsen nékem édesanyám, ki bekösse nékem.
Gyere kisangyalom, kösd be
Sebeimet, gyógyítsd meg a bánatos szívemet!

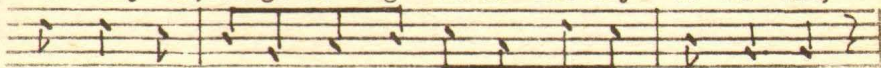
Az éjszaka nem aludtam, fájt a gyenge szívem,
Mert elhagyott kit szerettem, verje meg az Isten!
Verje meg az eget ura,
Aki a kedves babáját hűtlenül elhagyja!

Cukros vizet, édes tejet adtam a madárnak,
Jó éjszakát vagy jó estét mondtam a babámnak.
Néked babám jó éjszakát!
Kisangyalom, régi babám felejtjük el egymást!

Edelény, 1975
Béres Jánosné /49/



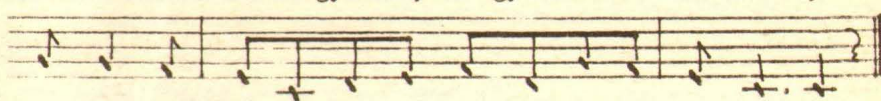
I - haj - la, sár-ga vi- rág ha le- sza-kaj - ta -ná- lak,



I - haj - la, mit mon-da- nál ba-bám, ha el - hagy- ná- lak?



Mit mon-da-nék kis-an-gya-lom, ha így hoz-ta az i - dő,



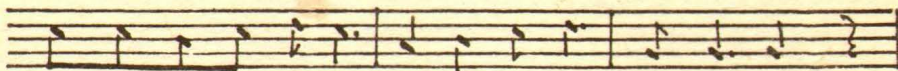
I -haj -la, rit-ka most az i - gaz - szí-vű sze-re-tő.

Ihajla, ezt a kislányt nem az anyja nevelte,
Ihajla, zöld erdőben a vadgalamb költötte.
Nem kell néki édesanyja cifraszélű dunnája,
Ihajla, betakarja szeretője subája.

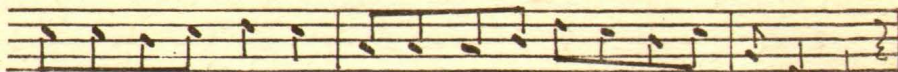
Edelény, 1978
Népdalkör



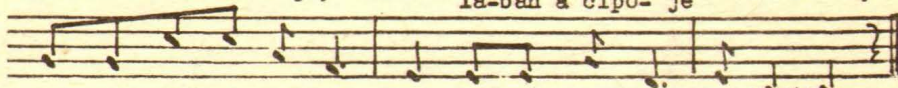
Ked-ves é-des- a-nyám e-resz-szen el a bál-ba,



Ott lá -tom a ba-bám tal-pig fe-hér ru - há - ba.

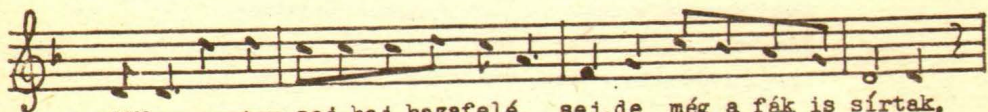


Fehér a ru-há - ja, csak a sze-me, szemöldöke fe-ke-te,
lá-bán a cipő-je

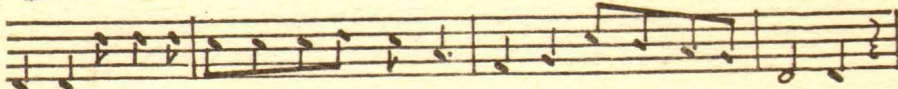


Ked-ves é-des- a - nyám, bár csak az e-nyám le-het - ne!

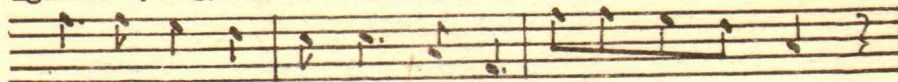
Edelény, 1975
Pávákör



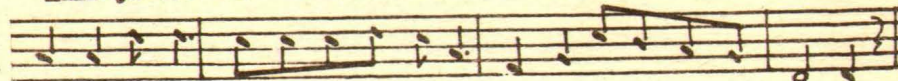
Mikor mentem sejhaj hazafelé, sejhaj, de még a fák is sírtak,



Ágaikról, a gyenge ágaikról, sejhaj, a levelek hulltak.



Hull-ja-tok le fa-le-ve-lek, sár-ga le-ve-lek,

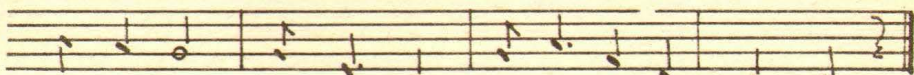


Mert az, akit i-ga-zán sze-retek, meg-csal-ta a gyenge szívem.

Edelény, 1984
Pásztor János /72/



Két út van e - lőt - tem, me - lyi-ken in-dul - jak?



Ket- tő a sze - re-tőm, me-lyik-től bú- csúz - zak?

Szökétől búcsúzó, a barna haragszik,
Így hát az én szívem soha meg nem nyugszik.

Juliska, Mariska, hozd ki a kendőmet,
Hadd törüljem meg a könnyes szemeimet!

Nem hozom, nem viszem, mert nincs kivasalva,
Itt a kötőm sarka, törülközz meg abba.

Magas a kútágas, nehéz meríteni,
Durcás a galambom, nehéz megölelni.

Ölelni akarom, nem hajlik a karom,
Hajlik már a karom, de nem a galambom.

Edelény, 1974-77
Pávakör

+

Akkor lesz, mikor lesz Szendrőben nagy bánat,
Majd ha a legények mennek katonának.

Felkőti bajnétját karcsú derekára,
Úgy megyen búcsúzni Böske ablakára.

Szendrő, 1975
Koren Istvánné /73/

Ki-ön-tött a Bód-va vi-ze mesz-szi-re,
 Va-la-meny-nyi szép kis-lány volt el-vit-te,
 Fog-ja ki hát min-den-ki a ma-gá-ét,
 Ne sze-res-se sen-ki a má-si-ká-ét.

Bolond volnék, ha én mindég búsulnék,
 Edelényben olyan büszkén nem járnék,
 Járok is én egy legénynek nyomába, a
 Ménykő essen a félrefésült hajába.

+

Edelény, 1984
 Dudás Jánosné /60/

Béres-legény hova hajtod az ökröt?
 Azt hiszed, hogy kiskertembe bekötöd?
 Pedig oda béres-legény nem kötöd,
 Gyenge a rozsmaring ága letöröd!

Ha letöröm, megfizetem az árát,
 Adj egy kaszát, hadd vágjak egy rend szénát!
 Gyenge a fű, rendre vágni nem lehet,
 Gyenge a lány, megölelni nem lehet!

+

Szendrő, 1975
 Koren Istvánné /73/

Hull a dió levelestől, ágastól,
 El kell válni kisangyalom egymástól,
 Nem engedik azt az egek mi nekünk,
 Hogy valaha mi egymásé lehessünk.

Három csillag van az égen sorjába,
 A harmadik csillagnak nincsen párja;
 A páratlan csillag párja én vagyok,
 Mert már engem a szeretőm elhagyott.

Szendrő, 1975
 Koren Istvánné /73/

Kis-ker-tem-be tu-li - pán - tot ül - tet - tem,
 Min-den es- te kőny-nye-im - mel Őn - tőz - tem,
 Ki - nyí - lott a tu - li-pán-nak a csip-kés le - ve - le,
 Ba - bám kar-ján a - lud-tam el az es - te.

Este, este, de szerelmes kedd este,
 Szerelmes legény volt nálunk az este,
 Szerelmes legény volt nálunk sejt, haj az este,
 Még szerelmesebb lett vasárnap este.

Az éjszaka nem aludtam egy órát,
 Mindig hallgattam a babám panaszát.
 Éjfél után vallotta ki, hogy mi a baja:
 Járna hozzánk, de az anyja nem hagyja.

Edelény, 1975.
 Antal Béla /53/

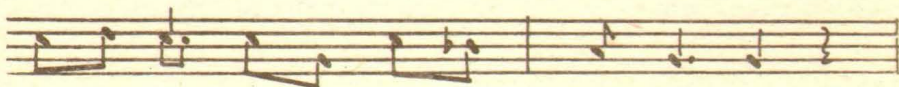
Édesanyám sokat intett a jóra,
 Berna legényt ne szeressek, de soha.
 Nem hallgattam édesanyám intő szavára,
 Részedtek a lányok a csalfaságra.

Édesanyám, mondanék én valamit:
 Gombolja ki a mellényem elejét,
 Nézze meg, hogy mi bántja a fájó szívemet:
 Elrabolták tőlem a szeretőmet.
 ism.: Elrabolták, vagy az Isten maga elvette,
 Annak adta, aki nem érdemelte.

Edelény, 1985.
 Szabados Józsefné /39/



Ki - vi - ces, ka - vi - csos a mi há - zunk e - le - je,



Vár - ta - lak kis - an - gya - lom az es - te.



Vár - ta - lak kis - an - gya - lom, nem jöt - tél,



Mond - ta a jó a - nyád, más sze - re - tőt ke - res - tél.

Kivicses, kavicsos a mi házunk eleje,
Vadgalamb szállott a tetejére.
Vadgalamb, turbékold el a nótám:
Szeretem, szeretem az én kedves violám!

Kivicses, kavicsos a mi házunk eleje,
Arra jár a babám minden este.
Ne járj arra aranyos kis violám!
Sok az én irigyem, sokan haragszanak rám.

+

Edelény, 1977
Népdalkör

Egy vasárnap délután szembe jött rám a babám,
Azt kérdi, hogy miért sáros a csizmám?
Ha sáros, hát fordulj el és ne nézz rám,
Csak azt mond meg babám, szeretsz-e még igazán!

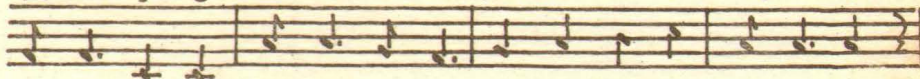
A mi házunk elején kivirított a mályva,
Terítve van alatta a virága.
Terítve van alatta a virága,
Nem leszünk egymásé kisangyalom, de soha.

A mi kicsi kertünkben kivirított a nárcisz,
Nem bánom, babám, ha máshoz jársz is.
Megmondtam már tizenhárom-ezerszer,
Az édes, jó anyám nem tenéked nevelt fel.

Trizs, 1983
Demeter István /65/



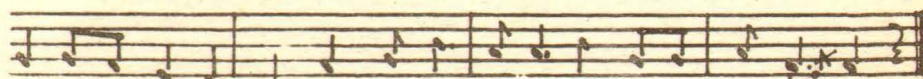
Ko-vács pen-ge-ti a va-sat, sű-rű - en ko - cog-tat-ja,



Sze-re-tő-met a fa-lu - ban más kis-lány csa-lo - gat-ja.
le-gény le-gény



Ne csa-lo-gasd a sze-re - tő - met, azt a kutya betyár mindenedet,



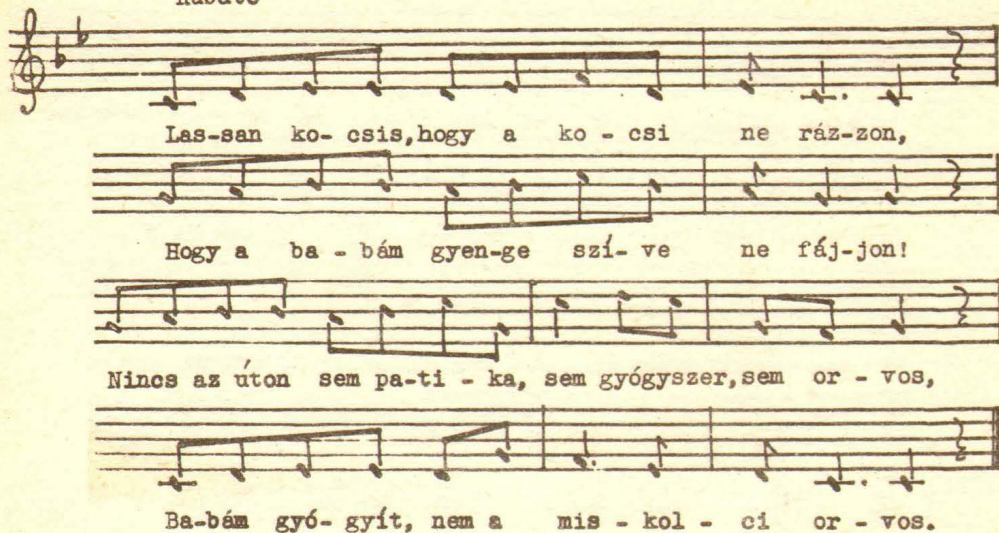
Sej, nem érdemes kis-lány szívét legényért szomo- ri - ta-ni.
le-gény le-gény kislányért

Szedret szedtem az erdőben, összetéptem a szoknyám,
Összetépve a szívem is, mert nem szeret a babám,
Ne hidd babám, az nem igaz, szívem a szívedhez olyan igaz,
Sej, mint a magas kék egeken ragyog egy fényes csillag.

Ast hitted te barna kislány, talán nem is szeretlek,
A sok irigy beszéd miatt talán meg is vettelek,
Ne hidd babám, az nem igaz, szívem a szívedhez olyan igaz,
Sej, mint a magas kék egeken ragyog egy fényes csillag.

Edelény, 1974
Kovács Olga /21/

Rubato



Las-san ko-csis, hogy a ko-csi ne ráz-zon,
Hogy a ba-bám gyen-ge szí-ve ne fáj-jon!
Nincs az ú-ton sem pa-ti-ka, sem gyó-gyszer, sem or-vos,
Ba-bám gyó-gyít, nem a mis-kol-ci or-vos.

- Beteg vagyok, a szerelem betege,
Világoskék szemmel vagyok megverve,
Világoskék szemmel vagyok megverve, megverve,
Nem gyógyít meg csak a babám szerelme.

Edelény, 1978
Kádas Istvánné /53/

Parlando-rubato

Ma - ga - san re - pül a da - ru szé - pen szól,
Ha - rag - szik rám a sze - re - tőm mert nem szól.
Ak - kor szól - jál hűt - len ba - bám én - hoz - zám,
Majd ha az a da - ru - ma - dár vizs - za száll!

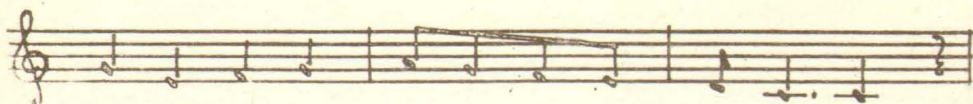
Az a daru többé vissza sohsem száll,
Az én szívem a tiedér' sohse fáj.
Fájt eleget árva szívem utánad,
A te szíved epessze meg a bánat!

Edelény, 1984
Pásztor János /72/

"Hallgass figyelemmel minden népdalt, ez a legszebb dallamok kincsesbányája, s általuk megismered a népek jellemét."

(2)

(Kodály Zoltán)



Mály-va, mály-va, pi-ros mály-va le-ve-le,



Mért nem csal-fa min-den lány-nak a sze-me?



Lám az e-nyém o-lyan csalfa, másra is tud ne-vet-ni,



A - zért tud egy bar-na le-gényt sze-ret - ni.

Árva csanál csípte meg a kezemet,
Barna legény csalta meg a szívemet.
Barna legény, mért csaltad meg az én árva szívemet?
Én akartam megcsalni a tiedet.

Szögliget, 1986
Bene József /63/

Rubato

Nin-csen nekem e - gye - bem egy zseb-kés - nél,
 Bód-va vi-zét av-val vá-gom két- fe - lé,
 Bód-va vi-ze ne vágd el az u - ta - mat,
 Hadd ő-lel- jem meg a ked- ves ba - bá - mat!

Jegybe gyűrőt, amit adtam, add vissza,
 Mer mi köztünk a szerelem nem tiszta,
 Átkozott volt az az óra, fonóház,
 Ahol babám megszerettük mi egymást.

Nincsen nekem egyebem egy pohárnál,
 Abban sincsen egyebem egy szál virágnál,
 A virágnak az a neve, nefelejcs,
 Mért csókoltál, ha tudtad, hogy nem szeretsz.

Edelény, 1981
 Almágyi Miklósné /45/

Nincsen nekem egyebem egy tanyánál,
 Abban sincsen egyebem egy pej lónál,
 /vak/
 Kis pej lovam szüntelen az dobogja,
 /Az a vak ló/
 Gyáva legény, kinek nincsen babája.

Edelény, 1978
 Balázs Antal /65/

Ol - dal - gom - bos a ci - póm,
 El - ha - gyott a sze - re - tóm a sze - re - tóm.
 Ha el - ha - gyott , nem bá - nom,
 Lesz sze - re - tóm ti - zen - há - rom a nyá - ron.

Sárga kukoricaszár,
 Kapálatlan maradtál, de maradtál,
 Te meg szőke, barna lány,
 Öleletlen, csókolatlan maradtál.

Trizs, 1984
 Molnár Lajosné /63/

Ró-zsát ül-tet-tem a gya-log - út - ra,
 Hogy sze-ret-lek csak az Is - ten tud - ja,
 Meg-ta-ga-dom a - pá - mat, a - nyá - mat,
 Még sem ha-gyom ár-ván a ba - bá - mat.

Szereti a hal a patak vizet,
 Szeretnélek babám, de nem lehet,
 Szólnék hozzád, de rövid az idő,
 Isten veled régi volt szeretőm!

Szánom-bánom, amit csekedtem,
 Hogy tevéled szerelembe estem,
 Szerelembe nem estem, csak szóba,
 Sajnálom, de nem tehetek róla.

Damak, 1981
 Almágyi Miklósné /45/
 Edelény, 1981
 Szabados Józsefné /47/

Ta - nyán, ta - nyán, ta - nyán a la - ká - som,
A ba - bá - mat jaj, de rit - kán lá - tom,
Pe - dig an - nak osi - nos a já - rá - sa,
Las - san me - gyen, hogy min - den - ki lás - sa.

Tanya, tanya, szénégető tanya,
A babámat törri a nyavalya,
Törri, rázza, de hiába rázza,
Engem szeret, csókol a babája.

Tanya, tanya, szénégető tanya,
Ezt a kislányt törri a nyavalya,
Törri, törri, de hiába törri,
Szeretője soha el nem veszi.

Edeleny, 1975
Antal Pálné /65/

Réten, réten, réten terem a nád,
Nékem, nékem, nékem nevelt anyád,
Nékem nevelt másnak akar adni,
Fáj a szívem, meg akar hasadni.

Megszomorították a szívemet,
Házasijják az én szeretőmet,
Házasijják, én meg beteg vagyok,
Fáj a szívem, talán meg is halok.

Edeleny, 1976
Pávákör

+

Jaj, de szépen ragyog a Hold este,
Barna legény ablakomon les be,
Édesanyám kimegyek hozzája,
Fáj a szívem, megreped utána.

Martonyi, 1938
Kórus

+

Édesanyám olyan tejet adott,
Akitől a szeretőm elhagyott.
Most is olyan szeretőm hagyott el,
El sem hagyott, már elfelejtettem.

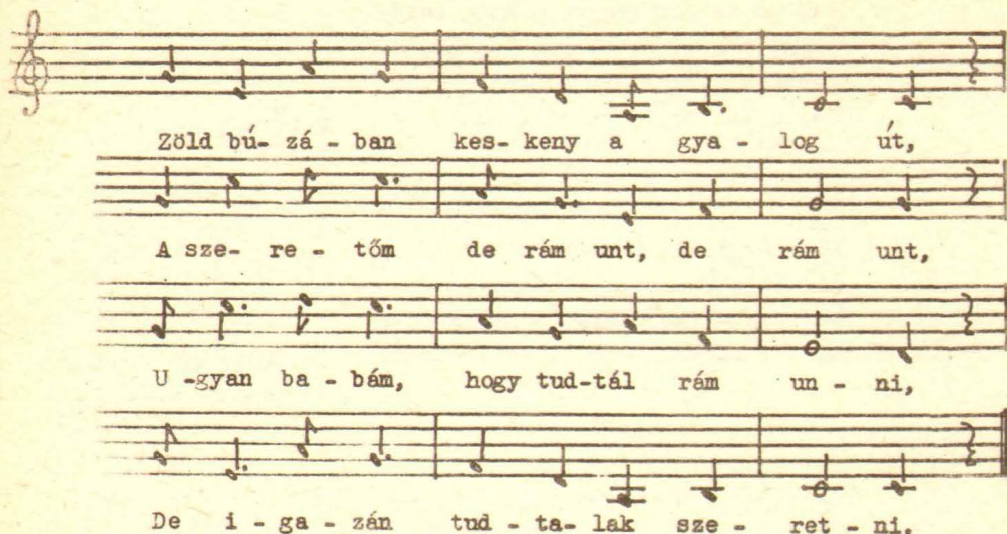
Edelény, 1985
Hencs Pál /59/

+

Azért, hogy én ilyen sápadt vagyok,
Kilenc kislány szeretője vagyok.
A tizedik értem fekszik halva,
Violaszín gyászos koporsóba.

Piros-barna szeretőm volt nekem,
Minden este hazakisért engem.
Sokszor feljött a fényes holdvilág,
Mikor mondta: szerbusz, jó éjszakát!

Edelény, 1985
Hencs Pál /59/



Zöld bú-zá-ban kes-keny a gya-log út,
 A sze-re-tóm de rám unt, de rám unt,
 U-gyan ba-bám, hogy tud-tál rám un-ni,
 De i-ga-zán tud-ta-lak sze-ret-ni.

Édesanyám engedelmet adott,
 Hogy szeretőt kettőt is tarthatok,
 Minek kettő, egy is elegendő,
 A szívemet elhervasztja kettő.

Edelény, 1975
 Pávakör

+

Piros alma kigurult a sárba,
 Ki felveszi, nem veszi hiába,
 Én felvettem, megmostam a sártól,
 Mégis elmaradtam a babámtól.

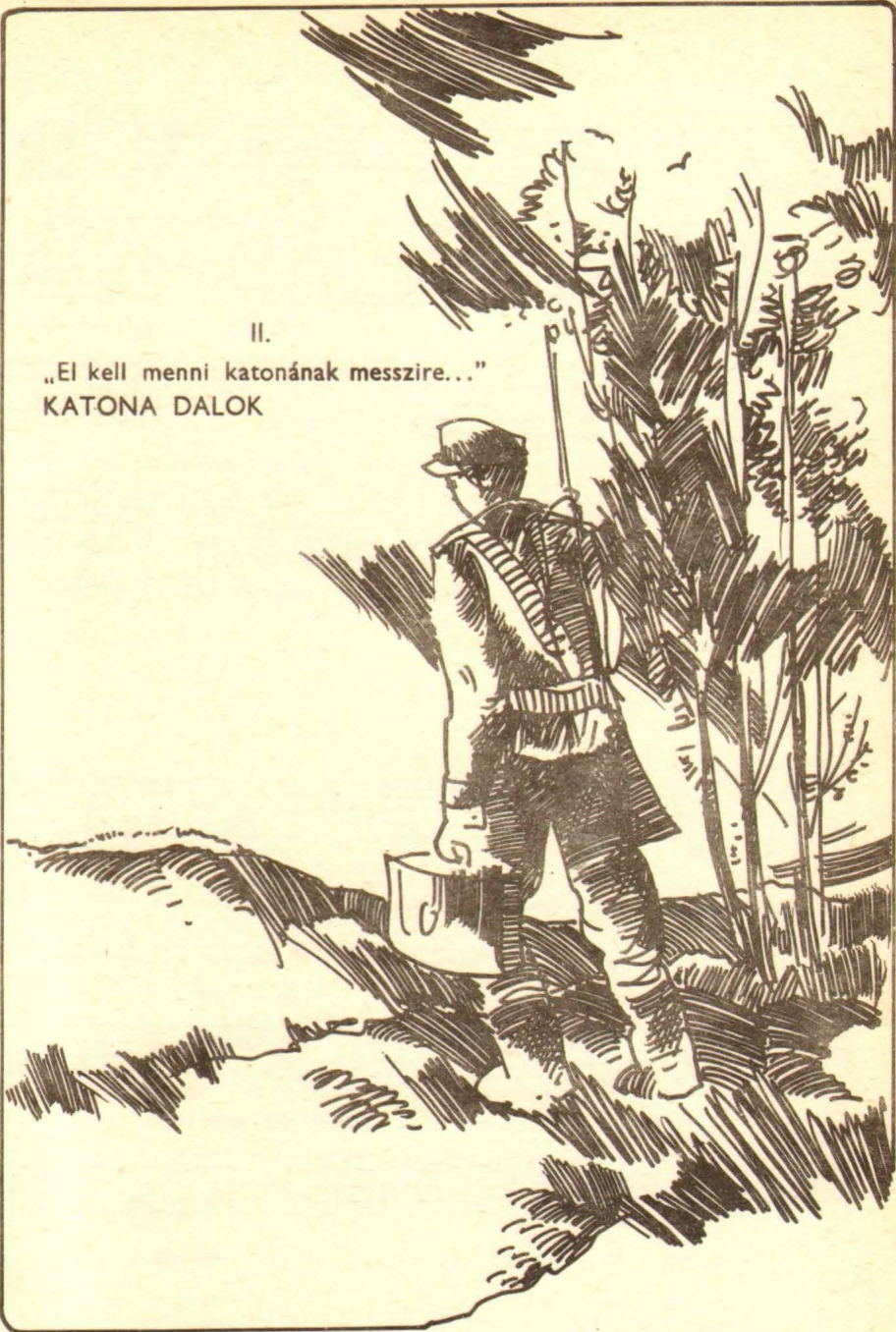
Piros alma, ne gurulj, ne gurulj,
 Szép szeretőm, ne búsulj, ne búsulj!
 Látod-e, én ákkor se búsultam,
 Mikor szerető nélkül maradtam.

Edelény, 1975
 Pávakör

II.

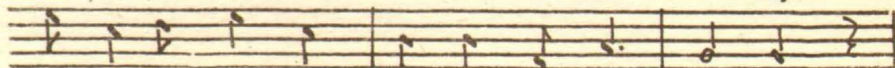
„El kell menni katonának messzire...”

KATONA DALOK

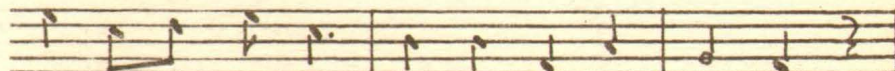




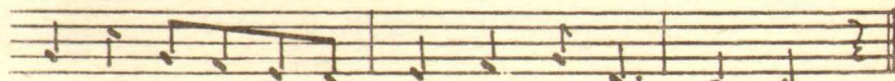
Le-, le-, le-hul-lott a ró-zsa - fa le - ve - le,



Ka-la-pom mel-lé hul-lott a le - ve - le,



Hal-lod-e ba - bám, mit fü - tyül a ri - gó?



So-ro - zó le-ve-lem most ír - ja a bí - ró.

Martonyi, 1938
Gál Erzsébet /24/



El kell men-ni ka - to - ná - nak el,



A ba - bá - mat nem vi - he - tem el.



Nem zseb-ken-dő, hogy a zse-bem -be te - gyem, A



ka - szár-nyá - ba ma - gam - mal vi - gyem.

Edelény, 1985
Pásztor János /73/

Ri-gó - ma - dár ne szállj fel a fá - ra,

In-kább szállj fel a ba - bám ab - la - ká - ra,

Fü - työld el a szo - mo - rú nó - tá - mat,

El - vit - t ék a ba - bám ka - to - ná - nak.

Ne vigyenek engem katonának,
 Meghasad a szíve a babámnak,
 Meghasad a babám gyöngye szíve,
 Ha engemet /három évre/ elrabolnak tőle. Edelény, 1978
 Kádás Istvánné

Ha csakugyan meg kell annak lenni,
 Szögligetből ki kell nékem menni,
 Olyan könnyen kimegyek belőle,
 Nincs szeretőm, kit sajnáljak benne.

Ha csakugyan meg kell annak lenni,
 Szögligetből ki kell nékem menni,
 Benne hagyom a híremet, nevemet,
 Benne hagyom a régi szeretőmet.

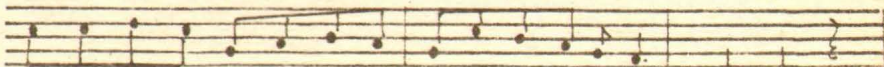
Ism.:

Hagyok benne olyan rózsát nyílni,
 Amíg élek, fog érte a szívem fájni.

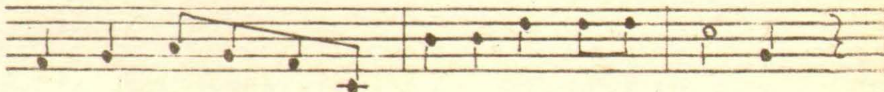
Edelény-Szögliget, 1970
 Gulyás Katalin /18/



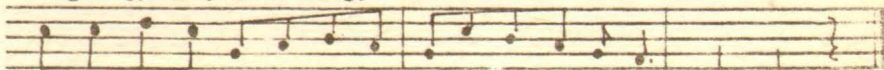
Csi-vir-gő-nek, csavargónak tart engem az egész vi-lág,



Pedig az én ka-la-pom-nál nem hervad el a gyöngy-virág.



Megállj, ku-tya- vi- lág, vedd le ró-lam a szá-dat,



Én el-me-gyek ka-to-ná-nak, más ö-le-li a ba- bá - mat.

Mikor engem besoroztak, mindig azon gondolkodtam:
Ki lesz az én utitársam doberdói hegyek alatt?
Majd lesz utitársam a kedves pajtásom,
Ő megássa a síromat doberdói hegy aljában.

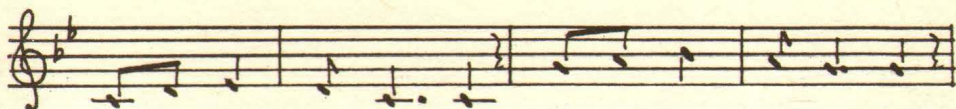
Damak, 1981.
Almágyi Miklósné /45/

El kell men-ni ka-to - ná - nak mesz-szi - re,
 Itt kell hagy-ni a ba - bá - mat nincs ki - re.
 Te - rád ha-gyom, leg - ked - ve - sebb paj - tá - som,
 Él - jed vé - le vi - lá - go - dat nem bá - nom.

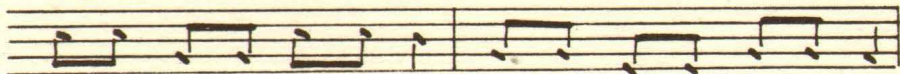
El kell menni, már el is kellett volna,
 Ha azt a szerelem engedte volna.
 A szerelem bús szívemre rászállott,
 Engem igaz utamra nem bocsájtott.

Hogyha letelik a három esztendő,
 Kedves pajtás, add vissza a szeretőm!
 Élted véle világodat idáig,
 Én meg élelem koporsóm bezártáig.

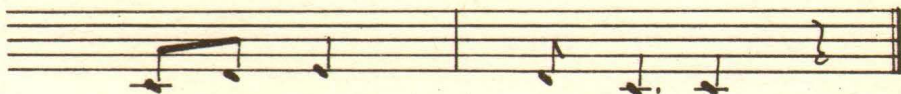
Édelény, 1985.
 Kádas Jánosné /45/
 2. vers Baranyi Antal kézirata
 Lak /1883-1939/



Megy a Nap le - fe - lé, az ég - al - ja fe - lé,



Ruk-kol-nak a le-gé-nyek, a ti - zen-nyolc é-ve- sek,



A ka - szár - nya fe - lé.

Bemegy a szobába, leül a vaságyra,
Búra hajtja a fejét, úgy hullajtja a könnyét
A szürke ruhára.

Trizs, 1984
Demeter Lajos /77/

Istenem, Istenem, mi lesz most énvelem?
Elvisznek katonának, itt hagyom a babámat
Más legény számára.

Edelény, 1986
Dudás Jánosné /62

Megy a se-bes gő-zős, fo-rog a hat ke - re - ke,

Há-rom bar-na kis-lány sír-va sza-lad e - lé - je,

Há-rom bar-na kis-lány sír-va ké-ri a moz-dony-ve-ze-tőt,

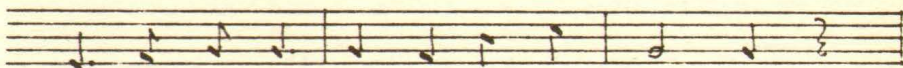
Hoz-za visz-sza né - ki a ka - to - na sze-re - tőt!

A katona fiút visszahozni nem lehet,
 Mert nem töltötte le sejt, haj a három évet,
 Letöltöttem volna főhadnagy úr, gyenge vagyok én,
 A három év után majd megerősödök én.

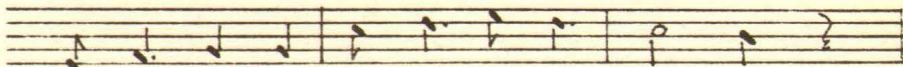
Edelény, 1985
 Dudás Jánosné /60/



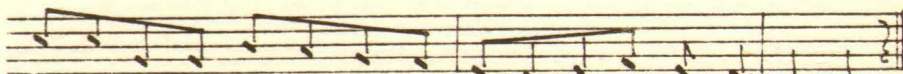
Mért sze-re-tik a tü-zé-rek any-nyi-ra a me-nyecs-ké-ket?



Mert az u - ra nincs itt-hon sze - gény - nek!



A lány - nak meg pa - ran-csol az any - ja,



Nem en-ge-di egy tü-zér-rel csa-va-rog-ni az éj - sza-ka.

Edelény, 1985
Hencs Pál /59/



Ked-ves édes- a -nyám , jó dol-ga van ma-gá - nak,



De még jobb dol-ga van a ka-to - na fi - á - nak,



Dél-e-lőtt fe-gyverét, dél-u-tán meg magát jól ki-pu-col-ja,



Es -te a ba - bá-ját pá-ros csók-ra ta-nít - ja.

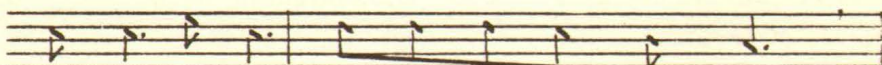
Szendrő, 1975
Koren Istvánné /73/



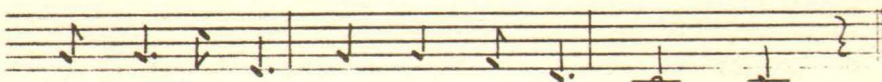
Or-szág- ú - ton men- nek a ka - to - nák,



Jaj, de szé- pen fúj - ják a trom - bi - tát!



E - lől megy a had-nagy, a - ki ve - zet,



- Gye-re ba-bám, fog - jál ve - lem ke - zet!

- Nem fogok a hadnagy úrral kezét,
Inkább írok /egy/ szerelmes levelet!
- Ha megírod, holnap elolvasom,
Holnapután el kell masíroznom,

+

Szögliget, 1972
Ujj Márta /18/

Kivirított a teljes orgona,
De a vihar mind elhervasztotta.
Nemsokára én is elhervadok,
A szeretőm örökre itt hagyott.

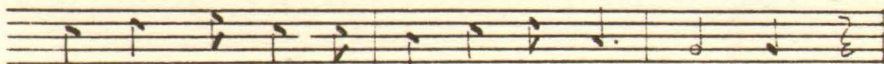
Edelény, 1985
Pásztor János /73/

Minek nekem szombat estét várni,
Ha a babám nem jön vigasztalni?
Vigasztalom magam ahogy lehet,
Fekete gyász borítja szívemet.

Edelény, 1985
Földi Istvánné /58/



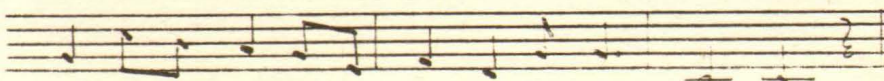
Sej, ha be-ne-gyek a Ru-dolf ke - szár - nyá - ba,



E - gye - ne - sen a bor-bély szo-bá - já - ba,



Szé - ket is ad-nak, hogy ül-jek le rá - ja,



É - les az ol-ló, a gön-dör na-jam vag - ja.

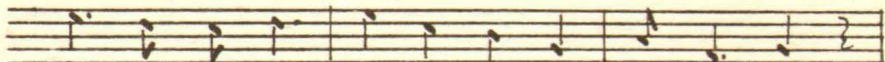
Sej, göndör hajam lehullott a földre,
Gyere babám, szedjed a kötényedbe!
Ahány szálát szédél a kötényedbe,
Sej, annyi százszor jussak az eszedbe!

Megszabadulok, meg is házasodok,
Azt veszem el, akit én akarok;
Elveszem a régi szeretőmet,
Sej, ha megvárja a katonaidőmet.

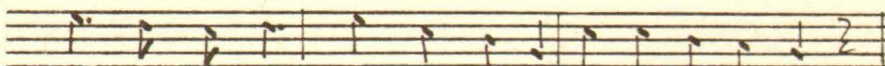
Erizs, 1986
Demeter István /68/



Há-zunk e - lőtt men-nek el a hu-szá - rok,



É - des - a - nyám én is kö - zé - jek ál - lok,



Én le-szek az el - ső szá-zad sza-kasz-ve-ze-tő,



Nem a vi - lág ez a há-rom esz-ten-dő.

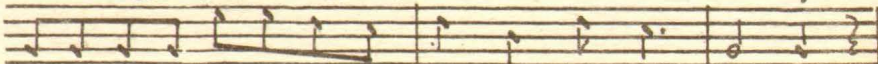
Húzd rá cigány, szakadjon el a húrod,
Mert már nékem három évig nem húzod,
Majd húzza a Ferenc Jóska rezes bandája,
Siralmas lesz annak a hallgatása.

Édesanyám, én is katona vagyok,
A miskolci kaszárnyában hervadok,
Úgy hervadok, mint ősszel a fűgefa levél,
Édesanyám, de hiába neveltél.

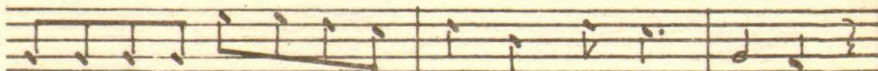
Trizs, 1983
Demeter István /65/



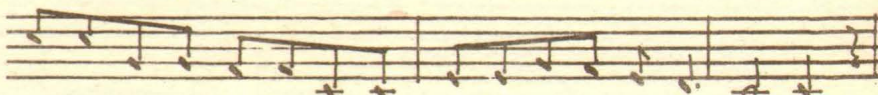
Fő-had-nagy úr, fő-hadnagy úr, csak az a ké - ré - sem,



Há - rom - na - pi sza - bad - sá - got i - ras - son én né - kem.



Le - ve - lem jött, a - nyám küldte, az van be - le ír - va:



Meg se lát - lak é - des fi - am, le - tesz - nek a hi - deg sír - ba.

Főhadnagy úr szemem könnyes, könnyeimtől már nem látok,
Tegnapelőtt temették el az édesanyámat.
Nem voltam ott, nem hullajtom könnyemet sírjára,
Szüksége van a hazának minden jó anyára fiára.

Edelény, 1983
Dudás Jánosné /59/

/az/ E-de- lé - nyi vas-út + ál - lo - má - son

Há-rom gő-zös áll a ne-gye-dik vá - gá - nyon,

Az el-ső-nek jaj, de fűs-től a ké - mé - nye,

A - zon visz-nek az o - lasz ha-tár - szél - re.

A szeretőm karjai, karjai
 Nem akarnak hajlani, hajlani;
 Meg kell annak hajlani, levelet írni,
 Ha még ősszel enyém akar lenni.

A szeretőm rózsaszín szoknyája,
 Rászállott a sűrű harmat az aljára.
 Gyere rózsám, szedd le róla a harmatot,
 Bús szívemről a nehéz búbánatot!

Edelény, 1975
 Pávakör

Sző-ke kis-lány fo-gol még te sír-ni,
 Fo-gol ne-kem gyász-le-ve-let ír-ni,
 Kék ten-tá-val lesz az ad-ressz ír-va,
 Bá-na-ta-id lesz-nek be-le-ír-va.

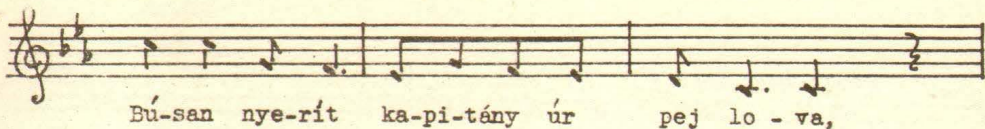
Szőke kislány kiment a harctérre,
 Egyenest a százados elébe,
 Százados úr, merre a kedvesem,
 Három éve, mióta keresem.

Edelény, 1978
 Antal Pálné /67/

Deb - re - cen kö - rül - ke - rít - ve,
Még - is ki - viss - nek be - lő - le.
Oly szép kis - lányt ha - gyok ben - ne , Hogy
hol - tig fáj a szí - vem ér - te.

Lányok, ti debreceni lányok,
Szedjétek kinyílt virágot!
Tűzzétek a melletekre és
Gyertek velem a harctérre!

Edelény, 1975
Sándor István /35/



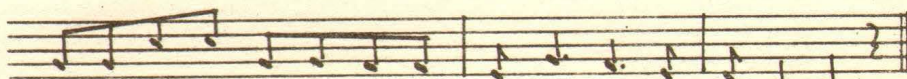
Bú-san nye-rít ka-pi-tány úr pej lo - va,



Mert nem tud-ja, hol van az ő gaz - dá - ja.



Ott fek-szik egy rez-gő nyár-fa tö - vé - ben,



Há-rom é - les o-lasz go-lyó van a szí-vé - be lő - ve.

Edelény, 1985
Hencs Pál /59/



"Az ősi parasztzene dallamai klasszikusan világosak, egyszerűek, tárgyilagosak, ami már eleve kizárja azt, hogy fárasztóan hassanak. Véleményem szerint ezek a dallamok a legmagasabb művészi tökéletesség megtestesítői, mert valósággal klasszikus példái annak, hogyan lehet egy zenei gondolatot a legszerűesebb eszközökkel a legérthetőbben kifejezni."

(3)

(Bartók Béla)

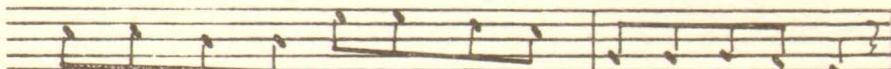




Do-ber-dó - nál van egy szo - mo - rú fűz - fa.



Ma - gyar ba - ka hal - va fek - szik a - lat - ta.



Baj - tár - sa - i szu - rony - hegy - gyel ás - sák a sír - ját,



O - da - ha - za ma - gyar lá - nyok sí - rat - ják.

Damak, 1981
Almágyi Miklósné /45/

Rubato

Lem-berg mel-lett van egy ke - rek er - dő,
Kö - ze - pé - ben egy gyá-szos te - me - tő,
Ab - ban fek-szik sok szép ma-gyar ba - ka,
El - te - met - te gyá-szos Ga - lí - ci - a.

Édesanyám kapott egy levelet,
Abba kapta az én holt híremet,
Sírhat, ríhat szegény bánatába,
Nem borul a fia sírhalmára.

Édesanyám ne keressen engem,
Mert a sok közt ugyse talál engem,
Nincsen fejfa síromnak elején,
Mint a vadak, elásva vagyok én.

Damak, 1981
Szilva Józsefné /70/



Majd ha egy-szer vé-ge lesz a sok-sok szen-ve - dés-nek,



Néz-zé-tek el a ba-ká-nak, ha egy ki-csit ré - szeg!



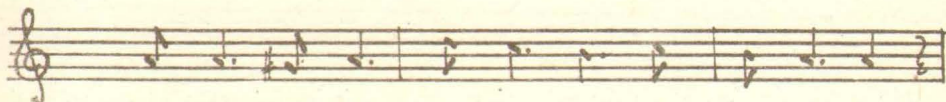
Meg-sza-ba-dult a ha-lál-tól, ha-za-fe-lé visz az út-ja,



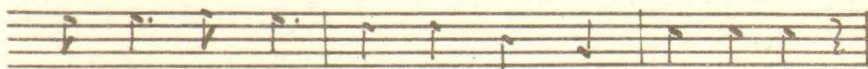
Ki-fe - lé áll a csa-tá-ból a sze-ke-re rúd-ja.

Odahaza száz ölelő, száz édes csók várja,
Nem a hideg lövészárk lesz majd a párnája,
Nem füttyül a füle mellett séj, csak az esti szellő,
Azt füttyüli, a csatában ő volt a legelső.

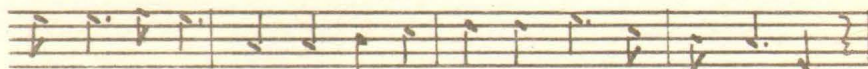
Edelény, 1973
Tápai Katalin /17/



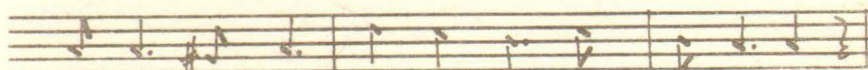
Fe-jem fö - lé ha fel - né - zek a polc - ra,



Ko-misz ke - nyér, rozs-dás csaj - ka van raj-ta.



Ko-nisz ke-nyér, rozs-dás csajka, ott e-gyen meg a rozs-da,



Kis- an-gya - lom, ér-ted va - gyok ka - to-na.

Százados úr azt mondja a bakának:
Maradj vissza édes fiam zupásnak!
Három csillagot varratok fel majd a gallérodra,
Egész század hallgat a vezényszavadra.

Százados úr köszönöm a jóságát,
Adja másnak azt a három csillagját!
Van én nékem odahaza egy kökényszemű galambom,
Annak a két szeme az én csillagom.

Trizs, 1986
Demeter István /68/

Ez a vo - nat most van in - du - ló - ba,

Az e - le - je fel van vi - rá - goz - va,

A bel-se-je sár-gá-ra, Le-sze-re-lő ő-reg ba-kák számára,

Jön-nek ha - za vég - le - ges sza-bad-ság - ra.

Be van az én zubbonyom zsebe varrva,
 Barna kislány, mit keresel abba?
 Benne van a kiskönyvem, -Meg a leszerelő levelem,
 Már ezután nem katona a nevem.

Edelény, 1978
 Népdalkör

III.

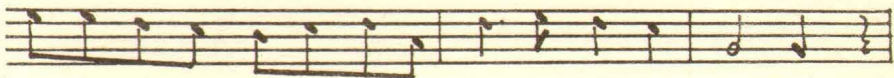
„A bányásznak jól van dolga...”

BÁNYÁSZDALOK





A bá-nyász-nak jól van dol-ga, sej,sem-mi-re sincs gond-ja;



Bá-nya-mes-ter a pa-ran-csot min-den nap ki- oszt- ja.



Fi-ze-tést is kap a bá-nyász,két-szer egy hó- nap- ba,



Vesz is ő a ba-bá- já-nak ma-gas sar-kú cipőt raj-ta.

Mikor mentem hazafelé kis Damaknak falujába,
Rövídszárú bányász-csizmám elmerült a sárba.
Rövídszárú bányász-csizmám elmerült a sárba,
Kis damaki híres lányok máma láttok utóljára.

+

Edelény-Damak, 1976
Szabados Józsefné /42/
Almágyi Miklósne /40/

A bakának jól van dolga, sej, semmire sincs gondja;
Őrmester úr a parancsot minden nap kiadja.
Lénungot is kap a baka: hat vasat egy napra,
Nem elég a babájának rózsás levelezőlapra.

A Julcsához, a Marcsához minden este bakák járnak,
A naccsága a kulcslyukon be-bekukucskálgat.
Ha kukucskál, kukucskáljon, úgy sem sokat láthat,
Legfeljebb a baka segít mosogatni a Julcsának.

Edelény, 1976
Magyar József /58/

Es-te ké-sőn ra-gyog-nak a csil-la-gok,
 Bá-nyász le-gény a fa-lu-ban csa-va-rog.
 O-lyan szé-pen mond-ja egy bá-nyász lány-nak:
 Adj egy csó-kot, majd meg-ha-lok u-tá-nad!

Szép a rózsza háromnapos koráig,
 Szép a kislány húszesztendős koráig,
 De mikor a huszonegyet tapossa,
 Nem illik a kék szalag a hajába.

Edelény, 1976
 Szabados Józsefné /41/

Sej bá-nyász-le-gény a te fe-ke - te sze - med,

Ab-ban van min-den gyö-nyö-rű - sé - gem,

Sok csók-ja- id fel van ná - lam je-gyez- ve,

Sej bá-nyász-le-gény csak te vagy az e-szem-be.

Sej bányászlegény, ha tudtad, hogy nem szeretsz,
 Mért csaltad meg az én árva szívemet?
 Hagytad volna árva szívem pihenni,
 Sej, más is tudta volna gondját viselni.

Edelény, 1976
 Szabados Józsefné /41/

Nin-csen an-nál be-tyá-ro - sabb é - let,
 A - mely kis-lány bá-nyász-le-gényt sze - ret,
 Mert a bá-nyász le-fek-szik a sár - ba,
 Nem vá-gyik a ru - ga-nyos dí - vány - ra.

Nincsen annál betyárosabb élet,
 Amely kislány bányászlegényt szeret,
 Mert a bányász mocskos kezeszára,
 Ráhajlik a kislány derekára.

Nincsen annál betyárosabb élet,
 Amely kislány bányászlegényt szeret,
 Mert a bányász leteszi csákányát,
 Két karjával öleli babáját.

+

Nincsen annál betyárosabb élet,
 Amely kislány kovácslegényt szeret,
 Kovácslegény pengeti a vasat,
 Barna kislány szíve majd meghasad.

Nincsen annál betyárosabb élet,
 Amely legény varrókislányt szeret,
 Varrókislány zörgeti a gépet,
 Látó-dé babám,
 /Ruzd rá cigány/ ez a betyár élet!

Edelény, 1975
 Pávakör

Edelény, 1975
 Pávakör

A gő - zős - nek pat - tog a ke - re - ke,
 Bá - nyász - le - gény haj - lik ki be - lő - le.
 Bá - nyász - le - gény hal - vány sár - ga,
 El - szív - ja az e - de - lé - nyi bá - nya.

A gőzösnek pattog a kereke,
 Barna kislány hajlik ki belőle,
 A fátyolát fújja a szél,
 Látod babám, hogy menyasszony lettél!

A gőzösnek pattog a kereke,
 Nyalka huszár hajlik ki belőle,
 A csákója szépen ragyog,
 Látod babám, hogy katona vagyok!

Edelény, 1974
 Héri Istvánné /54/
 Szabados Józsefné /39/

É - de - a - nyám, mi - nek a - dott férj - hez,
 Mi - nek a - dott egy bá - nyász - le - gény - hez?
 Mert a bá - nyász mind ré - sze - ges,
 Mind el - isz - sza, a - - mit ke - res, a kocs - má - ban.

Édelény, 1984
 Szabados Józsefné /50/

Én vagyok a csongorádi gulyás,
 Én őrzöm a csongorádi gulyát,
 A bojtárom vízen, sáron,
 Én meg a paplanos égyon a babémmal.

Megjegyzés: dallama népdal.

É - des - a - nyám so - kat in - tett a jó - ra,
Hogy ne men - jek ké - ső es - te se - ho - va.
Nem hallgattam é - des - a - nyám , a jó a - nyám sza - vá - ra,
Így let - tem egy bá - nyász - le - gény ha - bá - ja.

Édesanyám megfogta a kezemet,
Hogy ne öleljem meg a szeretőmet.
Kivettem az édesanyám kezéből a kezemet,
Mégis megöleltem a szeretőmet.

Édesanyám, mondanék én valamit,
Gombolja ki a mellényem elejét,
Nézze meg, hogy mi bántja a gyenge szívemet,
Eltiltották tőlem a szeretőmet.

Edelény, 1983
Héri Istvánné /64/

Megjegyzés: Dallama műdal.

Bar-na kis-lány re-ce - ce, de me-szes a ru -há - ja,
 Ta - lán bi - zony kő - mű - ves a ba - bá - ja?
 Nem kő - mű - ves, ti - zen - ha - tos bá - nyász a ba - bém,
 Nap - pal váj - ja a sze - net, es - te jár el én hoz - zám.

Edelény, 1975
 Antal Pálné /62/

Barna kislány de pikét, de pikét a kötője,
 Talán bizony földműves a kedvese!
 Talán bizony földműves az én kedves babám
 Egész héten boronál, csak vasárnap jár hozzám.

Edelény, 1985
 Hencs Pál /59

IV.

„Búza, búza, de szép tábla búza...”

DALOK A SZÁNTÓ-VETŐ EMBER ÉLETÉBŐL



Föl - szán - ta - tom , föl - szán - ta - tom
a bor - so - di fő - ut - cát ,
Ve - tek be - le , ve - tek be - le
pi - ros pün - kös - di ró - zsát .

Magamat is, magamat is
belevetem virágnak,
Aki szeret, aki szeret
szakajtszon le magának!

Ha ez a föld, kavicsos föld
piros rózsát teremne,
Minden szőke, barna kislány
bányászlegényt szeretne.

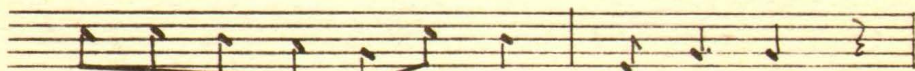
Végig megyek, végig megyek
a borsodi főutcán,
Betekintek, betekintek /a/
kisangyalom ablakán.

Háromszor is azt kiáltja:
bányászlegény gyere be,
Adj egy csókot, páros csókot,
Kacsintsál a szemembe!

Borsod, 1947
Kórus



Bú - za, bú - za, de szép táb - la bú - za,



Ki-haj - lik az e - de - lé - nyi út - ra,



A bor - so - di le - gé - nyek a - rat - ják,



Ba - bá - juk - kal ke - reszt - be ra - kat - ják.

Mit ér nékem a borsodi határ,
Ha nincs benne akiér a szívem fáj!
/az/ Edelényi határra ha ránézek,
Ott van, akit igazán szeretek.

Edelény, 1974
Pávakör

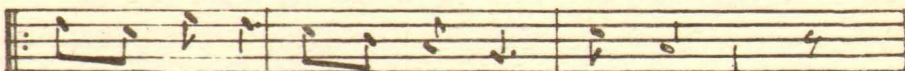
Moderato



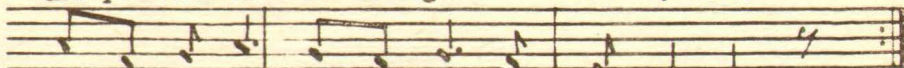
E - de-lány-ben le-a-rat-ták az ár-pát,



El-vág-ták a kis pa-csir-ta bal szár-nyát.



Kis pa-csir-ta bú-sul a szár-nya u-tán,
Kis pa-csir-ta ke-se-reg a szár-nyá-ért,



Én is bú-su-lok a sze-re-tóm u-tán.
Én is ke-ser-gek a ré-gi ba-bám-ért.

Túl a Tiszán, mandulafa tövébe,
Két szerelmes játszik egymás ölébe,
Egyik nézi szőke Tiszán a habot,
Másik nézi a ragyogó csillagot.

Tisza partja mind a kettő de sáros,
Közepébe /a/ fehér hattyú leszállott,
Két szárnyával vágja széjjel a habot,
Most tudtam meg, hogy a babám elhagyott.

Edelény, 1984
Pásztor János /72/

In-té - zó úr ha ki - áll a gang a-lá,
 On-nan né - zi, hogy a sum-más mit csi-nál,
 Dol-go-zik-e vagy csak lop-ja a na - pot,
 Meg-ér-dem-li - e a sa-va - nyú ba-bot?

Intéző úr, az istenit magának!
 Ne adja a pondrós húst a summásnak!
 Vagy egye meg vagy adja a kutyának,
 De ne adja a sok szegény summásnak!

Intéző úr, köszönöm a jóságát,
 Adja másnak azt a savanyú babját,
 Adja másnak vagy adja a kutyának,
 Ne adja a hathónapos summásnak!

Edelény, 1974
 Pávakör

Juli néni na bemegy a városba,
 Piros papucsot húz fel a lábára,
 Piros papucs minig csak azt csattogja,
 Nem jutott a bablevesbe paprika.

Intéző úr kapujában van egy fa,
 Arra lesz az intéző úr akasztva,
 Én is elmegyek az akasztására,
 Én húzom a kötelet a nyakára.

Ha én mostan istennyila lehetnék,
 Intéző úr udvarába beütnék,
 Agyonütném intéző úr magát is,
 Meg azt a sok ingyenélő kutyát is.

+

Triss, 1984
 Demeter István /66/

+

Ha még egyszer húszesztendős lehetnék,
A lányok közt jobban széjjelneznék,
Találhatnék olyan igaz szeretőt,
Ki megvárná est a három esztendőt.

Edelény, 1975
Pávákör

+

Az ispán úr ha bemegy a szobába,
Rákönyököl diófa asztalára,
Rákönyököl, bűnnek hajtja a fejét,
Mert a nyírók mind elvitték a pénzét.

Edelény, 1985
Hencs Pál /59/

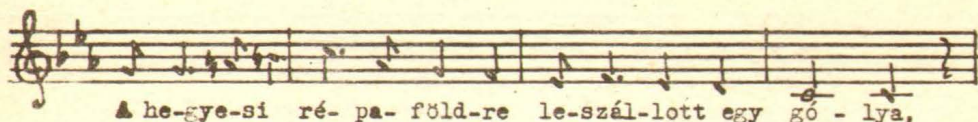


"...a szűkebb értelemben vett parasztzene mindegyik dallama tökéletes alkotás - klasszikus példája egy zenei gondolat legideálisabb kifejezésének, végtelenül egyszerű eszközökkel és páratlanul kicsiszolt formában..."

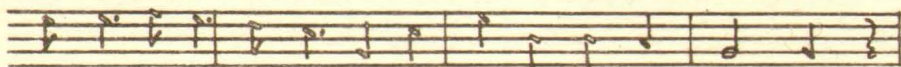
(4)

(Bartók Béla)

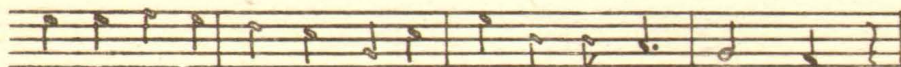




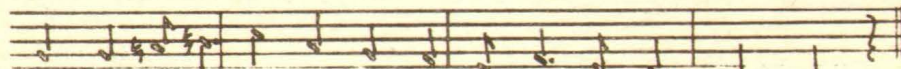
A he-gye-si ré-pa-föld-re le-szál-lott egy gó-lya,



Vi-zet ho-zott a szá-já-ban sum-más-sok szá-má-ra.



Mosd-jatok meg summás lá-nyok, mert po-ro-sak vagy-tok!



Azt csak a jó Is-ten tud-ja, mi-kor sza-ba-dul-tok.

Megérett a búzakarász, le lehet már vágni,
Szégyen a lánynak, a piros-barna lánynak a legény után járni!
Én sem jártam világeletemben, de nem is fogok soha,
Van már nékem szép szeretőm, el sem hagyom soha.

+

Trisz, 1983
Garam Istvánné /61/

Falu végén van egy kis ház, sárgára van festve,
Abba lakik, abba lakik egy barna menyecske,
Csipkefüggöny az ablakán, félre van az húzva,
Arra jár egy barna legény, be-bekaosint rajta.

Ne kacsingass barna legény az én ablakomba,
Inkább gyere, inkább gyere, fektüdj az ágyamba!
Nincsen itthon az én uram, szegény halászlegény,
Éjjel-nappal a vizen jár, halat keres szegény.

Zavaros a Bódva vize, nem lehet halászni,
Most már csárdás kisangyalom rád fogok vigyázni!
Nem kell énrám már vigyázni, nem fáj nekem semmi,
Csak az fáj, hogy nem tudtalak igazán szeretni.

Edelény, 1976
Kéadas Istvánné /51/
Trisz, 1983
Demeter István /65/

Sej, új a ken-dőm, el a - ka - rom vi-sel - ni,
 De az a - nyám nem a - kar-ja en-ged- ni,
 En - gedd a - nyám, nem a te pén - zed á - ra,
 Sej, én ke - res-tem az e - de - lé - nyi ha - tár - ba.

Edelény, 1985
 Kádas Jánosné /45/

Új a csiz-mám, deb-re- ce - ni faj- ta, A
 deb - re - ce - ni susz-ter le- gény varr- ta,
 Varrd ki susz-ter a ne- ve - met rá - ja,
 Hadd tud-ják meg, hogy ki van a csár- dá - ba !

Edelény, 1978
 Antal Béla /56/

Kukás dal



The image shows a musical score for a song. It consists of four staves of music, each with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are written below the notes. The first staff begins with a slash and the letter 'a', indicating a specific vocal entry. The lyrics are: /a/ Cso - mó - zó - ba ég a lám - pa ham - vad - zik, Bar - na kis - lány a - lat - ta szuny - nya - do - zik. Ne szuny - nya - dozz bar - na kis - lány gye - re ki, Ö - le - lő - re vár a ka - rom i - de - ki.

Barna legény ha bemegy a pajtába,
Egyenesen mászik a szerbiára,
Egyenesen mászik a szerbiára,
Százhusz spórét old le egy éjszakára.

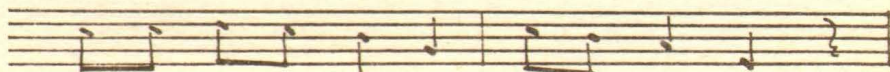
Barna kislány nem alszol az éjszaka,
Míg ez a sok dohány be nem lesz rakva.
Itt van már az éjfélnek az ideje,
Be is van már a dohánynak a fele.

Sápadt vagyok, mint a nyárfa levele,
Magsápit a szamos dohány ereje.
Reggel négytől éjfélnek kell fel lenni,
De sokat kell a kukásnak szenvedni.

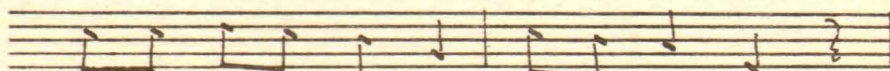
Damak, 1981
Szilva Józsefné /70/



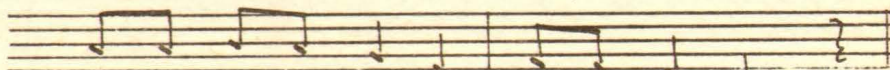
Le - ka - szál-ták már az ár - pa tar-lót,



Szé-pen szól ben-ne a sár-ga - ri - gó,



De még szeb-ben szól a fü - le - mű - le,



Szép ked - ve - sem el-hagy - lak ő - rök - re.

Szép kedvesem gyere el a bálba,
Hadd táncoljak veled utoljára,
Hadd táncoljak veled egyet-kettőt,
Hogy míg élek, nem tartok szeretőt.

Szögliget, 1986
Dudás Lajosné /58/

A bor-so - di ker - tek a - latt
 Bar - na le - gény za - bot a - rat.
 Za - bot a - rat a fe - ke - te lo - vá - nak,
 Sze - re - tőt ke - res ma - gá - nak.

Hallod-e te kicsi szőke,
 Lány vagy-e még vagy menyecske?
 Nem vagyok lány, nem vagyok menyecske,
 Rózsa vagyok a kiskertbe.

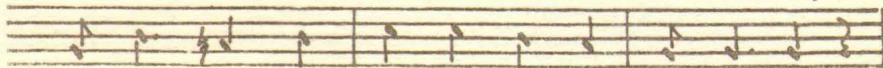
Ha te rózsza vagy a kertbe,
 Én meg harmat leszek este;
 Este, ha a rózsára leszálok,
 Reggelig rajta tanyázok.

Edelény, 1985
 Pásztor János /73/

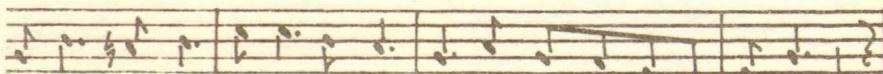
Andantino



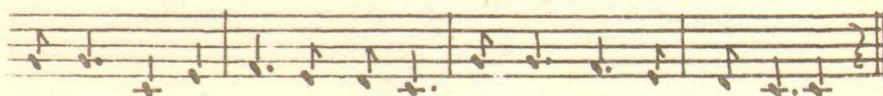
Hej fosz-tó -ka, de ku-ko - ri - ca fosz - tó - ka,



Hogy ott jár - tam, nincs szívem -nek nyu - gal - ma,



A szí - vem is, a lelkem is sír - ni vagy nevetni a - kar - na,



Mi - ó - ta meg - lát - ta - lak a ku - ko - ri - ca fosz - tó - ba.

Trizs, 1984
Molnár Lajosné /63/



"Mit talált (Bartók) a falun, amit mindennél többre tartott? Megtalálta először is saját maga ösztönzését. Egy ismeretlen világot, egy rég elmúltnak vélt magyarságot teljes virágzásában; ez elegendő volt arra, hogy a magyar nép jövőjébe vetett hite megújuljon."

(5)

(Kodály Zoltán)



E - sik az e - ső, fúj - do - gál a szél,
 Á - zik a sze - gény fa - vá - gó le - gény,
 E - gész té - len az er - dő - re jár,
 De va - sár - nap a ba - bá - já - val hál.

Esik az eső, fújdogál a szél,
 Ázik a szegény traktoros legény,
 Egész éjjel a traktorával szánt,
 Másnap pedig állva szundikál.

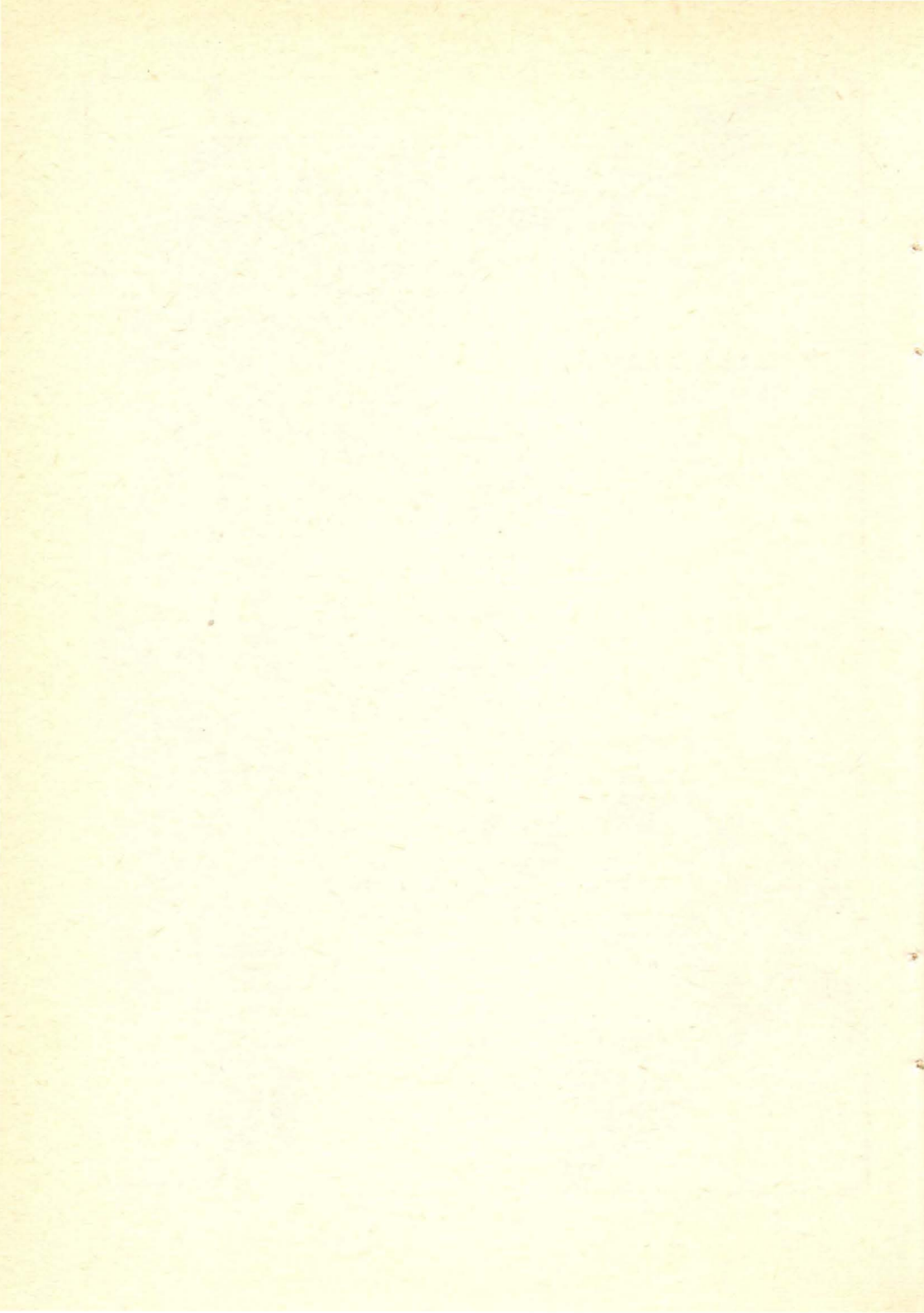
Edelény, 1984
 Szabadcs Józsefné /50/

V.

„Jaj, de sokat jártam, fáradtam...”

LAKODALMAS DALOK





Est a kis-lányt még ak-kor meg - sze - ret - tem,
 Mi - kor vé - le leg - e - lő - szőr be - szél - tem.
 Meg - tet - szett a gyö - nyö - rű szép sza - vá - ér,
 Hom - lo - ká - ra gön - dő - rő - dő ha - já - ér.

Dombon van a kisangyalom lakása,
 Földre hajlik annak a rózsafája,
 Fülemlile szokott rajta tanyázni,
 Szép a babám, nehéz tőle elválni.

Bíró uram, tegyen törvényt, ha lehet,
 Kit szerettem, az az enyém nem lehet.
 Száraz ágon azt füttyüli a sárgarigó,
 Szerelemben nem parancsol a bíró.

A 3. sor dallamától:

Sem a bíró, sem a jó édesanyám,
 Ahhoz megyek, kit szeretek igazán.

Edelény, 1974
 Pávakör

Jaj, de so - kat jár - tam, fá - rad - tam,
 Mi - kor há - za - sod - ni a - kar - tam,
 Nem ta - lál - tam ked - vem - re - va - lót,
 Csak az a sze - re - tőm, a - ki volt.

Ezt a kerek erdőt járom én,
 Ezt a barna kislányt várom én.
 Ez a barna kislány viola,
 Én vagyok a vigasztalója.

Akkor szép az erdő, mikor zöld,
 Mikor a vadgalamb benne költ.
 A vadgalamb olyan, mint a lány,
 Fáj a szíve a párja után.

Edelény, 1975
 Béres Jánosné /49/

Megjegyzés: Ez általánosan ismert lakodalmos dal műdal: Thern Károly dallama Gaál József szövegére. A nép azonban nem veszi át hangról-hangra azt, ami idegen az ő zenei gondolkodásmódjától. Az eredeti szerzeményben a 4. sor 1. ütemében dominánsszeptim felbontás található. Ez idegen az egyszólamú magyar dallamépítkezéstől, ezért kihagyják a szeptimakkord középső hangjait, s az alapról mindjárt a kis szeptimára ugranak. / s, s, f f / Bükkaljai változatokban pedig teljesen elmosódik a négyeshangzat-jelleg, még az első és hetedik fokot is elkerülik, s a 4. sor a felső oktáván indul / s s s f m r m r d /.

+

Megvágтам az ujjam, jaj, de fáj,
Fügefalevelet raktam rá.
Fügefa levele gyógyítsd meg,
Kedves kisangyalom, csókolj meg!

Megvágтам az ujjam, jaj, de fáj,
Fügefalevelet tettem rá.
Fügefa levele nem használ,
Megállj te barna lány, megcsaltál!

+

Mit keresel rózsám kertembe,
Fejér galambocska képibe?
Nem egyebet rózsám, tégedet,
Megelégszek már én tevéled.

Ne tudakold rózsám, hol lakom,
Gyere velem, majd megmutatom!
Itt lakom én rózsám nem messze,
Ebbe a tekervényes berekbe.

Akkor szép az erdő, mikor zöld,
Mikor a vadgalamb benne költ.
Akkor szép a kislány, mikor víg,
Mint a kék nefelejcs úgy virít.

+

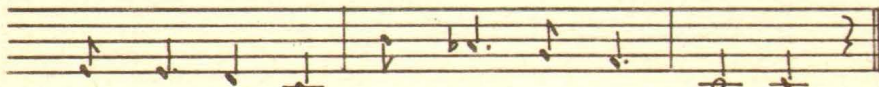
Lak
Baranyai Antal /1883-1939/
"Dallos és Verses Könyv"-éből.



A bán - fal - vi bí - ró - ka - pu - já - ba



Le - e - sett a ka - la - pom a sár - ba,



Le - e - sett a ka - la - pom a sár - ba.

Gyere babám, add fel a kalapom, a
Jövő ősszel te leszel a párom, a
Jövő ősszel te leszel a párom. a

Edelény, 1975
Béres Jánosné /49/

+
Gyere kislány a szekere után,
Majd felveszlek a szendrői hídnál,
Majd felveszlek a szendrői hídnál.

Nem megyek, mert nagyon sokan látnak,
Elárulnak az édesanyámnak,
Elárulnak az édesanyámnak.

Ne félj kislány, nem árul el senki,
Eltakar a cifra szűrő széli,
Eltakar a cifra szűrő széli.

Ha eltakar, gyűrődik a ruhám,
Hazamegyek, megver édesanyám,
Hazamegyek, megver édesanyám.

+
Szendrő, 1975
Koren Istvánné /73/

A bányásznak azért nincsen háza,
Amit keres, a kocsmára szánja,
Amit keres, a kocsmára szánja.

A kocsmára meg a patikára,
Meg arra a göndörhajú lányra,
Arra a szép boltos zsidó lányra.

Edelény, 1974
Szabados Józsefné /39/

"A magyar népzene...Először is nem "osztályművészet".
Ma ugyan már csak a földművesnép közt él, de köze van
hozzá az egész magyarságnak. Mint egy nagy gyűjtőmeden-
cébe, ezer év alatt sok patak folyt bele. Nincs a
magyarságnak az a rétege, annak egy élménye, hogy ne
hagyott volna nyomot benne. Ezért: az egész magyarság
lelkének tükré."

(6)

(Kodály Zoltán)

Ti - zen - ket - tő, ti - zen - há - rom, ti - zen - négy,
Há - za - sod - ni bar - na le - gény ho - vá mégy?
El - me - gyek a szom - széd asz - szony lá - nyá - ér,
El - ve - szem a nád - fe - de - les há - zá - ér .

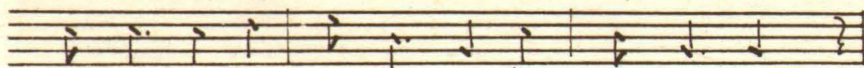
- Szomszéd asszony kösse meg a kutyáját,
 Ne ugassa még a lánya babáját!
 Mert ha engem megugat a kutyája,
 Nem megyek el a lányával a bálba.

Tizenkettő, tizenhárom, tizennégy,
 Barna legény ilyen későn hová négy?
 Elmegyek egy hű szeretőt keresni,
 Mert aki van, nem érdemes szeretni.

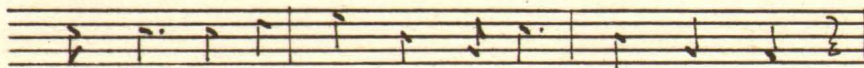
Hangács, 1964
 Orosz Mária /16/



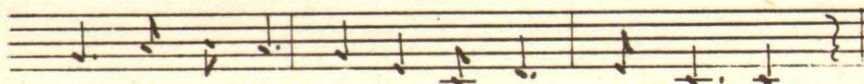
Ha csak-u-gyan me-nyecs-ke lesz a lány-ból,



Ke-rek kon-tyot csi-nál-nak a ha - já -ból,



Ke-rek kon-tyom jaj, de so-kan meg-né-zik,



Szép az u-ram a fa-lu - ban i - rigy-lik.

Edelénybe négy úton kell bemenni,
De szeretnék a rózsámmal beszélni,
Télen,nyéron virágos az ablaka,
Jaj,de sokat áztam,fáztam alatta.

Edelény,1975
Pávakör

Túr a disz - nó, túr az á - rok szé - len,
 Tar - tot - tam sze - re - tőt, de már ré - gen,
 Ha tar - tot - tam, meg - szen - ved - tem ér - te,
 Cu - dar vi - lég ne hányd a sze - mem - re!

Asszony, asszony, az akarok lenni,
 Nékem abba nem parancsol senki,
 Sem az apám, sem az édesanyám,
 Ahhoz megyek, kít szerétek igazán.

+

Edelény, 1975.
 Pávákör

Kis pej lovam fel van kantározva,
 Többet van az éhen, mint jól lakva,
 Jó magam is arra vagyok szokva,
 Szeretem a más asszonyát lopva.

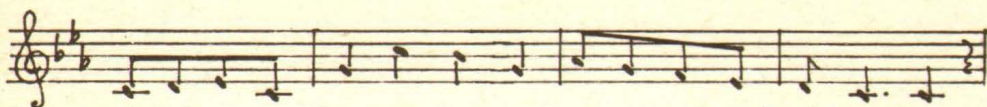
Kis pej lovam fel van kantározva,
 Isten tudja, hol szállok le róla,
 Nagy a világ, kerek az ég alja,
 Nem öl meg, csak a babám karja.

Edelény, 1978
 Antal Béla /56/

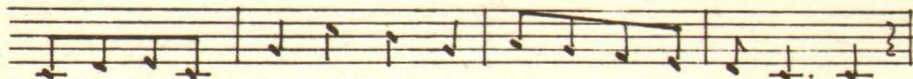
Pi - ros ken-dőm de el - vet - tél min - den-től,
 De el - vet-tél a le - ány é - le - tem-től,
 Már ez - u - tán nem me-he - tek a bál - ba,
 Nem áll - ha - tok a lá - nyok kö - zé a sor - ba.

Életemben mindig szépet szerettem,
 Utoljára csúnyával kell beélnem,
 Így kell nekem, mer én így érdemeltem,
 Minden este más legénnyel beszéltem.

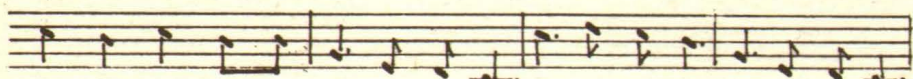
Edelény, 1976
 Békési Miklósné /41/



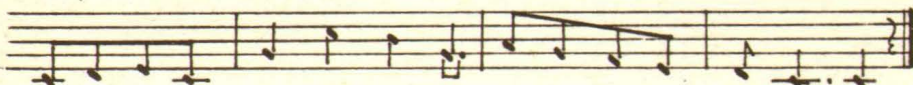
Már mi-ná-lunk, már mi- ná -lunk nem hor-gol-nak zseb-ken-dőt,



Már mi-ná-lunk, már mi- ná-lunk nem tar-ta-nak sze-re-tőt.



El kell men-ni, de más fa-lu- ba, más fa-lu-ból há-za-sod-ni,



A mar-to-nyi kis lá-nyok-kal nem ér-de-mes be-szél-ni.

A martonyi kocsmá előtt ölelik a babámat,
A martonyi kertek alatt nyergelik a lovamat.
A lovamat más nyergeli, a kedves babámat más öleli,
Ez a kutya, betyár élet a bús szívemet megöli.

+

Martonyi, 1938
Kórus

Ha kimegyek, ha kimegyek a nagy gyakorló térre,
Nincsen olyan barna kislány, aki után ne nézzek.
Jobbra-balra kacsongatok, vezényszóra nem hallgatok,
Azért lettem, azért vagyok az egyesbe bezárva.

Az egyesben, az egyesben de kemények az ágyak,
Nem olyan, mint, nem olyan, mint szívem Marcsa tenálád!
Két szál deszka, kemény deszka, meg egy rongyos bakakópönyeg,
Látod babám, látod babám, /m/ilyen a komisz élet!


Edelény, 1985
Hencs Pál /59/

A bor-so-di, a bor-so-di bí-ró ka-pu-já-ba,
 Meg-bot-lott a , meg-bot-lott a kis pej lo-vam lá-ba.
 Úgy meg-bot-lott sej, haj, ta-lán el is e-sett vol-na,
 Ha a lá-nya , az a csal-fa sze-re-tóm nem vol-na.

A borsodi, a borsodi bíró kapujába,
 Leesett a, leesett a kalapom a sárba.
 Gyere kisangyalom, add fel nékem a kalapom,
 Szület után házasodom, te leszel a párom.

Az éjszaka elaludtam, de rosszat álmodtam:
 Keselylábú kis pejlóvam kárba bocsájtottam.
 Bám is becsültették ezt a sűrű, kerek erdőt,
 Már ezután Edelényben nem tartok szeretőt.

Edelény, 1977
 Tömöl Béla /62/



Kék pántlika a ha - ris - nyám kö - tő - je,
 Gyá - va le - gény, ki - nek nincs sze - re - tő - je,
 Gyá - va le - gény, ki - nek ket - tő há - rom nincs,
 Ki - nek szó - ke, bar - na sze - re - tő - je nincs.

Kinek nincsen szeretője, keressen,
 Vagy szökére vagy barnára szert tegyen,
 Én is szert tettem egy piros-barnára,
 Fáj a szívem, majd meghalok utána.

Edelény, 1974
 Pávákör

Kinek nincsen vágott fája, vágasson,
 Kinek nincsen szeretője, válasszon!
 Nékem sincsen, most akarok keresni,
 Mert aki volt, el akarom feledni.
 /Vagy: Még az éjjel meg akarom ülni./

Hideg sincsen, mégis befagyott a tó,
 Szeretöm sincs, mégis rólam foly a szó,
 Hátha még én szép szeretőt tartanék,
 Egész világ rólam tenné a törvényt.

Trizs, 1983
 Demeter István /65/

Fekete tyúk szedegeti a meggyet,
 Gyere babám, hadd táncoljunk még egyet!
 Úgy se soká fogok véled táncolni,
 Holnap reggel el fogok masírozni.

Trizs, 1983
 Demeter István /65/

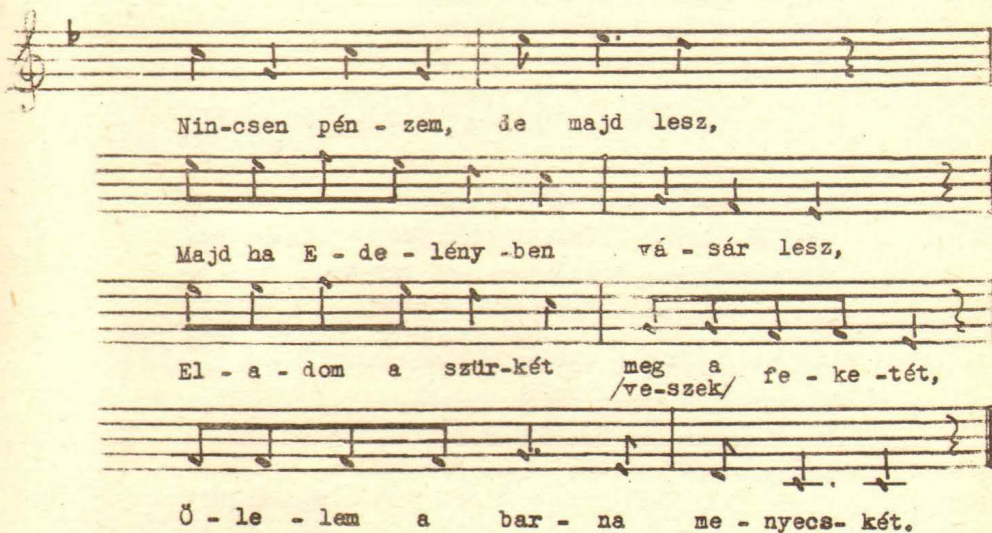
+

Jaj,de szépen turbékol a vadgalamb,
Jaj,de szépen szól a damaki harang,
Azt veri ki mind a két oldalára,
Szerettelek szeretöm,de hiába!

Szöveg variációja:

Tiszta búzát szedeget a vadgalamb,
De szépen szól a borsodi nagy harang,
Azt veri ki mind a két oldalára,
Szerettelek kisangyalom,hiába!

Damak,1981
Almáyi Miklósné /45/



Nin-csen pén - zem, de majd lesz,
Majd ha E - de - lény -ben vá - sár lesz,
El - a - dom a szür-két meg a fe - ke -tét,
/ve-szek/ fe - ke -tét,
Ö - le - lem a bar - na me - nyecs- két.

Martonyi,1936
Kórus

Kis da-ma-ki zöld er-dő - ben szü-let-tem,
 Anyám sem volt mé- gis föl-ne - vel -ked - tem.
 Úgy nőt-tem fel, mint er - dő - ben a gom - ba,
 Férj-hez men -tem már húsz é - ves ko - rom - ba.

° Kis damaki zöld erdőben van egy fa,
 Jaj, de sokat megpihentem alatta,
 Tetejéből rám hullott a virágja,
 Én vagyok a legárvább a világba .

+

Damak, 1981
 Almágyi Miklósné /45/

Nyílnak, nyílnak a mezei virágok,
 Férjhez mentek előlem a leányok,
 Nem maradt meg a számomra még egy se,
 Kit a szívem, árva szívem szeretne.

Mind lehullott a levele a fának,
 Kisangyalom régen járok utánad,
 De mi haszna, ha nem tudsz megszeretni,
 Előbb-utóbb el kell téged feledni.

+

Trizs, 1983
 Demeter István /65/

Nincs édesebb a hevesi dinnyénél,
Nincs kedvesebb az én kis szeretőmnél,
Fújja a szél a ló fülén a kendőt,
Kisangyalom, mikor tartunk menyegzőt?

Kedves rózsám, elvisznek katonának,
Jaj, de szépen felöltözők huszárnak!
Huszár leszek kedves rózsám, nem baka,
Mert a bakancs nem illik a lábamra.

Lak-Olmütz, 1865
Baranyai István
"Dallos Könyvecske"
kéziratot gyűjtemé-
nyéből.



"...egy népet zenei öntudatra csak saját zenei ösztönei alapján lehet nevelni. Az általános emberit minden nép csak nemzeti sajátságain át közelítheti meg."

(8)

(Kodály Zoltán)



A bor-so - di szőlő kö - ze - pé - be

Meg-é-rett a ro - po - gós cse - resz - nye.

O - lyan pi - ros , mint a le - csep - pent vér,

Meg - ha - lok a ré - gi sze - re - tő - mért .

Olyan legény akart hozzám járni,

Ki nem tudta az ajtót bezárni, /Var.: Ki nem tudja a ^{♪ ♪}füvet lekaszálni./

Megtanulja, lesz még rá ideje,

Három évig leszek a szeretője.

Ism.: Három évig leszek a szeretője,

Azután meg a csárdás felesége.

A szeretőm rózsaszín szoknyája,

Rászállott a harmat az aljára,

Gyere babám, verd le a harmatot,

Bús szivemről a nehéz búbánatot!

Edelény, 1978
Antal Béla /56/

VI.

„Cifraszűrű juhászlegény vagyok én...”
PÁSZTORDALOK, BETYÁRDALOK

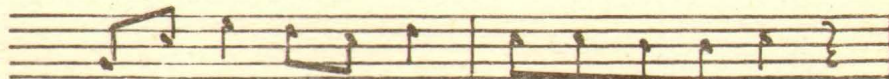




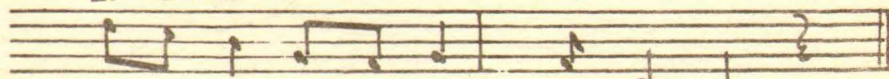
Cif-ra-szű - rű ju-hász - le - gény va - gyok én,



Ke - rek er-dő a - latt la - kom én.



Ke - rek er -dő a - latt csu-haj az ak-lyom,



Ki - be a ju - ho - mat be - zá - rom.

Kilyukadt az aklyom teteje,
Kilopták a juhom belőle.
Kilopták azt a szép vezér úrtünet,
Kire kötöm a réz csengőmet?

Bárcsak egy madárdalt hallanék,
Kivel a babámnak üzennék!
Ha tudnám, hogy merre van a babám tanyája,
Magam is elmennék utána.

Edelény, 1975
Szabados Józsefné /41/

+

Lyukas a kalapom teteje,
Kilátszik a hajam belőle.
Magam is szégyellem legény létemre, hogy
Lyukas a kalapom teteje.

Kihajtom a libám a rétre,
Magam is letülök melléje.
Elkiáltom magam, gyer ide babám,
Üljél az ölembé, Juliskám!

Borsod, 1944
Kórus

Parlando - rubato



Ti - sza part- ján el - a - lud - tam,



Ja, de rossz- sza - kat ál - mod - tam.



Ál - ma - im - ból föl - ép - red - tem,



Ki - lenc zsan- dár állt fe - let - tem.

Zsandár urak, mit akarnak,
Talán vasalni akarnak?
Nem akarunk mi vasalni,
Lovat akarunk cserélni.

Ez a csikó nem eladó,
Nem zsandárok alá való,
Mert ha arra zsandár ülne,
De sok szegény rabbá lenne.

Trizs, 1984
Garam Istvánné /61/

+

Fekete selyem viganó,
Nem minden asszonyra való,
A bacsonét megilleti,
Mert a birka kikeresi.

Amott lent a bokor mellett,
Három juhom hatot ellett.
Van már juhom, van bárányom,
Szerethetsz már kisangyalom.

Trizs, 1984
Garam Istvánné /61/

+

+

Bort iszik az útonjáró,
Akár szegény, akár báró.
Én is útonjáró vagyok,
Bort iszok, ahol akarok.

Kocsmárosné lánya Trézsi,
Nem akarja a bort mérni,
Válogat a réz iocébe,
Melyik illik a kezébe.

Igyunk azért, aki búsul,
Kinek könnye földre csordul,
Földre csordul, patakot mos,
Kibe babám gyors inget mos.

Mosd ki babám, legyen tiszta,
Házunk előtt foly a Tisza.
Ki is mosom, kivasalom,
Gyenge testedre úgy adom.

+

Trizs, 1984
Nagy Máté Lajos /56/

Ha felmegyek Budapestre,
Budapesti törvényszékre,
Látok ott sok urat ülni,
Engem fognak elítélni.

Rám szabnak vagy tíz-húsz évet,
Szabadulnék, de nem lehet.
Írok haza az anyámnak,
Küldjön ruhát rab fiának.

El is jött az édesanyám,
Sírva, ríva borult reám.
Sirass anyám jajszóval is,
Egy fiad volt, rab lett az is.

Trizs, 1984
Garam Istvánné /61/

Tisz-ta bú - zát sze-de - get a vad-ga-lamb,

Jaj,de szé - pen szól a la - ki nagy ha-rang,

Azt ve-ri ki sej,haj mind a két ol - da - lá - ra,

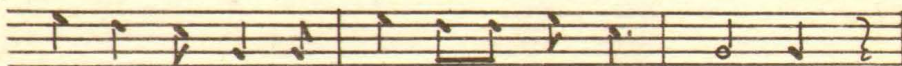
Sze-ret-te-lek kis-an - gya - lom, hi - á - ba.

• Esik eső, nagy sár van a faluba ,
 Meglatszik a lopott lónak a nyoma,
 Gyere babám, takard el a lopott ló nyomát,
 Még az éjjel terád költöm az arát.

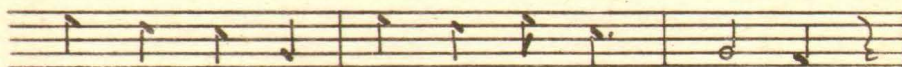
Edelény, 1985
 Pásztor János /7>/



Szé-pen ú-szik sej a vad-ka-csa a ví - zen,



Szé-pen le-gel a kis pej lo-vam a ré - ten.



Szé-pen szól a csen-gő a nya - ká - ba,



Ti-ed le-szek ba-bám tu-dom nem-so - ká - ra.

Betyár vagyok babám, betyárnak születtem,

Zöld erdőben betyár gyerek lettem.

Zöld erdőben csipkebokor a szállásom,

Szögliget falujában legszebb lány a párom.

Szögliget, 1986
Sárogh Gusztáv /31/



Mi-kor Ró-zsa Sán - dor fel-ült a lo - vá - ra,



A - rany-roj-tos bő - ga - tyá - ja



sej, haj, lo - bo - gott u - tá - na.

Arany a kantárja, ezüst a zablája,
Sárgarézzel van kiverve sej, haj, a nyeregkápája.

Csillagok, csillagok szépen ragyogjatok,
Rózsa Sándor bandájának sej, haj, utat mutassatok!

Lányok, lányok, lányok, edelényi lányok,
Rózsa Sándor szabadulásának sej, haj, jó hírét hozzátok!

Nyisd ki rózsám, nyisd ki rácsos ablakodat,
Hadd öleljem, hadd csókoljam sej, haj, szép piros orcádat!

Edelény, 1985
Pásztor János /73/



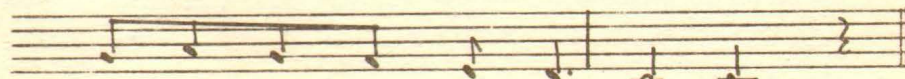
Ku - tya - ka - pa - ró - i csár - da



zsan-dá - rok - kal kö - rül áll - va,



A - zért van az kö - rül - áll - va,



be - tyár mu - lat a csár - dá - ba .

Iszik a betyár a csapon, - sír egy kislány az ablakon,
Ne sírj, kislány olyan nagyon, - nem ütik a betyárt agyon.

Betyár vagyok, nem akar ki, - nékem nem parancsol senki,
Sem a grófság, sem báróság, - sem a bánfali uraság!

Szőgliget, 1972
Ujj Márta /18/

Ki-lenc ti- nót haj-tot-tam az e - de-lé-nyi vá-sár-ra,
 Ti- ze-di - ket, ti-ze- di - ket a ba-bám ud - va- rá-ba.
 Ki-lenc ti - nó á - ra van a laj-bi zse-bem-be,
 Gyere kis-an-gya-lom, ka-csint-sál a sze-mem- be.

Edelény, 1985
 Pásztor János /73/



"Mi azt mondjuk a népnek:" Amit tudsz, nagy érték, az ősök hagyománya, a magad lelke igaz kifejezése. Olyan érték, hogy mi, a műveltek is, tőled tanuljuk el, mert mi már elfeledtük, idegen szellemi javak utáni kalandozásainkban. Becsüld meg, erősödj meg benne, mert ha többre akarsz menni, csak erre építhetsz."

(7)

(Kodály Zoltán)



Parlando

Ju-hász le - gény a na - tár - ban fu - ru - lyál,
Sző-ke kis - lány me - gyen a nyá - ja u - tán,
Sző-ke kis - lány for - dítsd meg a nyá - ja - mat,
Meg - há - lá - lom ér - te a jó - sá - go - dat.

Juhász legény bujdosik az erdőbe,
Azt se tudja, hol jöjjön ki belőle,
Nyírfa levél feje alja, párnája,
Gyöngyharmat a takaródzó dunnája.

Edelény, 1984
Pásztor János /7 2/

Parlando

Ha ki - haj - tom a ju - ho - mat a rét - re,
 Gyöngyharmatot mind le - ve - ri a föld - re,
 Nem hal - lom a ve - zér - ti - rüm ko - lomp - jät,
 Más ö - le - li kis - an - gya - lom de - re - kät.

Ha kihajtom a juhomat a rétre,
 Gyöngyharmatot mind leveri a földre,
 Idegen szagot érez a határba,
 Hátra tekint, hat zsandár jön utána.

Hová való születés vagy te bojtár?
 Kezed, lábad vasra verem, de mindjár!
 Szász zsandárnak nincsen olyan hatalma,
 Hogy engem a nyájamtól elhajtana.

Hová való születés vagy te bojtár?
 Kezed, lábad vasra verem, de mindjár!
 Kiskunsági születés az én hazám,
 Ott nevelt fel betyárnak édesanyám.

Volt már nékem édesanyám, de már nincs,
 Mert elvitte az aradi nagy árvíz.
 Kilenc napja, mióta már halászom,
 Könnyeimtől még a vizet se látom.

Kifogtam az édesanyám kendőjét,
Négy sarkára rámerkoltam a nevét,
Közepébe arany jajsztót rakattam,
Édesanyám, jaj, de árván maradtam.

Trizs, 1984
Garam Istvánné /61/

+

Túl a Tiszán, a bábonyi határon,
Megölttem a legkedvesebb barátom.
Meg is öltem, el is vágtam a nyakát,
Mert rámvallott hat ökröt, hatvan birkát.
Ismételve a 3. sor dallamától:
De a babám megesküdtött mellettem,
Hogy az éjjel két karjában pihentem.

Jaj, de magas a vármegye kapuja,
Kilenc zsandár rabot kísér be oda.
Vasas ajtó hulljon le rólad a zár!
Csak mégegyszer lehetnék szabad madár.

Trizs, 1984
Garam Istvánné /61/

+

Kocsmárosné, jaj, de piros a bora,
Két orcáján még pirosabb a rózsa.
Két orcáján még pirosabb a rózsa,
Csókoljon meg, nem maradok adósa!

Tíz liter bor, húsz liter bor nem elég!
Hát abból a tokajiból van-e még?
Abból hozzon, mert megöl az unalom,
Üvegjeit mind a földhöz vágdalom!
Ismételve a 3. sor dallamától:
Írja fel a réz fokosom nyelére,
Hány icce bort ittam már meg hitelbe!

Trizs, 1984
Garam Istvánné /61/

Hor-to - bá - gyi gu - lyás le - gény,
Jaj, a Ti - szá - ba fűlt sze - gény.
Szom-jan le - gel an - nak a gu - lyá - ja,
I - tas - sa meg a ba - bá - ja.

Megitatnám, de nem lehet,
Mert a veder nagyon nehéz,
Hogyha én a vedret megemelem,
Megöl engem a szerelem.

Trizs, 1984
Garam Istvánné /61/

E-sik az e-ső, nagy sár van a fa-lu-ba,
 Meg-lát - szik a lo-pott ló - nak a nyo - ma.
 Gye-re ba - bám, ta-posd el a lo-pott ló nyo-mát,
 Még az éj- jel te - rád köl-töm az á - rát.

Édesanyám de sokat int a jóra:
 Késő este ne járjak a fonóba!
 Nem hallgattam édesanyám intő szavára,
 Rászédtek a lányok a csalfaságra.

Edelény, 1978
 Szabados Józsefné /43/

E - de - lé - nyi bí - ró - nak

Jó két lo - vat mon - da - nak,

El - lop - nám én azt az éj - sza - ka, ha

So - ha ki nem vir - rad - na.

Hasad már a szép hajnal,
 Jön a zsandár bevasal.
 Vasat ver a gyenge kezemre,
 Úgy visz el a börtönbe.

Ott is jó lesz az egyesbe,
 Az egyes fenekébe,
 Gyere babám váltsál ki,
 Ne hagyjál elhervadni.

Kiváltalak, ki, ki, ki,
 Nem hagylak elhervadni,
 Eladom a jegykendőm,
 Kiváltom a szeretőm.

Edelény, 1983
 Héri Istvánné /64/

Parlando

Cse-re - pe - si csár - da e - lőtt a nyá - jam,
 Kö - ze - pé - ben gón - dör - sző - rű bá - rá - nyom.
 O - da ve - szett ve - zér - ü - rüm cse - n - gős - túl,
 Ma - gam já - rom a csár - dá - ban e - gye - dül.

Magam járom a csárdában egyedül,
 Nékem csak a rigómadár hegedül,
 Ő lesz nékem a kántorom, a papom,
 Ő vigasztal, ha van valami bajom.

Rigómadár egyet rikkant a tanyába,
 Kelj fel juhász, mert baj van a hodályba,
 Kibontották zárolt aklyod oldalát,
 Mind ellopták a falkádnak a javát.

Edelény, 1975
 Sándor Jánosné /41/

Bí-ró, bí - ró a ku-tya min-de - ne - det,
 El - lo - pom a va - sas sze - ke - re - det.
 A ne - ved is le - fa - ra - gom ró - la,
 Ku-tya bí - ró nem ülsz töb - bet rá - ja.

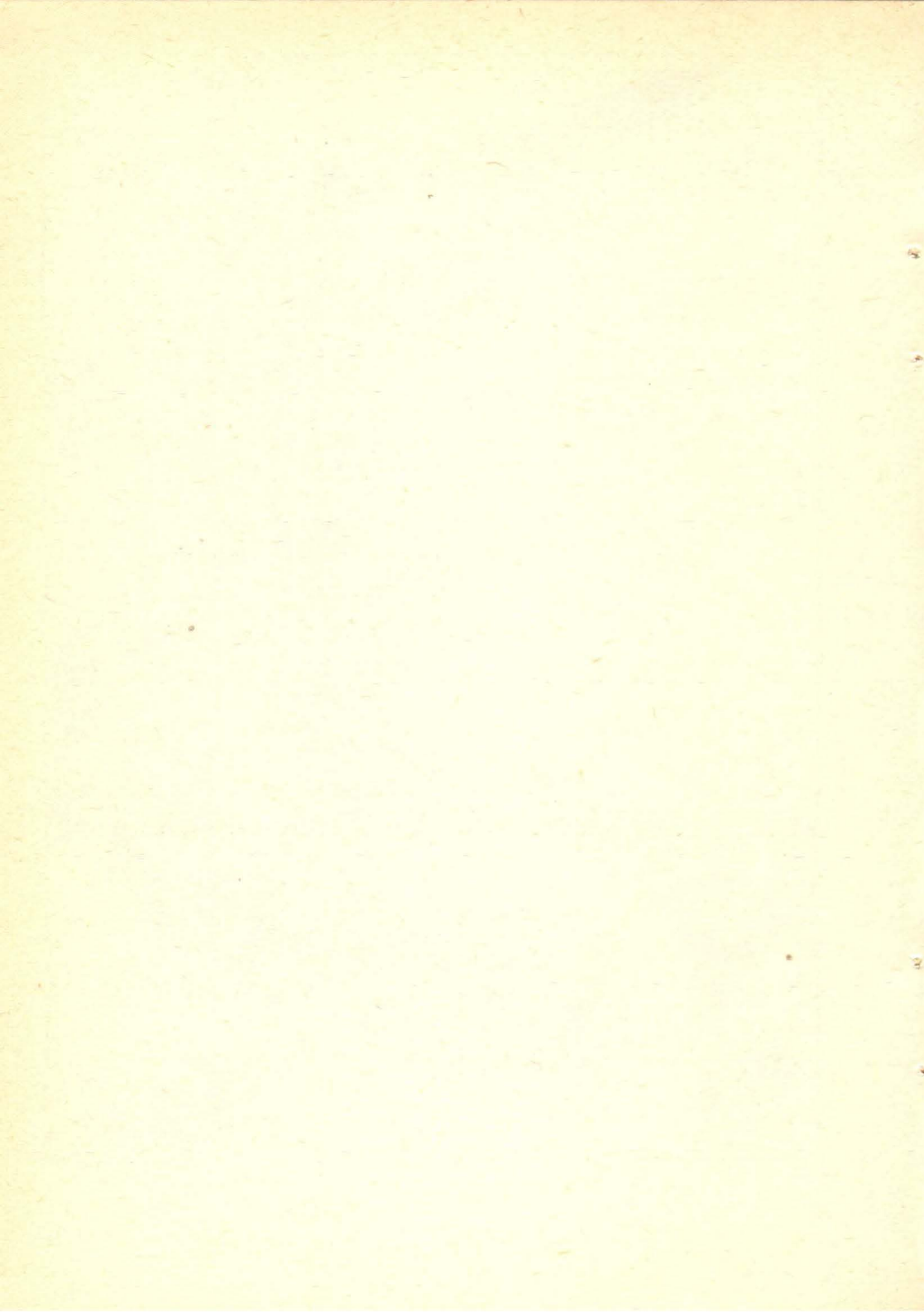
Kutya bíró addig meg nem nyugszom,
 Míg a piros véredből nem iszom,
 Majd ha a piros véredből iszom,
 Akkor a börtön felé masírozom.

Trizs, 1984
 Demeter István /66/
 Demeter Lajos /77/

VII.

"Mikor mentem Edélénybe..."
BALLADÁK, BALLADASZERŰ ÉNEKEK





Parlando

Mikor mentem Edelénybe, e-de-lé-nyi tör-vény-szék-re,
Láttam az u - ra -kat ül-ni, rám-te-kin-tett va-la-meny-nyi.

Kérdik tőlem huszonnégyen: hány lopott ló jut eszembe?
Nem jut nékem több eszembe, kiért vagyok az tömlőcbe .

Írok anyámnak levelet: küldjön ruhát, hacsak lehet!
Elküldték a tiszta ruhát, sirathatsz már édesanyám!

Edelény - Miskolc, 1974
Lajos Árpád /63/

"Az lesz az igazi, mikor annyira benne él az ifjúság a nép zenéjében, hogy a munka közben önkéntelenül feltoluló dalfoszlányok is abból valók lesznek. Nem, mint ma még sokszor, elhullatott slágertöredékek vagy a zenei ponyva egyéb üledéke."

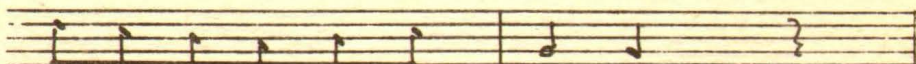
(9)

(Kodály Zoltán)

Parlando - rubato



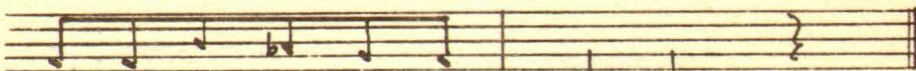
Teg-nap es - te E - de - lény - be ,



Ki-lenc zsan-dár áll e - lém - be,



Kér-di tő - lem, mi a ne - vem,



Van - e u - ta - zó le - ve - lem.

Megállj, zsandár, megmutatom,
Csak a lajbim kigombolom.
Kigomboltam a lajbimat,
Előhuztam levoromat.

Levoromat fölemeltem,
Kettőt-hármat agyonlőttem.
Nesze zsandár, itt a nevem,
Ez az utazó levelem.

Jaj, Istenem, mit csináljak,
Szaladjak-e vagy megálljak?
Ha szaladok, szégyent vallok,
Ha megállok, rab maradok.

Edelény, 1974
Kalocsai István /25/

Parlando



É - des - a - nyám is volt né - kem,
Ke - ser - ve - sen ne - velt en - gem,
Éj - sza - ka font, nap - pal mo - sott,
Jaj, de ke - ser - ve - sen tar - tott.

Édesanyám édes teje,
Keserű a más kenyere,
Keserű is panaszos is,
Néha-néha siralmas is.

Edelény, 1977
Szűcs Ferenc/89/

Megjegyzés: Dallama azonos az Erdők, völgyek, szők ligetek...
dallamával, amit adatközlő - aki juhász volt -
nem ismert. Ezt a dalt í g y még ifjú korában ta-
nulta pásztor társaitól.

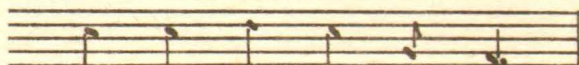
Parlando



Tu - dom a - nyám, tu - dom,



Ke - ser - ve - sen szül - tél,



Sok é - des ál - mod - ból



Hoz - zám fel - ép - red - tél.

Jobb lett volna anyám, ha
Nem is szültél volna,
Édes tejed helyett
Mérget adottál volna.

+

Trizs, 1984
Garam Istvánné /61/

Ugyan mi kolompol
Ott a zöld erdőbe,
Talán a szeretőm
Nyáját hajtották be?

Hadd hajtsák, hadd hajtsák,
Hadd fizessen érte,
Mert a piros hajnal
A tilosban érte.

Tilalom, tilalom
A fekete halom,
Nekem is tilalom
A kedves galambom.

Trizs, 1984
Garam Istvánné /61/

Parlando

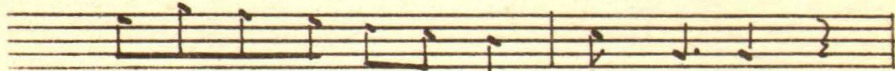
Jaj, Is-te-nem, mért nem sza-kad le az ég,
Mi-kor ne-kem bor-só - le - ves az e - béd,
Bor-só- le - ves, oszt u - tá - na sem - mi más,
Va - cso - rá - ra egy ke - ser- ves só - haj- tás.

Jaj, de huncut a putnoki főbíró,
A rabokat maga veri, nem hajdú,
Két fa közé szorítja a testemet,
/oszt/ Úgy ereszti ki a piros véretem.

Trizs, 1983
Demeter István /65/



/az/ E - de-lé - nyi do - bo - gó kő - híd - nál



Há - rom le - gény roz - ma - rin - got ka - szál.



Én len - nék a roz - ma - ring ma - rok - sze - dő - je,



Bar - na le - gény i - gaz sze - re - tő - je.

Ez a kislány mit gondolt magába:

Jön a vonat, lefekszik alája.

Háromszor is ráfüttyent a masiniszta:

Szaladj kislány, mert levág a masina.

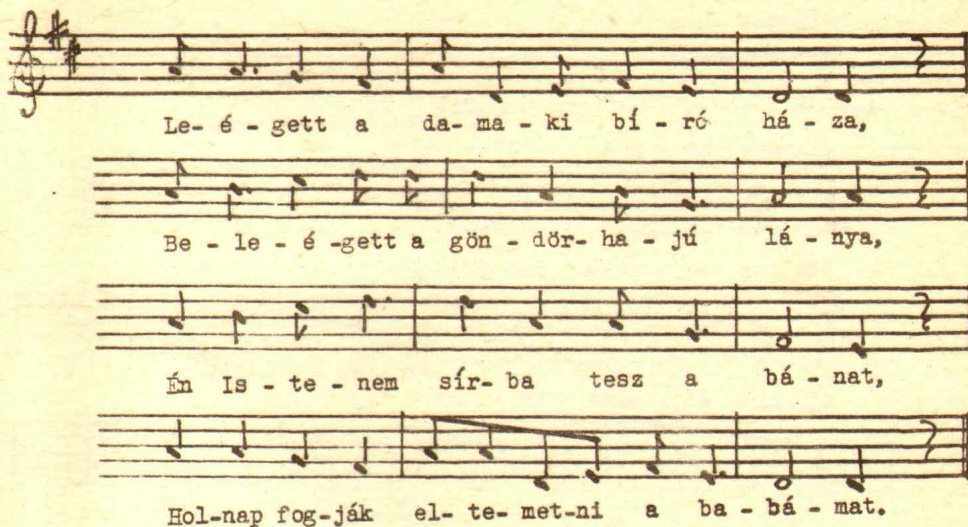
Nem szaladok, itt van a halálom,

Itt hagyott el a kedves galambom.

- Ha elhagyott, majd megvár téged a babád,

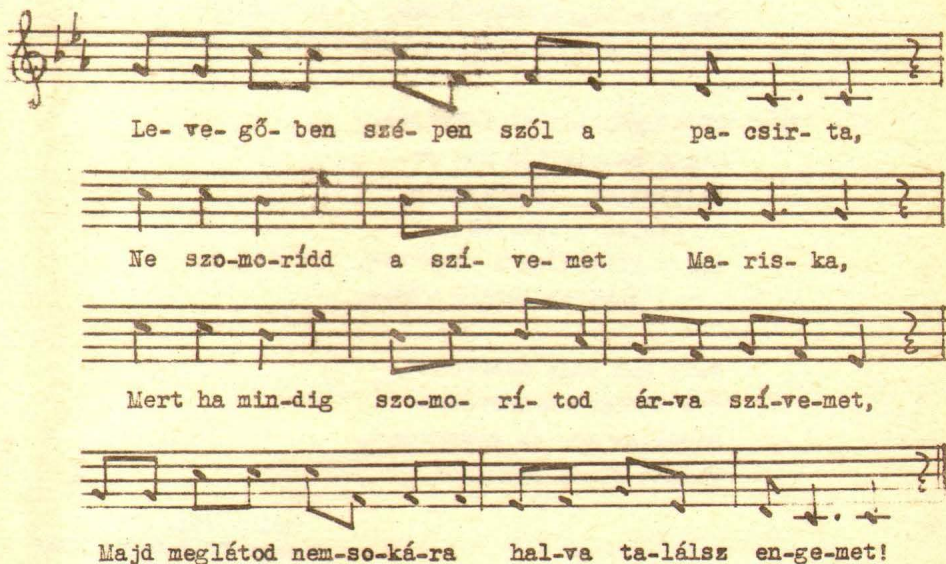
/az/ Edelényi dobogó kőhídnál!

Edelény, 1976
Tömöl Béla /60/



Le-é - gett a da - ma - ki bí - ró há - za,
 Be - le - é - gett a gön - dör - ha - jú lá - nya,
 Én Is - te - nem sír - ba tesz a bá - nat,
 Hol - nap fog - ják el - te - met - ni a ba - bá - mat.

Damak, 1981
 Szilva Józsefné /70/



Le - ve - gő - ben szé - pen szól a pa - csir - ta,
 Ne szo - mo - rí - d a szí - ve - met Ma - ris - ka,
 Mert ha min - dig szo - mo - rí - tod ár - va szí - ve - met,
 Majd meglátod nem - so - ká - ra hal - va ta - lál - sz en - ge - met!

Szögliget, 1986
 Gulyás Gyuláné /60/

Parlando

El-ment Si - mon disz - nót lop - ni,
Nem jól tu - dott gon - dol - kod - ni.
El-ment, el - ment ha - lá - lá - ra,
Va - sas Já - nos ta - nyá - já - ra.

Vasas János nem kedvelte,
Réz pisztolyát elővette.
Réz pisztolyát felemelte,
Szegény Simont fejbe lőtte.

No, te pajtás itt fekdjél,
Míg a kocsim ide nem ér.
Feltesszlek a szekerekre,
Kiviszlek a temetőbe.
Ism.: Kiviszlek a temetőbe,
Abba az idegen földbe.

Esik eső szép csendesen,
Sír Simonné keservesen.
Sírhatsz már te keservesen,
Elment Simon örökösen.

Triss, 1984
Nagy Máté Lajos /56/

+

+

Én vagyok az, aki nem jó,
Kocsmajtó nyitogató.
Kocsmajtó nyitogató,
Barna leány csalogató.

Megittam már mindenemet,
Hat ökrömet, szekereimet,
Vas ekémet, boronámat,
Más öleli a babámat.

Esik eső, de nem árok,
Cseresznyefa alá állok.
Oda is csak azért állok,
Arra járnak el a lányok.

Míg én nem voltam is volt más,
Ha én nem leszek is, lesz más,
Egy fecske sem csinál két nyárt,
Én sem szerethetek két lányt.

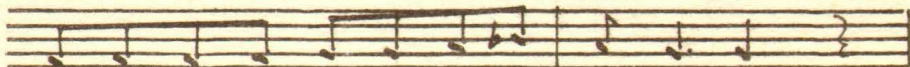
Trizs, 1984
Nagy Máté Lajos /56/

Szabó Gyula és Horvát Jolán balladája

Parlando



Sza-bolcs megye nyír-egy-há-zi nagy er - dő,



Vér-rel van ott be-bo - rít-va a me - ző,



Fúj-ja a szél, min-dig csak azt len - ge - ti,



Jaj, Is- te - nem, de so - kat kell szen-ved- ni.

Szabó Gyula Horvát Jolánt szerette,
De a Jolán szülei nem engedte.
Megállj Jolán, mit fogok cselekedni,
Ha tégedet nem engednek szeretni!

Szabó Gyula egy vasárnap délután
Találkozott Jolánkával az utcán,
Kihívta őt az erdőbe sétálni,
Hogy ők ottan virágot fognak szedni.

Mikor az erdő kapujába értek,
Így szólt Gyula Jolánkához édesen:
Na most Jolán, hogy ne legyünk mink másé,
Azért gyüttünk, haljunk hát meg egymásér.

Először is össze-vissza csókolta,
A fejét meg a nyakától levágta,
Eles késsel metszette ki a szívét,
Úgy vitte a másvilágra emlékét.

Szabó Gyula revolvere de fényes,
Abból éppen egy golyó elégséges.
Beleacélt egyenest a szívébe,
Úgy borult a Jolánka holttestére.

A szülei össze-vissza keresték,
Másnap reggel megtalálta az erdész,
A két holttest egymásra van borulva,
Egész világ csodájára jár oda.

Kilenc kislány felöltözött fehérbe,
Úgy vitték ki Jolánt a temetőbe,
Kilenc galamb húzza a nagy harangot,
Most temetik a tizedik virágot.

Már tizenöt nap is elmúlt felette,
Hogy Jolánkát a föld gyomra bevette,
Sirassa őt egész falu leánya,
Koszorút is kötöttek a sírjára.

Apák, anyák tanuljatok ti erről,
Erről a nagy igazi szerelemről,
Ne nézzétek azt a nagy gazdagságot,
Csak aztat az igazi boldogságot!

Damak, 1981
Szilva Józsefné /71/

"Nem súlyos betegség tünete volt-e, hogy a legszebb dalokat, amelyeket a magyar zenei géniusz ezer év alatt termelt, már csak cselédek és öreg pásztorok tudták? Nem volt-e sürgős kötelesség azokat tőlük megtanulni és újra az egész magyarság kezébe letenni? A falu most búcsúzik a régi hagyománytól. A fiatalsága már nem veszi át. Rajtunk a sor. A tűznek nem szabad kialudni."

(10)

(Kodály Zoltán)

Bíró Margit balladája

Parlando



E-zer-nyolc-száz-nyolcvan-ö - tő - dik év - ben,



Bí - ró Mar - git leg - szebb lány a vi - dé - ken.



I - gaz, hogy őt sok le - gény o - sa - lo - gat - ta,



De leg - job - ban Kis Im - re biz - tat - gat - ta.

Kis Imrének más lány volt az eszébe,
Üzenetet hagyott ő Cserépnének,
Hogy majd egyszer el fognak oda menni,
Cserép Zsuzsót a bátyjával megkérni.

El is mentek ők oda szombat este,
Cserép Zsuzsó már a kapuban leste.
Egy pár szót szólt, forró csókot is adott,
Kis Imrének az asztalnál helyt adott.

Éjfél után egyet ütött az óra,
Bíró Margit elindult a kis kútra.
Oly szomorú hírt hallott ő az úton,
Alig tudott hazamenni az úton.

Alig hitte, hogy korszóját letegye,
Egyenesen ment Kis Imréék fele.
Még be se ment, csak a kaput zörgeti:
Álnok legény, csak egy szóra gyere ki!

Ki is ment Kis Imre a kis kapuba,
Bíró Margit e szavakkal vallassa:
Való-e Imre, hogy megházasodtál?
A szívemre de nagy bánatot hoztál!

Való bizony, Bíró Margit, szeress mást!
Úgy is régen szeressük már mink egymást.
Álnok legény add ide a kezedet,
Hadd kívánjak neked boldog életet!

Esztendeig meg harminchat hónapig,
Nyomjad Imre gyászos égyad fenekit!
Se ég, se föld be ne vegyen gyomrába,
Vessen ki a síroknak oldalára!

Éjfél után kettőt ütött az óra,
Bíró Margit elindult a nagy útra.
Még ha köszöntek neki se fogadta,
Hazament, oszt magát felakasztotta.

Lyányok, lyányok, ha eljön a kikelet,
A sírcsra violát ültessetek!
Ha ültettek, teljeset ültessetek,
Mert még ilyen Bössörményben nem esett!

Damak, 1981
Szilva Józsefné /70/

Parlando

Bu - da - pest-ről ki-in- dult egy gőz- ha - jó,
 Te - te - jé -be nem-ze -ti -szin lo -bo - gó,
 Négy sar-ká -ra fe - ke -te gyász van tűz - ve,
 Is - ten ve - led szü-lő -fől- dem ö - rök - re.

X
 Mikor kezdtem Nevijorkba utazni,
 A nagy hajó kezdett velem süllyedni,
 Leborultam, imádkoztam oly nagyon,
 Ments meg Uram, ezen a nagy utamon!

Ha meghalok, a tengerbe vessetek,
 Husaimat a nagy halak egyék meg,
 Csontjaimat a hullámok ringassák,
 Odahaza magyar lányok sirassák!

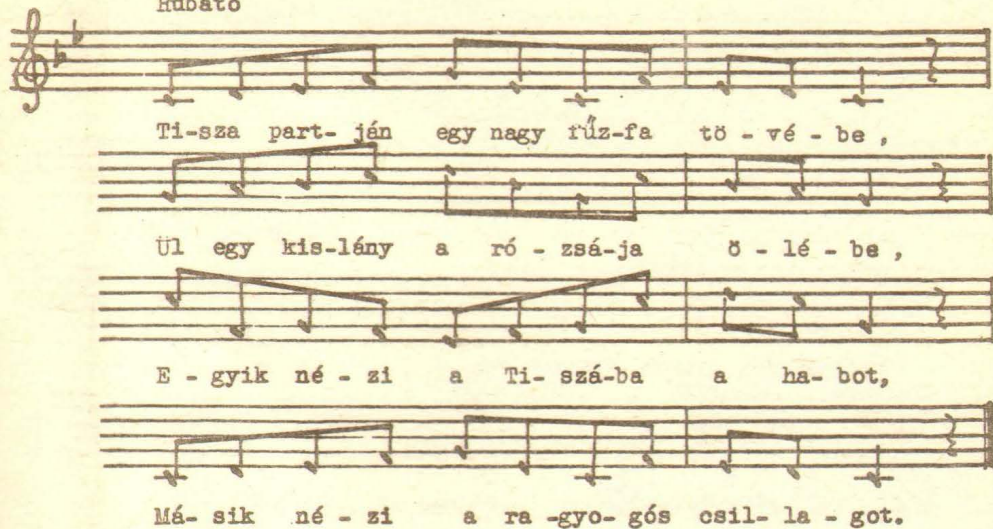
Irtam én egy levelet az anyámnak,
 Küldjön párnát a fiának fej-aljnak,
 De az anyám azt válaszolta vissza:
 Sírjak annyit, hogy legyen fejemalja!

Nevijorkban van egy hajó kikötve,
 Abban fekszik az én rózsám megölve,
 Négy sarkára fekete gyász van tűzve,
 Isten veled Magyarország örökre!

Trizs, 1984
 Nagy Máté Lajos /56/
 1. vers Koren Istvánné
 Szendrő, 1975

X New York

Rubato



Ti-sza part-ján egy nagy róz-fa tö - vé - be ,
Ül egy kis-lány a ró - zsá-ja ö - lé - be ,
E - gyik né - zi a Ti - szá-ba a ha - bot,
Má - sik né - zi a ra - gyo - gós csil - la - got.

De szomord ez az élet énekem,
Amióta elhagyott a kedvesem,
Hisz te voltál boldogságom csillaga,
Csillag nélkül oly sötét az éjszaka.

Triss, 1984
Molnár Lajosné /63/

Le-é - gett a ra - ka - ma - zi do - hány - gyár,

Be - le - é - gett ti - zen - há - rom bar - na lány,

Ver - je meg az Is - ten azt a jó é - des - a - nyát,

Ki a do - hány - gyár - nak ne - ve - li fel a lá - nyát.

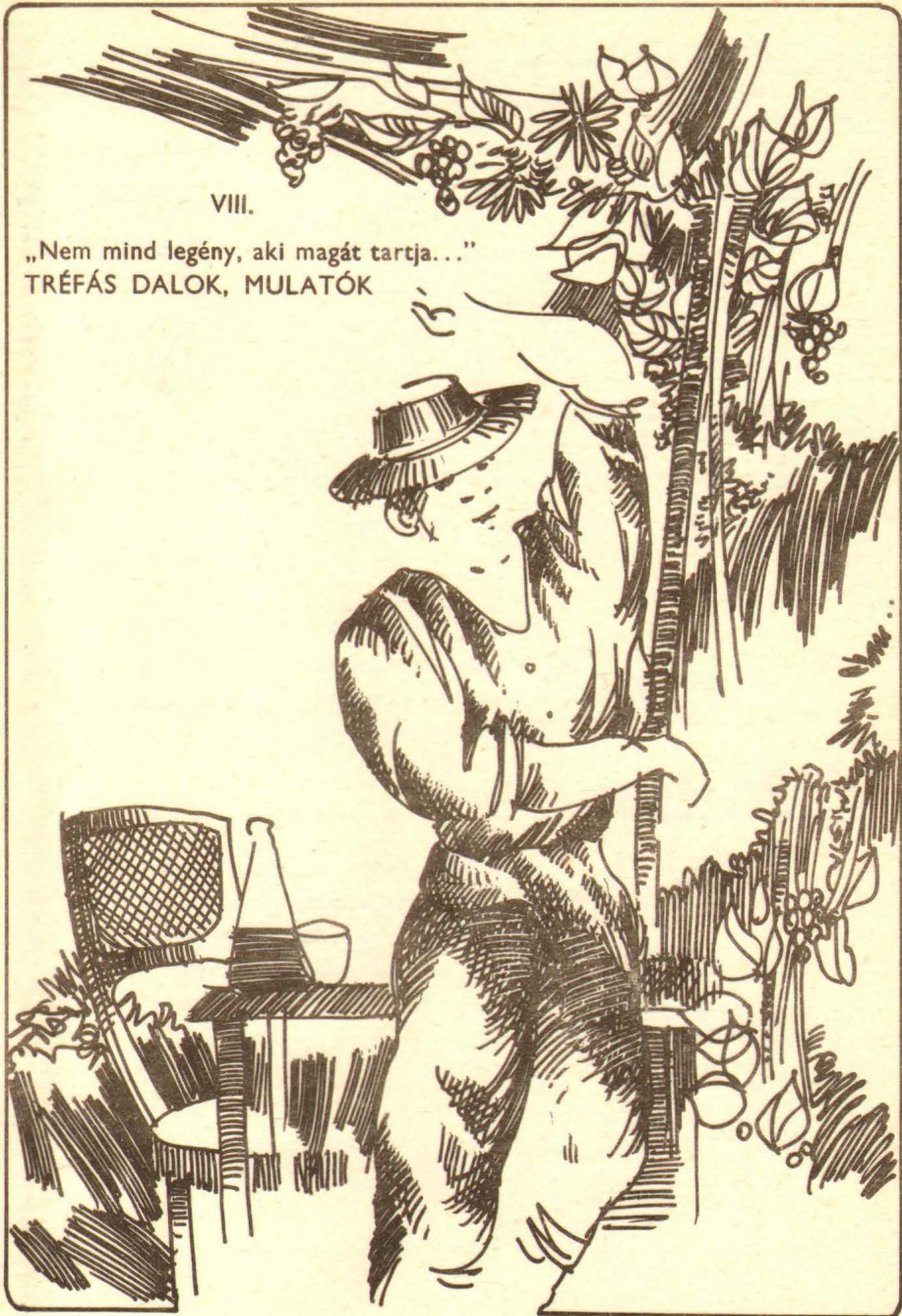
Barna kislány megyen a dohánygyárba,
Édesanyja sírva tekint utána,
Sírhatz anyám, sírba tesz engem a dohánygyár,
Hervadóban van a két piros orcám.

Sok ruhája van a dohányos lánynak,
De még több van a jó édesanyámnak,
Édesanyám, minek az a sok selyem ruha,
Ha a lányod hervad a dohánygyárba !

Edelény, 1985
Dudás Jánosné /60/

VIII.

„Nem mind legény, aki magát tartja...”
TRÉFÁS DALOK, MULATÓK



Nem mind legény, a - ki ma - gát tart - ja,
 Csak a bri-csesz nadrág fe-szül raj - ta,
 Nem tud-ja a ren-det le - ka - szál - ni,
 Meg tud-ja a kis-lány szí - vét csal - ni.

Nem mind leány, aki magát tartja,
 Csak a rakott szoknya mutat rajta,
 Nem tudja a babot behabarni,
 Meg tudja a legény szívét csalni.

Edelény, 1978
 Kádas Jánosné /38/

Ki volt annak, ki volt indítója,
 A mi szerelmünknek megrontója?
 Nem kívánok én annak egyebet,
 Ne lássa meg a csillagos eget!

Szögliget, 1987
 Gulyás Gyuláné /60/

Ha még egy-szer húsz esz-ten-dős le-het-nék,
 Bar-na le-gény sze-re-tő-je nem len-nék.
 Bar-na le-gény szívének a csábító sze-rel-me,
 Az viss-en-gem a hi-deg sír fe-ne-ké-re.

Ha felmegyek az edelényi hegyekbe,
 Letülök a csipkebokor tövébe,
 Csipkebokor, eressz el a rózsaszínű ruhámat,
 Hadd öleljem meg a kedves babámat!
 /régí/

Edelény, 1974
 Szabadcs Józsefné /39/

Ai-me-gyek az e - de - lé - nyi ne - gyek-be,
 On-nan né-zek E - de - lény kö - ze - pé - be,
 On-nan né - zem, ki-nek van egy szép lá - nya,
 Ki - nek nyí - lik ró - zsa az ud - va - rá - ba.

Az én babám kiállt a kapujába,
 Sirat engem fekete gyászruhába.
 Édes rózsám ne sirassál engemet,
 Másnak adtad cserébe a szívedet.
 Ism.:

Másnak adtad cserébe a szívedet,
 Gyászba vitted az én bús életemet.

+

Edelény, 1983
 Héri Istvánné /64/

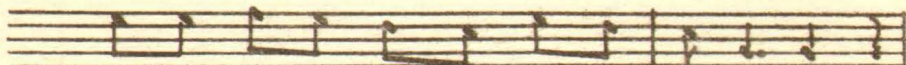
Kimentem én a nagy rétre kaszálni,
 De nem tudtam én a rendet levágni,
 Mert nem láttam a sok sárga virágtól,
 Régi babám, most válunk el egymástól.

Ha kimegyek én a rétre kaszálni,
 Sűrű a fű, nem tudok rendet vágni,
 Sűrű a fű a sok sárga virágtól,
 Jaj, de távol vagyok én a babámtól.

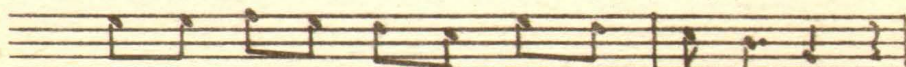
Edelény, 1983
 Sándor Jánosné /49/



Sej, haj, ré-test et-tam, meg-é-get -te a szá -mat,



Más ö - le - li az én ked- ves ba- bá- mat,



Más ö - le - li, más -nak túl az ö - lé- be,



Sej, haj, más ka-csin-gat ra-gyo-gó két sze-mé- be.

Sej, haj, szép a páva, mert aranyos a tolla,
Most vagyok a szeretőmmel haragba,
Azt is tudom, miért van a haragja:
Sej, haj, édesanyja gazdagabb lányt akarna.

Sej, haj, nincsen kedvem, mert elvitte a gólya,
Mert ott jártam, ahol nem kellett volna,
Gólyamadár, hozd vissza a kedvemet,
Sej, haj, kedvem mellé a régi szeretőmet!

Sej, haj, mit nékem egy almát kétfelé vágni,
Mit nékem a szeretőtől elválni,
Lehúszom az ujjamról a gyűrűmet,
Sej, haj, elfelejttem a régi szeretőmet.

Sej, haj, nem iszom én a Balaton vizéből,
Mert a babám kitagad a szívéből.
Ha ő engem a szívéből kitagad,
Sej, haj, az a magas csillagos ég leszakad!

+

Edelény, 1976
Kádas Istvánné /51/
Tóth Józsefné/36/

Ha-rag - szom az o - lyan szó - ra i - haj - la,

Ki az ő - reg em - bert is meg - szól - ja, i - haj - la,

Mer az ő - reg em - ber a - rany bá - nya,

Dir - meg - dör - mög a dol - má - nya, i - haj - la.

Haragszom az olyan szóra ihajla,
 Ki a kislányokat is megszólja, ihajla!
 Mer a kislány arany csillag,
 Arany garádicson ballag, ihajla.

Haragszom az olyan szóra ihajla,
 Ki a legényeket is megszólja, ihajla.
 Mert a legény olyan számár,
 Minden kiskapuban megáll, ihajla.

Haragszom az olyan szóra ihajla,
 Ki a menyecskéket is megszólja, ihajla.
 Mer a menyecske az zsíros bögre,
 Elszalad a kutya véle, ihajla.

Edelény, 1966
 Gimnáziumi tanulók

E - de - lé - nyi tanya drót - tal van ke - rít - ve,

Su - dár je - ge - nye - fa haj - lik a kö - ze - pé - be.

Su - dár je - ge - nye - fa haj - lik a kö - ze - pé - be,

Sze - re - tőm sza - va - í most jut - nak e - szem - be.

Minek muzsikálnak nékem a csárdába,
 Ha az én galambom nincsen a multságba?
 Mert ha ő ott volna, jobb kedvem is volna,
 De mivelhogy nincsen, verje meg az Isten.

Edelény, 1977
 Antal Pálné /66/

Ré-ten, ré-ten, sej, az e-de-lé-nyi ré-ten,
 El-vesz-tet-tem a zseb-be va-ló ké-sem,
 Ké-sem u-tán a ka-ri-ka gyll-rül-met,
 Azt saj-ná-lom, nem a ré-gi sze-re-tő-met.

Réten, réten, sej az edelényi réten,
 Lovat legeltettem kötőféken,
 Elszakadt a kötőfékem szára,
 Szombaton este öleltelek utoljára.

Este, este, sej este akar lenni,
 Ez a kislány haza akar menni,
 Hazamenne, de nincs kísérője,
 Elkisérem, leszek én a szeretője.

Ez a kislány, sej, elaludt az este,
 Szeretője az ablakon leste,
 Aludj babám, nem járok már hozzád,
 Legyalázott tevéled az egész világ.

Ez a kislány sej, várja a farsangot,
Mert megunta a magánosságot,
Ki-kiáll a kiskapu elébe,
Fáj a szíve sej, a páros életre.

Eridj babám, sej, ha már elindultál,
Ha már engem megszorítottál!
Írd fel a nevet a szíved közepébe,
Ha nagyon fáj, babám, sej, jussak az eszedbe!

+

Edelény, 1975
Pávakőr

Kisangyalom itt állok a kapud előtt,
Nem merek bemenni, mint azelőtt,
Gyere ki a rácsos kiskapudba,
Odavárlak a két ölelő karomba!

Nem baj, hogyha tilt tőlem az édesanyád,
Vetesse el veled a bíró lányát!
Mert én csak egy szegény kislány vagyok,
Feleséged soha lenni nem akarok!

Szőgliget, 1986
Ruszó Lajosné /73/



"...nem sokat ér, ha magunknak dalolunk, szebb, ha ket-
ten összedalolnak. Aztán mind többen, százan, ezren,
míg megszólal a nagy Harmónia, amiben mind egyek
lehetünk. Akkor mondjuk majd csak igazán: ÜRVENDJEN AZ
EGÉSZ VILÁG!"

(11)

(Kodály Zoltán)

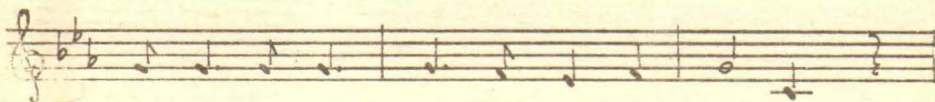


/az/ E - de - lé - nyi bí - ró ab - la - kán,
 Ki - né - zett egy gön - dör - ha - jú lány.
 Ne nézz ki te gön - dör - ha - jú lány,
 Mert meg - lát a csen - dör - ka - pi - tány.

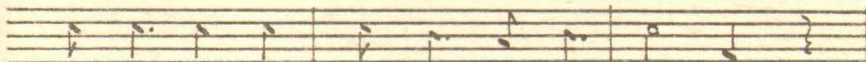
Azt kérdi a csendőr-kapitány,
 Merre laksz te göndörhajú lány?
 Ott lakom a széken, a sarkon,
 Zöld zsalugáteres az ablakom.

Zöld zsalugáteres az ablakom,
 Alatta sétál el a galambom.
 Jobb volna, ha sírnál kedvesem,
 Nem leszek a tied sohasem.

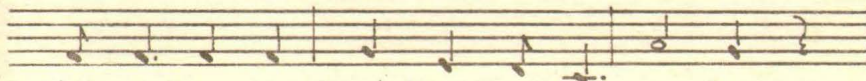
Edelény, 1978
 Antal Pálné /68/



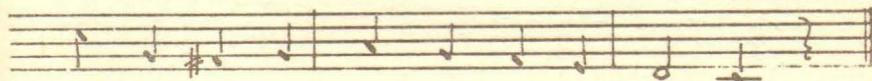
Csi-ga - bi - ga nyújtsd ki szár-vacs - ká - dat,



Ha nem nyúj-tod, be - tö - röm a há - zad!



Te meg ró- zsaám add i. - de a szá - dat,



Hadd csó-kol -jak rá vagy há-rom szá - zat!

Edelény, 1977
Kádas Jánosné /36/

Kiszáradt a mi kútunkból a víz,
Én bennem már barna legény ne bízz!
Ha bízol is, nem ér már az semmit,
A száraz fa ki nem leveledzik.

Edelény, 1985
Hencs Pál /59/



Az ud-va-ro-mat há-rom á-rok ha-síj-ja,



A sí-ve-met bar-na lány szo-mo-ri-j-ja.



Ne szo-mo-ridd bar-na lány a sí-ve-met,



Úgy se te-ve-led töl-töm az é-le-te-met.

Szögliget, 1986
Kocsis Lászlóné /70/

Ha a dun - na szól - ni tud - na,
 De sok kis - lányt el - á - rul - na.
 Dun - na, dun - na, dun - na de rö - vid vagy,
 Kis - an - gya - lom de hosz - szú vagy.

Sámlit teszek ^{*}/a/ lábam alá,
 Úgy mászok a dunna alá.
 Dunna, dunna, dunna, csipkés dunna,
 Kilátszik a lábad ujjá.

Ahol ki lesz, betakarjuk,
 Ahol lyuk lesz, majd bedugjuk.
 Dunna, dunna, dunna, csipkés dunna,
 Kilátszik a lábad ujjá.

Szögliget, 1986
 Dudás Lajosné /58/

Lábujjdon nagy a köröm,
 Dunna alatt nagy az öröm.
 Dunna, dunna, dunna, csipkés dunna,
 Kilátszik a lábad ujjá.

Edelény, 1986
 Fási Gyula /50/

Ki-csi va - gyok, nagy ben-nem az a - ka - rat,
Né - ha - né - ha le - le - i - szom ma - ga - mat,
Nézd el ba - bám ezt a cse - kély hi - bá - mat,
Ha e - sik az e - ső a Ba - la - ton is meg - á - rad.

Edelény, 1976
Békési Miklósné /42/

A DALOK TÉMÁK SZERINTI MUTATÓJA

SZERELMI DALOK

A borsodi torony de messzire ellátszik.....	12
A csillagok ha beszélni tudnának.....	13
A házunkra rászállott a csóka.....	14
Akkor szép az erdő, mikor zöld.....	15
Árva csalán csípte meg a kezemet.....	16
Barázdában szépen szól a pacsirta, a pacsirta.....	17
Barna kislány udvara, udvara, udvara.....	18
Bódva vize jaj, de szépen kanyarog.....	19
Cintányérről jó a cukros heróce.....	20
Cserepes, cserepes a mi házunk teteje.....	31
Csillagok, csillagok szépen ragyogjatok.....	22
Csütörtökön este gyér nálunk.....	23
Csütörtökön este jártam az alvégbe.....	24
Csütörtökön este mentem a babámhoz.....	25
De szeretnék az erdőben fa lenni.....	26
De szeretnék hajnalcsillag lenni.....	27
Dombon van egy ház, rozmaringos ablak rajta.....	28
Edelényi csárda cserepzsindelyes.....	29
Édesanyám ha élne, ha élne.....	38
Édesanyám olyan tejet adott.....	61
Édesanyám vett nékem kalapot.....	39
Elhordta a víz a gyalogutat.....	30
Engem az anyám nem igen szeretett.....	21
Erdő, erdő, erdő de szép sűrű erdő.....	31
Erdő szélén de magas, erdő szélén de magas a juharfa.....	32
Erre gyere rózsám, nincsen sár.....	11
Este van már, késő este, de sötét van.....	33
Este van már kilencet üt az óra.....	34
Ez a ló, ez a ló, ez a sárga csikó.....	35
Fecskemadár szállott a vasútra.....	36
Fekete a kökény, fehér a virága.....	40
Gyócs az ingem, gyócs a gatyám, lobogós az ujja.....	41
Hallod-e babám, mit dunnyog a szúnyog.....	37
Hármat tojott a fekete kánya.....	43
Haza, haza, haza, haza már.....	42
Hej, Kereki, Kereki.....	44
Hej, kikelet, kikelet.....	45
Hideg szél fúj édesanyám, hozza ki a kendőm!.....	46
Hull a dió levelestül, ágastul.....	50
Ihajla, sárga virág ha leszakajtanálak.....	47
Jaj, de szépen ragyog a Hold este.....	61
Kedves édesanyám, eresszen el a bálba.....	48
Két út van előttem, melyiken induljak?.....	49

Kiöntött a Bódva vize messzire.....	50
Kiskertembe tulipántot ültettem.....	51
Kivicses, kavicsos a mi házunk eleje.....	52
Kivirított a teljes orgona.....	72
Kovács pengeti a vasat, sűrűen kocogtatja.....	53
Lassan kocsis, hogy a kocsi ne rázzon.....	54
Lyányok, lyányok, szép szendrői lyányok.....	36
Magasan repül a daru, szépen szól.....	55
Mályva, mályva, piros mályva levele.....	56
Mikor mentem sej-haj hazafelé, sej, de még a fák is sírtak....	48
Nincsen nekem egyebem egy zsebkésnél.....	57
Oldalgombos a cipőm.....	58
Piros alma kigurult a sárba.....	62
Réten, réten, réten terem a nád.....	60
Rózsát ültettem a gyalogútra.....	59
Tanyán, tanyán, tanyán a lakásom.....	60
Zöld búzában keskeny a gyalogút.....	62

KATONADALOK

A bakának jól van dolga, sej, semmire sincs gondja.....	87
A miskolci kaszárnyára rászállott egy gólya.....	41
Akkor lesz, mikor lesz Szendrőben nagy bánat.....	49
Búsan nyerít kapitány úr pej lova.....	79
Csivirgőnek, csavargónak tart engem az egész világ.....	67
Debrecen körülkerítve.....	78
Doberdónál van egy szomorúfűzfa.....	80
Edelényi vasútállomáson.....	76
El kell menni katonának, el.....	65
El kell menni katonának messzire.....	68
Ez a vonat most van indulóba.....	84
Fejem fölé, ha felnézek a polcra.....	83
Fekete tyúk szedegeti a meggyet.....	122
Főhadnagy úr, főhadnagy úr, csak az a kérésem.....	75
Ha kimegyek, ha kimegyek a nagy gyakorló térre.....	120
Ha még egyszer húsz esztendősen lehetnék I.....	101
Házunk előtt mennek el a huszárok.....	74
Kedves édesanyám, jó dolga van magának.....	71
Le-, le-, lehullott a rózsafa levele.....	65
Lemberg mellett van egy kerek erdő.....	81
Majd ha egyszer vége lesz a sok-sok szenvedésnek.....	82
Megy a Nap lefelé, az ég alja felé.....	69
Megy a sebes gőzös, forog a kereke.....	70
Mért szeretik a tűzerek annyira a menyecsskéket?.....	71
Nincs édesebb a hevesi dinnyénél.....	125
Országúton mennek a katonák.....	72
Rigómadár ne szállj fel a fára.....	66
Sej, ha bemegyek a Rudolf-kaszárnyába.....	73
Sej, haj, katonának kell menni a legénynek.....	177
Szőke kislány, fogol még te sírni.....	77

BÁNYÁSZDALOK

A bányásznak azért nincsen háza.....	115
A bányásznak jól van dolga, sej semmire sincs gondja.....	87
A gőzösnek pattog a kereke.....	91

Barna kislány recece, de meszes a ruhája.....	94
Édesanyám minek adott férjhez.....	92
Édesanyám sokat intett a jóra II.....	93
Este későn ragyognak a csillagok.....	88
Nincsen annál betyárosabb élet I.....	90
Sej bányász legény, a te fekete szemed.....	89

DALOK A SZÁNTÓ-VETŐ EMBER ÉLETÉBŐL

A borsodi kertek alatt.....	106
A csomózóban ég a lámpa, hamvadzik.....	104
A hegyesi répaföldre leszállott egy gólya.....	102
Az ispán úr, ha bemegy a szobába.....	101
Béres legény, hova hajtod az ökröt?.....	50
Búza, búza, de szép tábla búza.....	98
Edelényben learatták az árpát.....	99
Esik az eső, fújdogál a szél.....	108
Fölszántatom, fölszántatom a borsodi főutcát.....	97
Hej, fosztóka, de kukorica fosztóka.....	107
Intező úr, ha kiáll a gang alá.....	100
Kimentem én a nagy rétre kaszálni.....	167
Lekaszálták már az árpa tarlót.....	105
Nincsen annál betyárosabb élet II.....	90
Sej, haj verd meg Isten, ki a gőzöst csinálta.....	169
Sej, új a kendőm, el akarom viselni.....	103
Új a csizmám, debreceni fajta.....	107

LAKODALMAS DALOK

A bánfalvi bíró kapujába.....	114
A borsodi, a borsodi bíró kapujába.....	121
A borsodi szőlő közepébe.....	126
Édesanyám sokat intett a jóra I.....	51
Ezt a kislányt még akkor megszerettem.....	111
Gyere kislány a szekereim után.....	114
Ha csakugyan menyecske lesz a lányból.....	117
Jaj, de sokat jártam, fáradtam.....	112
Jaj, de szépen turbékol a vadgalamb.....	123
Kék pántlika a harisnyám kötője.....	122
Kis damaki zöld erdőben születtem.....	124
Már minálunk, már minálunk nem horgolnak zsebkendőt.....	120
Megvágtam az ujjam, jaj, de fáj.....	113
Mit keresel rózsám, kertembe.....	113
Nincsen pénzem, de majd lesz.....	123
Nyílnak, nyílnak a mezei virágok.....	124
Piros kendőm, de elvettél mindentől.....	119
Tizenkettő, tizenhárom, tizennégy.....	116
Túr a disznó, túr az árok szélen.....	118

PÁSZTORDALOK, BETYÁRDALOK

Bíró, bíró, a kutya mindenedet.....	144
Bort iszik az útonjáró.....	131
Cifraszűrű juhászlegény vagyok én.....	129
Cserepesi csárda előtt a nyájam.....	143
Edelényi bírónak.....	142
Én vagyok az, aki nem jó.....	155

Ésik az eső, nagy sár van a faluba.....	141
Fekete selyem viganó.....	130
Ha kihajtom a juhomat a rétre.....	138
Hortobágyi gulyáslegény.....	140
Juhászlegény a határban furulyál.....	137
Kilenc tinót hajtottam az edelényi vásárra.....	136
Kocsmárosné, jaj, de piros a bora.....	139
Kutyakaparói csárda.....	135
Lyukas a kalapom teteje.....	129
Mikor Rózsa Sándor felült a lovára.....	134
Szépen úszik sej, a vadkacsa a vízen.....	133
Tisza partján elaludtam.....	130
Tiszta búzát szedeget a vadgalamb.....	132
Túl a Tiszán, a bábonyi határon.....	139
Ugyan mi kolompol ott a zöld erdőbe.....	150

BALLADÁK, BALLADASZERŰ ÉNEKEK

Azért, hogy én ilyen sápadt vagyok.....	61
Budapestről kiindult egy gőzhajó.....	160
Cukros vizet nem adnak a madárnak.....	16
Edelényi dobogó kőhídnál.....	152
Édesanyám is volt nékem.....	149
Elment Simon disznót lopni.....	154
Ezernyolcszáznyolcvanötödik évben.....	158
Ha felmegyek Budapestre.....	131
Istenem, Istenem, édes jó Istenem.....	22
Jaj, Istenem, mért nem szakad le az ég.....	151
Leégett a damaki bíró háza.....	153
Leégett a rakamazi dohánygyár.....	162
Levegőben szépen szól a pacsirta.....	153
Mikor mentem Edelénybe, edelényi törvényszékre.....	147
Szabolcs megye, nyíregyházi nagy erdő.....	156
Tegnap este Edelénybe.....	148
Tisza partján egy nagy fűzfa tövébe.....	161
Tudom anyám, tudom, keservesen szültél.....	150

TRÉFÁS DALOK, MULATÓK

Az udvaromat három árok hasíjja.....	176
Csiga-biga nyújtsd ki szarvacskádat.....	175
Edelényi bíró ablakán.....	174
Edelényi tanya dróttal van kerítve.....	171
Egy vasárnap délután.....	52
Falu végén van egy kis ház, sárgára van festve.....	102
Ha a dunna szólni tudna.....	177
Ha még egyszer húsz esztendő lehetnék II.....	166
Haragszom az olyan szóra ihajla.....	170
Kicsi vagyok, nagy bennem az akarat.....	178
Kimegyek az edelényi hegyekbe.....	167
Kis pej lovam fel van kantározva.....	118
Kisangyalom, itt állok a kapud előtt.....	173
Nem mind legény, aki magát tartja.....	165
Réten, réten, sej az edelényi réten.....	172
Sej, haj, rétest ettem, megégette a számat.....	168

A DALOK KEZDŐSOR SZERINTI MUTATÓJA

A bakának jól van dolga, sej, semmire nincs gondja.....	87
A bánfalvi bíró kapujába.....	114
A bányásznak azért nincsen háza.....	115
A bányásznak jól van dolga, sej semmire sincs gondja.....	87
A borsodi, a borsodi bíró kapujába.....	121
A borsodi kertek alatt.....	106
A borsodi szőlő közepébe.....	126
A borsodi torony, de messzire ellátszik.....	12
A csillagok ha beszélni tudnának.....	13
A csomózóban ég a lámpa, hamvadzik.....	104
A gőzösnek pattog a kereke.....	91
A házunkra rászállott a csóka.....	14
A hegyesi répaföldre leszállott egy gólya.....	102
A miskolci kaszárnyára rászállott egy gólya.....	41
Akkor lesz, mikor lesz Szendrőben nagy bánat.....	49
Akkor szép az erdő, mikor zöld.....	15
Árva csalán csípte meg a kezemet.....	16
Az ispán úr, ha bemegy a szobába.....	101
Az udvaromat három árok hasíjja.....	176
Azért, hogy én ilyen sápadt vagyok.....	61
Barázdában szépen szól a pacsirta, a pacsirta.....	17
Barna kislány recece, de meszes a ruhája.....	94
Barna kislány udvara, udvara.....	18
Béres legény, hova hajtod az ökröt?.....	50
Bíró, bíró, a kutya mindenedet.....	144
Bódva vize jaj, de szépen kanyarog.....	19
Bort iszik az útonjáró.....	131
Budapestről kiindult egy gőzhajó.....	160
Búsan nyerít kapitány úr pej lova.....	79
Búza, búza, de szép tábla búza.....	98
Cifraszűrű juhászegény vagyok én.....	129
Cintányérről jó a cukros herőce.....	20
Cserepes, cserepes a mi házunk teteje.....	31
Cserepesi csárda előtt a nyájam.....	143
Csiga-biga nyújtss ki szarvacskádat.....	175
Csillagok, csillagok szépen ragyogjatok.....	22
Csivirgőnek, csavargónak tart engem az egész világ.....	67
Csütörtökön este gyer nálunk.....	23
Csütörtökön este jártam az alvégbe.....	24
Csütörtökön este mentem a babámhoz.....	25
Cukros vizet nem adnak a madárnak.....	16

De szeretnék az erdőben fa lenni.....	26
De szeretnék hajnalcsillag lenni.....	27
Debrecen körülkerítve.....	78
Doberdónál van egy szomorú fűzfa.....	80
Dombon van egy ház rozsmaringos ablak rajta.....	28
Edelényben learatták az árpát.....	99
Edelényi bíró ablakán.....	174
Edelényi bírónak.....	142
Edelényi csárda cserepzsindelyes.....	29
Edelényi dobogó kőhídnál.....	152
Edelényi tanya dróttal van kerítve.....	171
Edelényi vasútállomáson.....	76
Édesanyám ha élne, ha élne.....	38
Édesanyám is volt nékem.....	149
Édesanyám minek adott férjhez.....	92
Édesanyám olyan tejet adott.....	61
Édesanyám sokat intett a jóra I.....	51
Édesanyám sokat intett a jóra II.....	93
Édesanyám vett nékem kalapot.....	39
Egy vasárnap délután.....	52
El kell menni katonának, el.....	65
El kell menni katonának messzire.....	68
Elhordta a víz a gyalogutat.....	30
Elment Simon disznót lopni.....	154
Én vagyok az, aki nem jó.....	155
Engem az anyám nem igen szeretett.....	21
Erdő, erdő, erdő, de szép sűrű erdő.....	31
Erdő szélén de magas, erdő szélén de magas a juharfa.....	32
Erre gyere rózsám, nincsen sár.....	11
Esik az eső, fűjdogál a szél.....	108
Esik az eső, nagy sár van a faluba.....	141
Este későn ragyognak a csillagok.....	88
Este van már késő este, de sötét van.....	33
Este van már, kilencet üt az óra.....	34
Ez a ló, ez a ló, ez a sárga csikó.....	35
Ez a vonat most van indulóba.....	84
Ezernyolcszáznyolcvanötödik évben.....	158
Ezt a kislányt még akkor megszerettem.....	111
Falu végén van egy kis ház, sárgára van festve.....	102
Fecske madár szállott a vasútra.....	36
Fejem fölé ha felnézek a polcra.....	83
Fekete a kökény, fehér a virága.....	40
Fekete selyem viganó.....	130
Fekete tyúk szedegeti a meggyet.....	122
Főhadnagy úr, főhadnagy úr csak az a kérésem.....	75
Fölszántatom, fölszántatom a borsodi főutcat.....	97
Gyere kislány a szekerelem után.....	114
Gyócs az ingem, gyócs a gatyám lobogós az ujja.....	41
Ha a dunna szólni tudna.....	177
Ha csakugyan menyecske lesz a lányból.....	117
Ha felmegyek Budapestre.....	131

Ha kihajtom a juhomat a rétre.....	138
Ha kimegyek, ha kimegyek a nagy gyakorlótérre.....	120
Ha mégegyszer húsz esztendőös lehetnék I.....	101
Ha mégegyszer húsz esztendőös lehetnék II.....	166
Hallod-e babám, mit dunnyog a szúnyog.....	37
Haragszom az olyan szóra ihajla.....	170
Hármat tojott a fekete kánya.....	43
Haza, haza, haza, haza már.....	42
Házunk előtt mennek el a huszárok.....	74
Hej, fosztóka, de kukorica fosztóka.....	107
Hej, Kereki, Kereki.....	44
Hej, kikelet, kikelet.....	45
Hideg szél fúj, édesanyám hozza ki a kendőm.....	46
Hortobágyi gulyáslegény.....	140
Hull a dió levelestül, ágastul.....	50
Ihajla, sárga virág, ha leszakajtanálak.....	47
Intéző úr, ha kiáll a gang alá.....	100
Istenem, Istenem, édes jó Istenem.....	22
Jaj, de sokat jártam, fáradtam.....	112
Jaj, de szépen ragyog a Hold este.....	61
Jaj, de szépen turbékol a vadgalamb.....	123
Jaj, Istenem, mért nem szakad le az ég.....	151
Juhászlegény a határban furulyál.....	137
Kedves édesanyám eresszen el a bálba.....	48
Kedves édesanyám, jó dolga van magának.....	71
Kék pántlika a harisnyám kötője.....	122
Két út van előttem, melyiken induljak?.....	49
Kicsi vagyok, nagy bennem az akarát.....	178
Kilenc tinót hajtottam az edelényi vásárra.....	136
Kimegyek az edelényi hegyekbe.....	167
Kimentem én a nagy rétre kaszálni.....	167
Kiöntött a Bódva vize messzire.....	50
Kis damaki zöld erdőben születtem.....	124
Kis pej lovam fel van kantározva.....	118
Kisangyalom, itt állok a kapud előtt.....	173
Kiskertembe tulipántot ültettem.....	51
Kivicses, kavicsos a mi házunk eleje.....	52
Kivirított a teljes orgona.....	72
Kocsmárosné, jaj, de piros a bora.....	139
Kovács pengeti a vasat, sűrűen kocogtatja.....	53
Kutyakaparói csárda.....	135
Lassan kocsis, hogy a kocsi ne rázzon.....	54
Le-, le-, lehullott a rózsafa levele.....	65
Leégett a damaki bíró háza.....	153
Leégett a rakamazi dohánygyár.....	162
Lekaszálták már az árpatarlót.....	105
Lemberg mellett van egy kerek erdő.....	81
Levegőben szépen szól a pacsirta.....	153
Lyányok, lyányok, szép szendrői lyányok.....	36
Lyukas a kalapom teteje.....	129

Magasan repül a daru, szépen szól.....	55
Majd, ha egyszer vége lesz a sok-sok szenvedésnek.....	82
Mályva, mályva, piros mályva levele.....	56
Már minálunk, már minálunk nem horgolnak zsebkendőt.....	120
Megvágtam az ujjam. jaj, de fáj.....	113
Megy a Nap lefelé, az ég alja felé.....	69
Megy a sebes gőzös, forog a hat kereke.....	70
Mért szeretik a tüzérek annyira a menyecskéket?.....	71
Mikor mentem Edelénybe, edelényi törvényszékre.....	147
Mikor mentem sej-haj hazafelé, sej, de még a fák is sírtak....	48
Mikor Rózsa Sándor felült a lovára.....	134
Mit keresel rózsám, kertembe.....	113
Nem mind legény, aki magát tartja.....	165
Nincs édesebb a hevesi dinnyénél.....	125
Nincsen annál betyárosabb élet I.....	90
Nincsen annál betyárosabb élet II.....	90
Nincsen nekem egyebem egy zsebkésnél.....	57
Nincsen pénzem, de majd lesz.....	123
Nyílnak, nyílnak a mezei virágok.....	124
Oldalgombos a cipóm.....	58
Országúton mennek a katonák.....	72
Piros alma kigurult a sárba.....	62
Piros kandóm, de elvettél mindentől.....	119
Réten, réten, réten terem a nád.....	60
Réten, réten, sej az edelényi réten.....	172
Rigómadár ne szállj fel a fára.....	66
Rózsát ültettem a gyalogútra.....	59
Sej bányászlegény, a te fekete szemed.....	89
Sej, ha bemegyek a Rudolf-kaszárnyába.....	73
Sej, haj, katonának kell menni a legénynek.....	177
Sej, haj, rétest ettem, megégette a számat.....	168
Sej, haj, verd meg Isten, ki a gőzöst csinálta.....	169
Sej, új a kendóm, el akarom viselni.....	103
Szabolcs megye, nyíregyházi nagy erdő.....	156
Szépen úszik sej, a vadkacsa a vízen.....	133
Szöke kislány fogol még te sírni.....	77
Tanyán, tanyán, tanyán a lakásom.....	60
Tegnap este Edelénybe.....	148
Tisza partján egy nagy fűzfa tövébe.....	161
Tisza partján elaludtam.....	130
Tiszta búzát szedeget a vadgalamb.....	132
Tizenkettő, tizenhárom, tizennégy.....	116
Tudom anyám, tudom keservesen szültél.....	150
Túl a Tiszán, a bábonyi határon.....	139
Túr a disznó, túr az árok szélén.....	118
Ugyan mi kolompol ott a zöld erdőbe.....	150
Új a csizmám, debreceni fajta.....	103
Zöld búzában keskeny a gyalogút.....	62

A DALOSOK NÉVMUTATÓJA

N é v	Születési év	Oldalszám
Almágyi Miklósné	1936.	21, 28, 31, 37, 57, 59, 67, 80, 87, 123,124
Antal Béla	1921.	18, 51,103,118,126
Antal Pálné	1913.	16, 29, 60, 77, 94,171,174
Balázs Antal	1913.	15, 57
Baranyai Antal	1883.	68,113
Baranyai István	1865.	125
Békési Miklósné	1935.	119,178
Bene József	1923.	56
Béres Jánosné	1926.	27, 39, 46,112,114
Demeter István	1918.	36, 38, 44, 52, 73, 74, 83,100,102, 122,124,144,151,169
Demeter Lajos	1907.	35, 69,144
Drótos Istvánné	1933.	42
Dudás Jánosné	1924.	34, 50, 69, 70, 75,162
Dudás Lajosné	1928.	105,177
Fási Gyula	1936.	177
Földi Istvánné	1927.	72
Gál Erzsébet	1914.	65
Garam Istvánné	1923.	20,102,130,131,138-139,140,150
Gimnáziumi tanulók (Edelény)	1966.	170
Gulyás Gyuláné	1926.	23,153,165
Gulyás Katalin	1952.	66
Hencs Pál	1926.	61, 71, 79, 94,101,120,175
Héri Istvánné	1919.	91, 93,142,167
Kádas Istvánné	1925.	16, 54, 66,102,168
Kádas Jánosné	1940.	20, 22, 34, 68,103,165,175
Kalocsai István	1949.	24,148
Kocsis Lászlóné	1916.	176
Koren Istvánné	1902.	36-37, 49, 50, 71,114,160
Kórus (Borsod)	1943-1947	33, 97,129
Kórus (Martonyi)	1935-1938	17, 25, 38, 40, 61,120,123
Kovács Olga	1953.	53
Lajos Árpád	1911.	19,147
Magyar József	1918.	43, 87
Molnár Lajosné	1923.	35, 58,107,161
Nagy Máté Lajos	1928.	131,154,155,160
Népdalkör (Edelény)	1979-1986	11, 40, 47, 52, 84
Orosz Mária	1948.	116
Pásztor János	1912.	12, 26, 30, 31, 45, 48, 55, 65, 72, 99,106,132,134,136,137
Pávakör (Edelény)	1972-1978	32, 48, 49, 60, 62, 76, 90, 98,100, 101,111,117,118,122,172-173

Ruszó Lajosné	1913.	173
Sándor István	1940.	78
Sándor Jánosné	1934.	143, 167
Sárogh Gusztáv	1955.	133
Szabados Józsefné	1934.	51, 59, 87, 88, 89, 91, 92, 108, 115, 129, 141, 166
Szilva Józsefné	1911.	13, 14, 81, 104, 153, 156-157, 158-159
Szűcs Ferenc	1888.	149
Tápai Katalin	1956.	82
Tóth István	1931.	41
Tóth Józsefné	1940.	168
Tömöl Béla	1916.	121, 152, 169
Ujj Márta	1953.	41, 72, 135

A DALOK GYŰJTŐHELY MUTATÓJA

Hely	Oldal
Borsod	33, 97, 129
Edelény	11, 12, 15, 16, 18, 19, 20, 22, 24, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 34, 39, 40, 42, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 59, 60, 61, 62, 65, 66, 68, 69, 70, 71, 72, 75, 76, 77, 78, 79, 82, 84, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 106, 108, 111, 112, 113, 114, 115, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 126, 129, 132, 134, 136, 137, 141, 142, 143, 147, 148, 149, 152, 162, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172-173, 174, 175, 177, 178
Damak	13, 14, 21, 28, 31, 37, 41, 59, 67, 80, 81, 87, 104, 123, 124, 153, 156-157, 158-159
Hangács	116
Lak	68, 113, 125
Martonyi	17, 25, 38, 40, 61, 65, 120, 123
Szendrő	36-37, 49, 50, 71, 114, 160
Szögliget	23, 41, 56, 66, 72, 105, 133, 135, 153, 165, 173, 176, 177
Trizs	20, 35, 36, 38, 44, 52, 58, 69, 73, 74, 83, 100, 102, 107, 122, 124, 130, 131, 138-139, 140, 144, 150, 151, 154, 155, 160, 161, 169

AZ IDÉZETEK FORRÁSJEGYZÉKE

- (1) 21. oldal
KODÁLY Zoltán: Előszó Ambrózy Ágoston könyvéhez. Először: Magyar dilettánsok címmel. Tükör 1937.7.sz. = Ambrózy Ágoston: Magyar zenekedvelők. Emlékek és arcképek. Bp. 1937. 5.o.
- (2) 55. oldal
KODÁLY Zoltán: Ki a jó zenész? Beszéd a Zeneművészeti Főiskola 1953. évi tanévzáró ünnepélyén. = Kodály Zoltán: Visszatekintés. Összegyűjtött írások, beszédek, nyilatkozatok. Bp. 1964. 2. köt. 776.o.
- (3) 79. oldal
BARTÓK Béla: A népzene. Először: Ankara 1936. Halk műzigi Hakkinda címmel. = Ujfalussy József: Bartók brevárium. Bp. 1958. 313.o.
- (4) 101. oldal
BARTÓK Béla: Magyar parasztzene. Először: Musical Quarterly 1933. 3.sz. Hungarian Peasant Music címmel. = Ujfalussy József: Bartók breviárium. Bp. 1958. 315.o.
- (5) 107. oldal
KODÁLY Zoltán: Bartók Béla az ember. Kodály Zoltán előadása a Magyar Zeneművészek Szabadszakszervezetében 1946. február 22-én. = Zenei Szemle. 1947. 1.sz. 5.o.
- (6) 115. oldal
KODÁLY Zoltán: A magyar népzene. Először az 1925. ápr. 2-i magyar népdalest műsorában. = Kodály Zoltán: A zene mindenkié válogatott írások. 2. kiad. Bp. 1975. 10.o.
- (7) 136. oldal
KODÁLY Zoltán: Zenei köznevelés. Először: Embernevelés. 1945/46. 1-2.sz. = Kodály Zoltán: A zene mindenkié. Válogatott írások. 2. kiad. Bp. 1975. 219-220.o.
- (8) 125. oldal
KODÁLY Zoltán: Zenei köznevelés. Először: Embernevelés 1945/46. 1-2.sz. = Kodály Zoltán: A zene mindenkié. Válogatott írások. 2. kiad. Bp. 1975. 221-222.o.
- (9) 147. oldal
KODÁLY Zoltán: Bartók és a magyar ifjúság. Előadás a Zeneművészeti Főiskola nagytermében 1946. márc. 25-én. Először: Zenei Szemle. 1948. 8.sz. = Kodály Zoltán: A zene mindenkié. Válogatott írások. 2. kiad. Bp. 1975. 236.o.
- (10) 157. oldal
KODÁLY Zoltán: A magyar népzene. Először az 1925. ápr. 2-i magyar népdalest műsorában. = Kodály Zoltán: A zene mindenkié. Válogatott írások. 2. kiad. Bp. 1975. 12.o.
- (11) 173. oldal
KODÁLY Zoltán: Bicinia Hungarica. Bevezető a kétszólamú éneklésbe. Első füzet. Bp. 1941. 32.o. = Kodály Zoltán: Visszatekintés. Összegyűjtött írások, beszédek, nyilatkozatok. Bp. 1964. 1. köt. 64.o.

HU ISSN 0238-1842

ISBN 963 01 8984 4

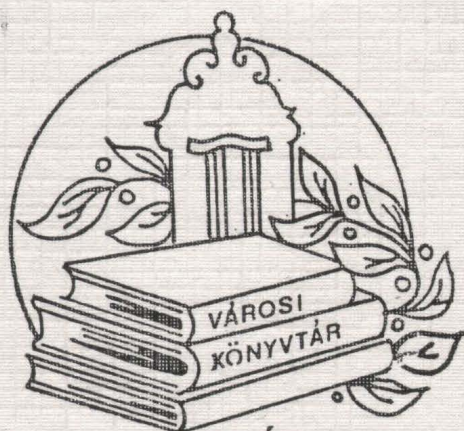
Készült az Edelényi Városi Könyvtár sokszorosító
üzemében 1000 példányban, 1988-ban. A/5 méretben.

Felelős Kiadó: Slezsák Imre igazgató

Műszaki szerkesztő: Slezsák Zsolt

Engedélyszám: 54 542

60,- Ft



EDELÉNY.